

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**DIDMENINĖS VIETINĖS PRIEIGOS FIKSUOTOJE VIETOJE RINKOS TYRIMO
ATASKAITA**

2019 m. _____ d. Nr. (43.4) LD-_____
Vilnius

TURINYS

Turinys	2
1 Įvadas	3
1.1 Elektroninių ryšių tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje	3
1.2 Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo apžvalga	4
1.3 Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo proceso etapai	6
2 Didmeninės vietinės prieigos rinkos apibrėžimas	8
2.1 Vertikaliai susijusių mažmeninių viešųjų elektroninių ryšių paslaugų apžvalga	8
2.1.1 Mažmeninių paslaugų, teikiamų viešaisiais judriojo ryšio tinklais, pakeičiamumo su mažmeninėmis paslaugomis, tiekiamomis viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, galimybės	8
2.1.2 Vertikaliai susijusių Mažmeninių paslaugų analizė Lietuvoje	11
2.1.3 Vertikaliai susijusių mažmeninių viešųjų elektroninių ryšių paslaugų analizė pagal savivaldybes	18
2.1.4 Tyrimas ar konkurencija Mažmeninėse rinkose išliktų veiksminga panaikinus reguliavimą Didmeninėje vietinės prieigos rinkoje	47
2.2 Didmeninės vietinės prieigos rinkos apibrėžimas iki geografinės apimties vertinimo	48
2.2.1 Didmeninės vietinės prieigos rinkos pradinės paslaugos apibrėžimas	48
2.2.2 Didmeninės vietinės prieigos techninio realizavimo būdai	50
2.2.3 Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugų pakeičiamumas tarpusavyje	54
2.2.3.1 Didmeninės vietinės prieigos pakeičiamumas paklausos atžvilgiu	55
2.2.3.2 Didmeninės vietinės prieigos pakeičiamumas pasiūlos atžvilgiu	57
2.3 Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinės apimties vertinimas	58
2.4 Didmeninės vietinės prieigos rinkos apibrėžimas	61
3 Tyrimas ar konkurencija Didmeninės vietinės prieigos rinkoje yra veiksminga	63
3.1 Tyrimas, ar konkurencija yra veiksminga, atsižvelgiant į nustatytus kriterijus	63
3.1.1 Rinkos struktūra	63
3.1.2 Vertikaliai susijusios paslaugos	64
3.1.3 Įėjimo į rinką barjerai	68
3.1.4 Pirkėjo derybinė galia	70
3.1.5 Potenciali konkurencija	71
3.2 Konkurencijos problemų nustatymas ir didelę įtaką Didmeninės prieigos rinkoje turinčio ūkio subjekto įvardijimas	72
4 Įpareigojimų atitinkamoje rinkoje nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas	74
4.1 Įpareigojimų ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	75
4.1.1 Įpareigojimas suteikti prieigą	76
4.1.2 Nediskriminavimo įpareigojimas	79
4.1.3 Skaidrumo įpareigojimas	80
4.1.4 Kainų kontrolės įpareigojimas ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas	81
4.1.5 Apskaitos atskyrimo įpareigojimas	92

1 ĮVADAS

1.1 Elektroninių ryšių tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje

Pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 1 dalį, konkurencijos priežiūros elektroninių ryšių srityje Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – Tarnyba) siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje egzistavimui ir plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią ūkio subjektams piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalis numato, kad Tarnybos atliekamo rinkos tyrimo tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad Tarnyba nustato rinkos tyrimo taisykles. Rinkos tyrimo taisyklės yra patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Tarnyba atlieka Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos (toliau – Didmeninės vietinės prieigos rinka) tyrimą vadovaudamasi:

1. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Pagrindų direktyva);

2. Įstatymu;

3. Taisyklėmis;

4. Tarnybos direktoriaus 2018 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 1V-362 „Dėl Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo“ (toliau – 2018 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. 1V-362);

ir atsižvelgdama į:

1. 2018 m. Komisijos gaires dėl rinkos tyrimo ir didelės įtakos vertinimo rinkoje pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą (toliau – Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairės)

2. 2014 m. spalio 9 d. Komisijos rekomendaciją dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79) (toliau – Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacija);

3. 2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendaciją 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarnybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL 2008 L 301, p. 23) (toliau – Pranešimų rekomendacija);

4. Europos Reguliotojų Grupės (angl. *European Regulatory Group*, ERG) elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms bendrą poziciją dėl požiūrio į tinkamas priemones naujoje reguliavimo sistemoje (EGR (03) 30 rev1 bei EGR (06) 33) (toliau – Bendra pozicija dėl priemonių);

5. 2014 m. spalio 9 d. Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacijos aiškinamąjį memorandumą (toliau – Aiškinamasis memorandumas);

6. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m.

lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Prieigos direktyva);

7. 2010 m. rugsėjo 20 d. Komisijos rekomendaciją 2010/572/ES dėl naujos kartos prieigos (NKP) tinklų prieigos reguliavimo (OL 2010 L 251, p. 35) (toliau – NKP rekomendacija);

8. 2013 m. rugsėjo 11 d. Komisijos rekomendaciją 2013/466/ES dėl nuoseklaus nediskriminavimo įpareigojimų ir sąnaudų apskaičiavimo metodikų, skirtų konkurencijai skatinti ir geresnei investicijų į plačiajuostį ryšį aplinkai sukurti, taikymo (OL 2013 L 251, p. 13) (toliau – Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacija);

9. Europos elektroninių ryšių reguliavimo institucijos (angl. *Body of European Regulators for Electronic Communications*, BEREC) (toliau – BEREC) bendrąją poziciją dėl gerosios praktikos nustatant įpareigojimus didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje turintiems ūkio subjektams (BoR (12) 127) (angl. *Common Position on Best Practice in Remedies on the Market for Wholesale Physical Network Infrastructure Access Including Shared or Fully Unbundled Access at a Fixed Location Imposed as a Consequence of a Position of Significant Market Power in the Relevant Market*).

Pagal Įstatymo 16 straipsnio 3 dalį, Taryba atlieka rinkos tyrimą Europos Komisijai priėmus rekomendaciją, nustatančią atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, arba sprendimą, nustatantį Europos Sąjungos rinką, arba pakeitus šiuos teisės aktus. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, Taryba taip pat turi teisę atlikti rinkos tyrimą:

1. suinteresuotų ūkio subjektų prašymu;
2. valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;
3. savo iniciatyva.

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

1. atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas;
2. tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas;
3. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

1.2 Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo apžvalga

Laikotarpiu nuo 2008 m. gruodžio 24 d. iki 2011 m. birželio 16 d. buvo atliekamas Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies ir (arba) visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkos tyrimas (toliau – 2011 m. rinkos tyrimas), kurio tiriamasis laikotarpis buvo nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2010 m. birželio 30 d. 2011 m. rinkos tyrimas buvo pradėtas Tarybos direktoriaus 2008 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1159 „Dėl Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo“. Tarybos direktoriaus 2010 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1V-350 „Dėl Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo nutraukimo“ 2011 m. rinkos tyrimas buvo nutrauktas. Toks sprendimas buvo priimtas dėl to, kad:

1. 2011 m. rinkos tyrimo procedūros pabaiga buvo numatyta 2010 m. kovo 24 d.;
2. Europos Komisija 2010 m. kovo 10 d. raštu Nr. SG-Greffe (2010) D/2717 pateikė rimtas abejones dėl Tarybos Europos Komisijai pateiktų sprendimų dėl 2011 m. rinkos tyrimo rezultatų atitikimo Europos Bendrijos teisei;
3. Taryba 2010 m. kovo 16 d. raštu Nr. 1B-1030 atšaukė Europos Komisijai pateiktus sprendimus dėl 2011 m. rinkos tyrimo rezultatų.

2011 m. rinkos tyrimas pakartotinai buvo pradėtas Tarybos direktoriaus 2010 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1V-353 „Dėl Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo“. Jo metu buvo nustatyta, kad konkurencija

Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies ir (arba) visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje (toliau – Atsietos prieigos rinka) nėra veiksminga, todėl Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1V-629 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje“ (toliau – 2011 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. 1V-629), Tarnyba ūkio subjektą „Telia Lietuva“, AB (2017 m. vasario 1 d. „Teo LT“, AB, UAB „Omnitel“ ir UAB „Baltic Data Center“ baigė reorganizavimo procesą ir „Teo LT“, AB pakeitė pavadinimą į „Telia Lietuva“, AB, toliau – Telia) pripažino turinčiu didelę įtaką Atsietos prieigos rinkoje ir jam:

1. Kiek tai susiję su didmenine visiškai ir (arba) iš dalies atsietą prieiga prie metalinės vytos poros linijos, visa apimtimi paliko galioti Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės atsietos prieigos (įskaitant iš dalies atsietą prieigą) prie vietinės metalinės vytos poros linijos ir dalinės vietinės metalinės vytos poros linijos, skirtos plačiajuosčio ryšio ir balso paslaugoms teikti rinkoje“ (toliau – 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818) nustatytus įpareigojimus: įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimą, skaidrumo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą, apskaitos atskyrimo įpareigojimą;

2. Kiek tai susiję su didmenine visiškai atsietą prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos, didmenine visiškai atsietą prieiga prie vietinės ekranuotos vytos poros (angl. *Shielded Twisted Pair*, toliau – STP) ir neekranuotos vytos poros (angl. *Unshielded Twisted Pair*, toliau – UTP) linijos, prieiga prie ryšių kabelių kanalų sistemos (toliau – RKKS) ir prieiga prie nenaudojamos fizinės šviesolaidinių linijų skaidulos, nustatė šiuos įpareigojimus: įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimą, skaidrumo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą, apskaitos atskyrimo įpareigojimą.

Tarnybos direktoriaus 2014 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1606 „Dėl Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo“ pradėtas Didmeninės vietinės prieigos rinkos¹ tyrimas (toliau – 2014 m. rinkos tyrimas). Jo metu buvo nustatyta, kad konkurencija Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nėra veiksminga, todėl Tarnybos direktoriaus 2016 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. 1V-12 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje“ (toliau – 2016 m. sausio 7 d. įsakymas Nr. 1V-12), Tarnyba ūkio subjektą Telia pripažino turinčiu didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje ir kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) bei prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu:

1. Paliko galioti 2006 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 1V-818 nustatytus įpareigojimus: įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus bei apskaitos atskyrimo įpareigojimą ir 2011 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1V-629 nustatytus įpareigojimus: įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus ir apskaitos atskyrimo įpareigojimą.

2. Pakeitė 2006 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 1V-818 ir 2011 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1V-629 nustatytą skaidrumo įpareigojimą į skaidrumo įpareigojimą, numatytą Įstatymo 18 straipsnyje.

Šis Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimas pradėtas Tarnybos iniciatyva, kaip tą nustato Įstatymo 16 straipsnio 4 dalies 3 punktas, 2018 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 1V-362.

¹ Aiškinamojo memorandumo 5 skyriuje nurodyta, kad Didmeninės vietinės prieigos rinka, apibrėžta Atitinkamų rinkų rekomendacijos priedo 3 pastraipos a) punkte, visa apimtimi atitinka 2007 m. gruodžio 17 d. Komisijos rekomendacijos 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, (OL 2007 L 344, p. 65) priedo 4 punkte apibrėžtą Atsietos prieigos rinką. Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu Didmeninės vietinės prieigos rinka ir Atsietos prieigos rinka yra laikomos tapačiomis. Taip pat didmeninė atsietą prieiga yra laikoma atitinkančia didmeninę vietinę prieigą.

1.3 Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo proceso etapai

Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo tiriamasis laikotarpis yra 2015 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. (toliau – tiriamasis laikotarpis).

Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimas susidės iš šių etapų:

1. Didmeninės vietinės prieigos rinkos, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimo;
2. tyrimo, ar konkurencija Didmeninės vietinės prieigos rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimo;
3. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymo, pakeitimo ir (arba) panaikinimo didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje turintiems ūkio subjektams.

Pirmajame Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo etape yra apibrėžiama Didmeninės vietinės prieigos rinka apibūdinant ją sudarančius produktus (paslaugas) ir įvertinant minėtos rinkos geografinę aprėptį, atsižvelgiant į pradinius produktus (paslaugas) ir pradinę geografinę teritoriją. Didmeninės vietinės prieigos rinką sudarys visi produktai (paslaugos), kurie yra pakankamai pakeičiami tarpusavyje, atsižvelgiant į jų objektyvias charakteristikas, kainas ir (arba) paskirtį, taip pat į konkurencijos sąlygas ir paklausos bei pasiūlos struktūrą tiriamoje rinkoje. Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė aprėptis yra geografinė teritorija, kurioje atitinkami ūkio subjektai dalyvauja atitinkamų produktų (paslaugų) pasiūloje bei paklausoje, kurioje konkurencijos sąlygos yra panašios ar pakankamai homogeniškos ir kuri gali būti atskirta nuo kaimyninių teritorijų, kuriose vyraujančios konkurencijos sąlygos yra pastebimai skirtingos. Atsižvelgiant į tai, kad Didmeninės vietinės prieigos rinka Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacijoje yra nurodyta kaip rinka, kurioje yra pateisinamas įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymas (arba kitaip *ex ante* reguliavimas), papildomai nėra atliekamas trijų kriterijų testas, nurodytas Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacijos 2 punkte ir Taisyklių 16 punkte.

Atsižvelgiant į anksčiau pateiktą informaciją, pirmajame Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo etape bus atliekami tokie veiksmai:

1. apibrėžiama Didmeninės vietinės prieigos rinka iki Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinės aprėpties vertinimo;
2. vertinama Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė aprėptis;
3. apibrėžiama Didmeninės vietinės prieigos rinka.

Antrajame Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo etape yra vertinama, ar konkurencija apibrėžtoje Didmeninės vietinės prieigos rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, yra įvardijami didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje turintys ūkio subjektai. Įstatymo 3 straipsnio 70 dalyje nurodyta, kad veiksminga konkurencija yra situacija atitinkamoje rinkoje, kai nėra didelę įtaką toje rinkoje turinčių ūkio subjektų. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad ūkio subjektas laikomas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, jei jis vienas ar kartu su kitais ūkio subjektais užima padėtį, prilygintą dominuojančiai, t. y. tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Konkurencijos veiksmingumas Didmeninės vietinės prieigos rinkoje vertinamas atsižvelgiant į Didelės įtakos rinkoje nustatymo gaires ir Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendaciją.

Trečiajame Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo etape didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje turintiems ūkio subjektams yra nustatomi, keičiami arba naikinami Įstatymo 17 straipsnyje nurodyti įpareigojimai.

Tarnyba, siekdama surinkti Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimui reikalingą informaciją, 2018 m. gegužės 7 d. raštu Nr. 1B-1282 „Dėl Didmeninės vietinės prieigos ir Didmeninės centrinės prieigos rinkų tyrimų anketos“ informavo esamus ir potencialius didmeninės vietinės prieigos teikėjus ir gavėjus, galinčius pateikti Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimui svarbią informaciją, (toliau – respondentai) apie Tarnybos interneto svetainėje skelbiamą Didmeninės

vietinės prieigos rinkos tyrimo ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo anketą (toliau – anketa). Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu buvo apklausti 67 respondentai (žr. 1 priedą). Anketoje Tarnyba pateikė klausimus, kuriais siekta surinkti duomenis, kurių pagalba bus apibrėžta Didmeninės vietinės prieigos rinka, nustatyti didmeninės vietinės prieigos paslaugų teikėjai ir gavėjai, Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalyvių tarpusavio sąsaja, bei surinkta kita informacija, skirta įvertinti konkurencijos sąlygas Didmeninės vietinės prieigos rinkoje.

Pagal Taisyklių 10 punktą, *„Tarnyba, atlikdama rinkos tyrimą, gali naudotis bet kuria turima ar prieinama informacija apie atitinkamą rinką ir (ar) ūkio subjektus, taip pat ir kitų rinkos tyrimų metu surinkta informacija, ūkio subjektų pareikštais vertinimais“*. Atsižvelgiant į tai, šiam Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimui atlikti naudojama anketa, kitų Tarnybos atliktų rinkų tyrimų metu surinkta informacija (įskaitant 2014 m. rinkos tyrimą), Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikta informacija, taip pat kita Tarnybos turima ar viešai paskelbta informacija.

Atsižvelgiant į išdėstytą, Tarnybos parengtoje Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo ataskaitoje (toliau – ataskaita) pateikiama anksčiau nurodytų Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo procedūros etapų analizė. Ataskaita parengta remiantis atsakymais į anketas, viešosios nuomonės tyrimo bei Tarnybos Elektroninių paslaugų informacinės sistemos Operatorių tinklų posistemio (toliau – OTIS) duomenimis, Tarnybos disponuojama informacija, kitų Tarnybos atliktų rinkų tyrimų ir kita viešai prieinama informacija.

2 DIDMENINĖS VIETINĖS PRIEIGOS RINKOS APIBRĖŽIMAS

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pirmasis Tarnybos atliekamos rinkos tyrimo procedūros etapas yra atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų taikymą, apibrėžimas. Aiškinamojo memorandumo 2.6 skyriuje nurodyta, kad apibrėžiant bet kurią didmeninę rinką ir tiriant jos konkurencijos sąlygas privalu apžvelgti ir su šia didmenine rinka susijusias mažmenines rinkas bei nustatyti, visas jose teikiamas mažmenines paslaugas, tame tarpe ir jų tarpusavio pakeičiamumą. Atsižvelgiant į tai, o taip pat į ataskaitos 1.3 skyriuje aprašytas Tarnybos atliekamo atitinkamo rinkos tyrimo procedūras, Didmeninės vietinės prieigos rinka apibrėžiama tokiais etapais:

1. apžvelgiamos vertikalčiai susijusios mažmeninės viešosios elektroninių ryšių paslaugos;
2. apibrėžiama Didmeninės vietinės prieigos rinka iki jos geografinės aprėpties vertinimo;
3. vertinama Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė aprėptis;
4. apibrėžiama Didmeninės vietinės prieigos rinka.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas procedūras, toliau šiame ataskaitos skyriuje Tarnyba apibrėžia Didmeninės vietinės prieigos rinką.

2.1 Vertikalčiai susijusių mažmeninių viešųjų elektroninių ryšių paslaugų apžvalga

Aiškinamojo memorandumo 2.6 skyriuje nurodyta, kad apibrėžiant bet kurią didmeninę rinką ir tiriant jos konkurencijos sąlygas privalu apžvelgti ir su šia didmenine rinka susijusias mažmenines rinkas.

Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrime pradinės su šia rinka susijusios mažmeninės paslaugos apima televizijos, teikiamos fiksuotojo ryšio tinklais, paslaugas, viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas ir duomenų perdavimo paslaugas, teikiamas viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais. Pažymėtina, kad pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas tiriamuoju laikotarpiu sudarė 87,5–90,1 proc. visų pajamų, gautų už duomenų perdavimo paslaugas, teikimas fiksuotojo ryšio technologijomis, todėl tolimesnėje mažmeninių paslaugų analizėje, bus nagrinėjamas ne visos duomenų perdavimo paslaugos, bet interneto prieigos paslaugos.

Atsižvelgiant į tai, kad judriojo ryšio technologijos vis labiau evoliucionuoja, svarbu įvertinti mažmeninių paslaugų, teikiamų viešaisiais judriojo ryšio tinklais, pakeičiamumo su mažmeninėmis paslaugomis, tiekiamomis viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, galimybes. Nustačius šių paslaugų tarpusavio pakeičiamumą, toliau analizuojant mažmenines su Didmeninės vietinės prieigos rinka susijusias paslaugas, reiktų detaliau nagrinėti ne tik viešaisiais fiksuotojo ryšio bet ir viešaisiais judriojo ryšio tinklais teikiamas mažmenines paslaugas.

Nustačius su Didmenine vietinės prieigos rinka susijusias paslaugas ir išanalizavus konkurencinę padėtį teikiant šias paslaugas, reikia ištirti kokį poveikį šių mažmeninių paslaugų teikimui turi Didmeninės vietinės prieigos rinkos reguliavimas.

2.1.1 Mažmeninių paslaugų, teikiamų viešaisiais judriojo ryšio tinklais, pakeičiamumo su mažmeninėmis paslaugomis, tiekiamomis viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, galimybės

Telefono ryšys

Kaip nustatyta 2017 m. birželio 20 d. užbaigtame Skambučių inicijavimo viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkos tyrime, viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas gali pakeisti viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos, tačiau šių paslaugų pakeičiamumas nėra abipusis. Todėl šios viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos ir viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje.

Televizijos paslaugos

Tiriamuoju laikotarpiu viešaisiais judriojo ryšio tinklais buvo teikiamos interneto protokolo (angl. *Internet Protocol*) technologijomis grįstos televizijos (toliau – IPTV) paslaugomos. Kadangi šioms paslaugoms teikti yra reikalinga pastovi, pakankamai didelė, neapribota perduodamų duomenų kiekiu, duomenų perdavimo sparta šios IPTV paslaugos viešaisiais judriojo ryšio tinklais pradėtos teikti tik 2016 m pabaigoje. Atsižvelgiant į tai, kad IPTV paslaugos viešaisiais judriojo ryšio tinklais pradėtos teikti santykinai neseniai – tiriamojo laikotarpio antroje pusėje, bei į tai, kad nėra daug šios paslaugos gavėjų (mažiau nei 1 proc. nuo visų televizijos paslaugų gavėjų tiriamojo laikotarpio pabaigoje), bei šias paslaugas teikiančio operatoriaus AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (toliau – Telecentras) valdomas judriojo ryšio tinklas nėra plačiai išvystytas, šiame Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrime negalima teigti, kad IPTV paslaugos, teikiamos viešaisiais judriojo ryšio tinklais ir televizijos paslaugos (įskaitant IPTV), teikiamos viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais yra pakeičiamos tarpusavyje.

Interneto prieigos paslaugos

Analizuojant interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais judriojo ryšio tinklais ir interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais pakeičiamumą tarpusavyje pirmiausiai vertinta šių paslaugų greitaveikos panašumai ir skirtumai. Pagal bendrovės Ookla viešai skelbiamą informaciją matyti², kad tiriamojo laikotarpio pabaigoje (2018 m. sausio 1 d. duomenimis) vidutinė interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, duomenų priėmimo (angl. *download*) sparta Lietuvoje siekė 74,62 Mb/s, duomenų išsiuntimo (angl. *upload*) – 66,08 Mb/s. Tuo tarpu interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, vidutinė duomenų atsisiuntimo sparta siekė 35,61 Mb/s, duomenų išsiuntimo – 13,2 Mb/s. Tokie Ookla kompanijos pateikiami duomenys labai artimi Tarnybos atliktų greitaveikos viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose matavimo rezultatams. Pagal šių matavimų rezultatus, interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas (LTE tinkluose), vidutinė duomenų atsisiuntimo sparta 2017 m. svyravo nuo 30 Mb/s iki 43,1 Mb/s. Taigi, tiriamojo laikotarpio pabaigoje interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, duomenų atsisiuntimo sparta buvo daugiau negu 2 kartus didesnė, nei interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais judriojo ryšio tinklais, sparta. Duomenų išsiuntimo greitaveika skyrėsi 5 kartus.

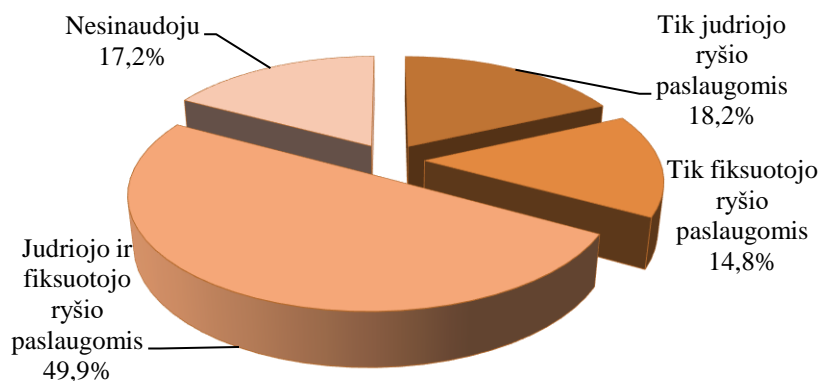
Vertinant interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, pasirinkimą pagal sutartyje numatytą greitaveiką pažymėtina, kad tiriamojo laikotarpio pabaigoje didžiausia dalis galutinių paslaugų gavėjų (44 proc. visų abonentių) rinkosi interneto prieigos paslaugas, teikiamas viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, kurių greitaveika buvo didesnė nei 100 Mb/s. Taigi, Lietuvos interneto prieigos galutiniams paslaugų gavėjams buvo reikalinga kur kas didesnė greitaveika, nei ją galėtų pasiūlyti interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant judriojo ryšio technologijas. Be to, pažymėtina, interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, turėjo kur kas didesnę greitaveikos potencialą, lyginant su interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant judriojo ryšio technologijas ne tik tiriamojo laikotarpio metu, bet ir pasibaigus tiriamajam laikotarpiui. Pavyzdžiui, operatoriai galutiniams paslaugų gavėjams gali pasiūlyti ne tik 100 Mb/s interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas greitaveiką, bet ir kur kas didesnę greitaveiką – 300 Mb/s, ar net 1Gb/s³. Interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant šiuo metu didžiausią spartą užtikrinančias judriojo ryšio technologijas (LTE), tokio greitaveikos potencialo vis dar neturi.

² <https://www.speedtest.net/global-index/lithuania>, prisijungimo laikas: 2019-02-20.

³ Pavyzdžiui, <https://www.telia.lt/privatiems/internetas/planai/sviesolaidinis>, <https://www.cgates.lt/internetas/sviesolaidinis-internetas/>, <https://www.penki.lt/internetas>, <http://splius.lt/Internetas/Interneto-planai3>

2018 m. spalio mėn. Tarnybos užsakymu buvo atlikta vartotojų apklausa (toliau – Apklausa) dėl interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais judriojo ryšio tinklais ir interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais, tarpusavio pakeičiamumo.

Apklausos rezultatai parodė, kad pusė (49,9 proc.) vartotojų naudojami interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant judriojo ryšio technologijas kartu su interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant fiksuotojo ryšio technologijas. 18,2 proc. vartotojų naudojami tik interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant judriojo ryšio technologijas, o 14,8 proc. – tik interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant fiksuotojo ryšio technologijas. Šiek tiek mažiau nei šeštadalis apklaustųjų – 17,2 proc. – interneto paslaugomis nesinaudoja (žr. 1 pav.).

1 pav. Vartotojų naudojimas internetu paslaugomis, proc., 2018 m. spalio mėn.

Šaltinis: Tarnybos užsakymu atlikta reprezentatyvi apklausa

Analizuojant vartotojų naudojimosi interneto prieigos paslaugomis paskirtį, Apklausos rezultatai parodė, kad skambučiams ir žinutėms, naudojant tam skirtas programėles (angl. *apps*, pvz., WhatsApp, Viber, Messenger ir kt.) vartotojai daugiausiai renkasi interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, o naujiems skaityti ir dideliems kiekiams informacijos siųsti (filmus, žaidimus ir pan.) vartotojai daugiausiai renkasi interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas.

Apklausos metu buvo analizuotos priežastys, kodėl respondentai renkasi interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, ir kodėl interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas. Respondentai interneto prieigos paslaugas, teikiamas judriojo ryšio technologijomis, daugiausiai (40,8 proc.) renkasi dėl didelio prieinamumo, noro interneto ryšį turėti visur ir visada ir dėl patogumo (galima naudotis skirtingose vietose, mažas prietaisas ir t.t.). Pagrindinės priežastys, dėl kurių vartotojai naudoja tik interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, yra kokybiškas ir spartus ryšys (26,6 proc.), ir kaina (22,1 proc.).

Apklausos metu daugiau nei pusė (55,4 proc.) respondentų, naudojančių interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas kartu su interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, nurodė, kad šiomis skirtingomis technologijomis teikiamos paslaugos papildo viena kitą.

Rinkos tyrimo metu gautose anketose didžioji dalis operatorių (maždaug 74 proc. arba 40 iš 54 anketas pateikusių) nurodė, kad interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, privalumas prieš interneto prieigos paslaugas, teikiamas judriojo ryšio technologijomis, yra stabilumas bei didesnė greitis. Tuo tarpu interneto prieigos paslaugų, teikiamų judriojo ryšio technologijomis privalumas prieš interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas – mobilumas (t. y. prieinamumas, galimybė laisvai judėti, per(s)kelti iš vienos vietos į kitą). Taigi, galima teigti, kad iš pasiūlos pusės (operatorių vertinimu),

interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant judriojo ryšio technologijas, ir interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant fiksuotojo ryšio technologijas pasižymi tam tikromis specifinėmis skirtingomis savybėmis (privalumais), t. y. viena technologija teikiamos interneto prieigos paslaugos turi savybių, kurių neturi kita technologija teikiamos interneto prieigos paslaugos.

Apibendrinant anksčiau išdėstytą informaciją, galima konstatuoti, kad:

1) skiriasi ne tik interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant judriojo ryšio technologijas, ir interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, viena iš svarbiausių savybių greitaveika, bet ir greitaveikos potencialas;

2) vartotojai interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant judriojo ryšio technologijas, ir interneto prieigos paslaugas, teikiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, renkasi dėl skirtingų priežasčių;

3) skirtingomis technologijomis grįstas interneto prieigas vartotojai iš esmės naudoja skirtingiems tikslams;

4) daugiau nei pusė vartotojų vienu metu naudojami ir interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant judriojo ryšio technologijas, ir interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis naudojant fiksuotojo ryšio technologijas,

5) daugiau nei pusė vartotojų vienu metu besinaudojančių šiomis dviejomis technologijomis grįstomis interneto prieigos paslaugomis, nurodo, kad viena technologija teikiamos interneto prieigos paslaugos papildo kita technologija teikiamas paslaugas;

6) didžioji dalis rinkos tyrimo metu apklaustų operatorių mano, kad viena technologija teikiamos interneto prieigos paslaugos turi savybių, kurių neturi kita technologija teikiamos interneto prieigos paslaugos.

Atsižvelgiant į tai galima teigti, kad interneto prieigos paslaugos, teikiamos viešaisiais judriojo ryšio tinklais, ir interneto prieigos paslaugos, teikiamos viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais nėra tarpusavyje pakeičiamos.

2.1.1. skyriaus apibendrinimas:

Ataskaitos 2.1.1 skyriuje atlikus mažmeninių viešojo telefono ryšio, televizijos ir interneto prieigos paslaugų, teikiamų viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais pakeičiamumo su analogiškais paslaugomis, teikiamomis viešaisiais judriojo ryšio tinklais, analizę nustatyta, kad šios skirtingais elektroninių ryšių tinklais teikiamos mažmeninės paslaugos tarpusavyje nėra pakeičiamos, todėl toliau analizuojant su Didmenine vietinės prieigos rinka susijusias paslaugas, bus nagrinėjamos tik mažmeninės viešojo fiksuoto telefono ryšio paslaugos (toliau – telefono ryšio paslaugos), mažmeninės televizijos paslaugos, teikiamos viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais (toliau – televizijos paslaugos) ir mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais (toliau – interneto prieigos paslaugos).

Išvados:

Su Didmenine vietinės prieigos rinka vertikalčiai susijusiomis mažmeninėmis paslaugomis yra laikomos telefono ryšio, televizijos ir interneto prieigos paslaugos (toliau visos trys kartu ir – Mažmeninės paslaugos).

2.1.2 Vertikalčiai susijusių Mažmeninių paslaugų analizė Lietuvoje

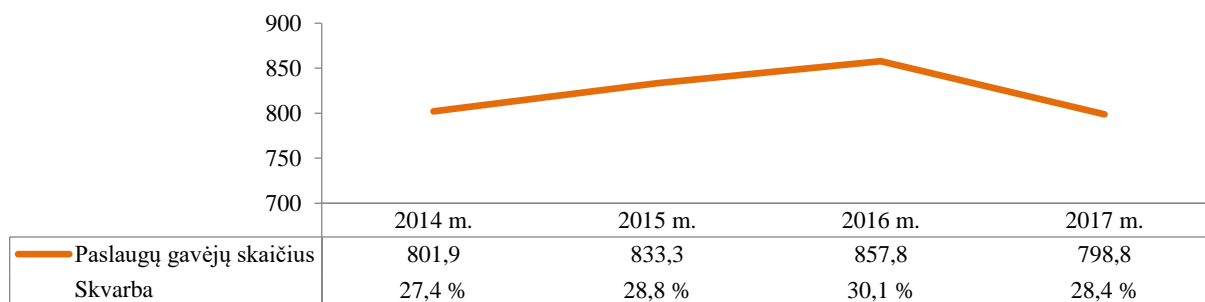
Ataskaitos 2.1.1 nustatyta, kad su Didmenine vietinės prieigos rinka vertikalčiai susijusiomis mažmeninėmis paslaugomis yra laikomos telefono ryšio, televizijos ir interneto prieigos paslaugos. Šiame ataskaitos skyriuje bus analizuojama situacija teikiant šias paslaugas Lietuvos Respublikos teritorijoje, šios teritorijos neskaidant į smulkesnes geografines teritorijas.

Interneto prieigos paslaugos

Tiriamuoju laikotarpiu Lietuvos Respublikoje interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos šiomis vietinėmis linijomis:

1. vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis naudojant xDSL (angl. *Digital Subscriber Line*) technologiją;
2. vietinėmis belaidžio ryšio linijomis naudojant WiMAX (angl. *Worldwide Interoperability for Microwave Access*), WiFi (angl. *Wireless Fidelity*) ir kitas belaidžio ryšio technologijas;
3. vietinėmis bendraašio kabelio linijomis naudojant Docsis (toliau – KTV) technologiją;
4. vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis naudojant šviesolaidinių linijų nutiestų iki paslaugų gavėjo (angl. *Fiber to the Home*, toliau – FTTH) technologijas;
5. vietinėmis UTP ir STP linijomis naudojant šviesolaidinių linijų, nutiestų iki pastato (angl. *Fiber to the Building*, toliau – FTTB) technologijas;
6. vietinėmis UTP ir STP linijomis naudojant vietinių tinklų (angl. *Local Area Network*, toliau – LAN) technologijas;
7. skirtąją liniją.

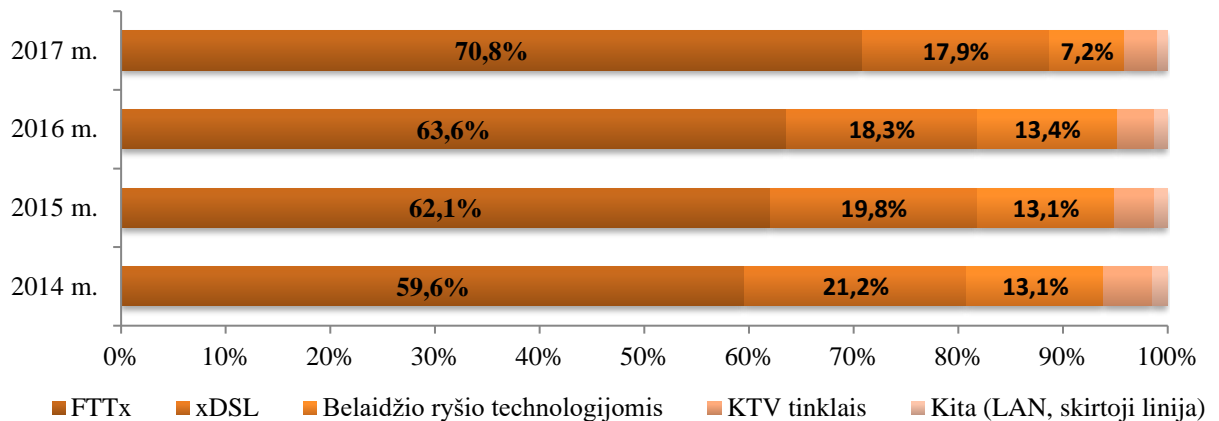
Interneto prieigos paslaugų abonentų skaičius nuo tiriamojo laikotarpio pradžios (2014 m. pabaigos, kas kartu yra 2015 m. pradžia) sumažėjo nuo 801,9 tūkst. iki 798,8 tūkst., t. y. 0,4 proc. (žr. 2 pav.) Šių paslaugų skvarba (paslaugų gavėjų skaičius 100 gyventojų) nagrinėjamu laikotarpiu išaugo 1 procentiniu punktu ir 2017 m. pabaigoje siekė 28,4 proc. Jei 2014–2016 m. buvo stebimas interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičiaus ir skvarbos augimas, tai 2017 m. šie abu rodikliai, skirtingai nei 2014–2016 m. periodu, sumažėjo. Tokį mažėjimą iš esmės galima paaiškinti tuo, kad Telecentras 2017 m. ėmė atsisakyti WiMAX technologijos, kuri yra priskiriama viešųjų fiksuotojo ryšio tinklų technologijai ir interneto prieigos paslaugas pradėjo teikti naudodamas judriojo ryšio technologiją – LTE.

2 pav. Interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius, tūkst., ir skvarba, proc., 2014–2017 m.

Šaltinis: Tarnyba

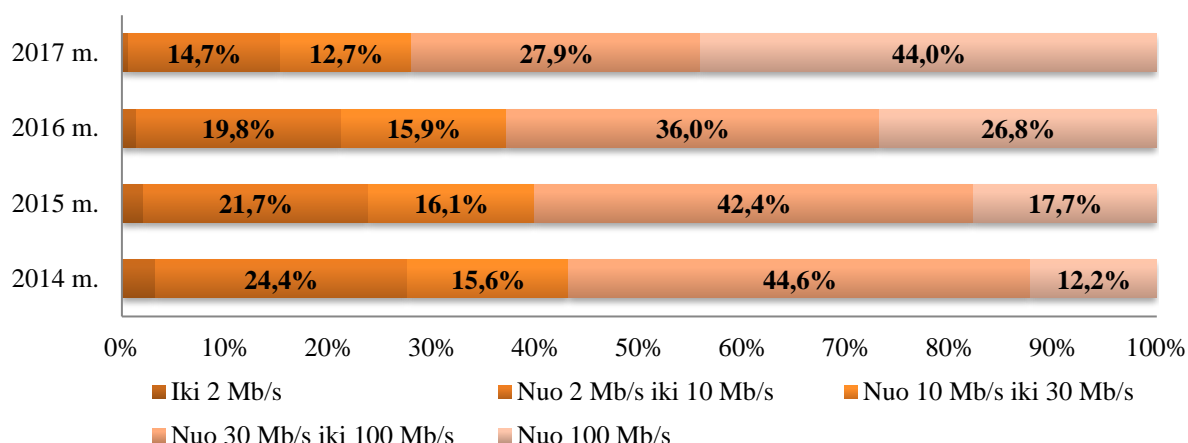
Vertinant interneto prieigos paslaugų abonentų pasiskirstymą pagal technologijas, kuriomis yra teikiamos interneto prieigos paslaugos, matyti, kad didžiausia paklausa yra interneto prieigos paslaugoms, teikiamoms naudojant FTTH ir FTTB (toliau FTTH ir FTTB technologijos kartu – FTTx), xDSL ir belaidžio ryšio technologijas. 2017 m. pabaigoje šiais būdais interneto prieigą gavo atitinkamai 70,8 proc., 17,9 proc. ir 7,2 proc. interneto prieigos paslaugų abonentų (žr. 3 pav.). Pastebėtina, kad vis daugiau vartotojų renkasi interneto prieigą, teikiamą vietinėmis UTP ir STP linijomis naudojant FTTB technologiją ir vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis naudojant FTTH technologiją. Tuo tarpu vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis teikiamos interneto prieigos, kaip ir interneto prieigos, teikiamos naudojant vietines belaidžio ryšio linijas, vietines bendraašio kabelio linijas, vietines UTP ir STP linijas LAN atveju ir skirtąsias linijas, populiarumas mažėja, t. y. nauji interneto prieigos abonentai jų nebesirenka, o senieji jas pakeičia interneto prieiga, teikiama FTTx technologijomis.

3 pav. Interneto prieigos paslaugų abonentų pasiskirstymo pagal technologijas dinamika 2014–2017 m.
Šaltinis: Tarnyba

2017 m., palyginti su tiriamojo laikotarpio pradžia, FTTx technologijomis teikiamų interneto prieigos paslaugų gavėjų padaugėjo 11,2 procentinio punkto iki 70,8 proc. (565,6 tūkst. gavėjų). Pažymėtina, kad 53,4 proc. (301,8 tūkst.) visų FTTx technologijomis teikiamų interneto prieigos paslaugų gavėjų naudojami interneto prieigos paslaugomis, teikiamomis FTTB technologija, o 46,6 proc. (263,8 tūkst.) – FTTH technologija. 2014 m. šie rodikliai buvo atitinkamai 59,8 proc. (285,6 tūkst.) ir 40,2 proc. (192,3 tūkst.). 2014–2017 m. laikotarpiu FTTH technologija teikiamų interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius augo greičiau nei FTTB technologija teikiamų interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius. Dėl to atotrūkis tarp interneto prieigos paslaugų, teikiamų FTTB ir FTTH technologijomis, gavėjų skaičiaus mažėja. xDSL technologija, KTV tinklais ir kitomis technologijomis teikiamų interneto prieigos paslaugų gavėjų 2017 m., kaip ir kiekvienais ankstesniais metais, ir toliau mažėjo. 2017 m. interneto prieigos paslaugų, teikiamų xDSL technologija, gavėjų skaičius, palyginti su 2014 m., sumažėjo 3,3 procentinio punkto ir siekė 143,2 tūkst. gavėjų. KTV tinklais teikiamų interneto prieigos paslaugų gavėjų sumažėjo 1,5 procentinio punkto ir siekė 25 tūkst. gavėjų 2017 m. Ypač dėl anksčiau minėtų AB Lietuvos radijo ir televizijos centro sprendimų interneto prieigos paslaugų, teikiamų belaidžio ryšio linijomis, gavėjų skaičius sumažėjo beveik dvigubai, t. y. 5,9 procentinio punkto, nuo 13,1 proc. 2014 m. iki 7,2 proc. (57,2 tūkst.) 2017 m.

Interneto prieigos paslaugų gavėjų įsigyjama greitaveika kasmet auga, šiuos pokyčius atspindi 4 paveiksle pavaizduotas interneto prieigos paslaugų gavėjų pasiskirstymas pagal duomenų perdavimo spartą. 2014–2016 m. laikotarpiu populiariausia buvusi interneto prieigos sparta buvo nuo 30 Mb/s iki 100 Mb/s, o 2017 m. populiariausia paslaugų sparta tapo nuo 100 Mb/s. 2017 m. nuo 30 Mb/s iki 100 Mb/s spartą rinkosi 27,9 proc. paslaugų gavėjų, o nuo 100 Mb/s interneto prieigos spartą rinkosi 44 proc. paslaugų gavėjų. Mažiausiai populiarūs išlieka interneto prieigos paslaugų sparta iki 2 Mb/s, ji 2017 m. siekė 0,6 proc. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje interneto prieigos paslaugas, kurių sparta didesnė nei 30 Mb/s, buvo pasirinkę 71,9 proc. visų interneto prieigos paslaugų abonentų, t. y. 15,1 procentinio punkto daugiau nei 2014 m. (56,8 proc. 2014 m.). Tam daugiausia įtakos daro tai, kad operatoriai kasmet už tą pačią kainą interneto prieigos paslaugų gavėjams pasiūlo vis didesnės spartos interneto prieigą.

4 pav. Interneto prieigos paslaugų gavėjų pasiskirstymas pagal duomenų perdavimo spartą 2014–2017 m.
Šaltinis: Tarnyba

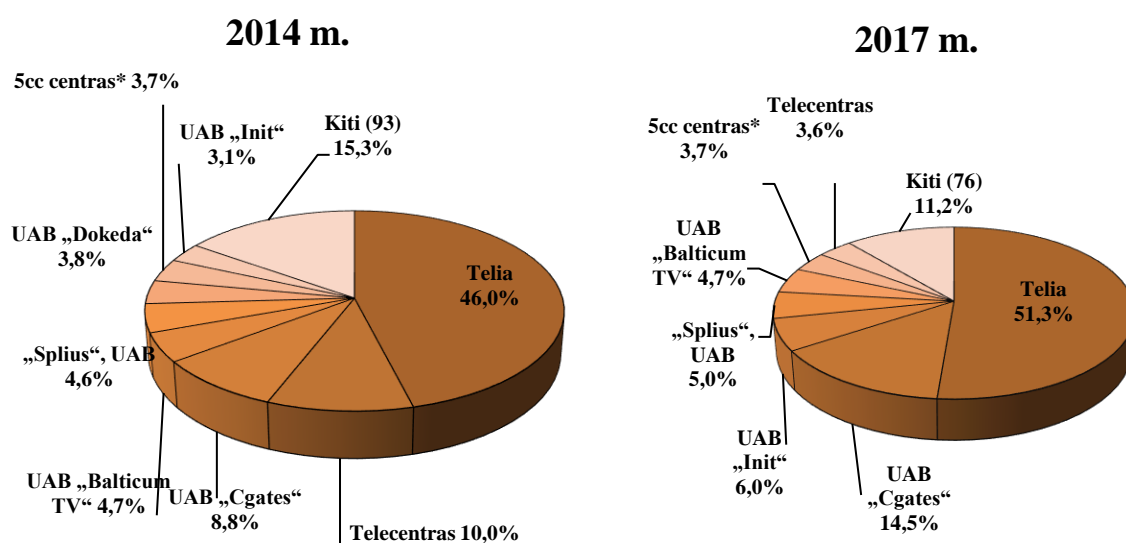
Vertinant interneto prieigos paslaugų teikimo tendencijas taip pat svarbu atkreipti dėmesį ir į vidutinės pajamas, gaunamas iš vieno paslaugų gavėjo per mėnesį (angl. *Average Revenues per User*, toliau – ARPU). 1 lentelėje pateiktas tiriamojo laikotarpio pradžioje (2014 m. pabaigoje) ir tiriamojo laikotarpio pabaigoje (2017 m. pabaigoje) operatorių gautas ARPU. Didžiausias ARPU buvo gautas iš paslaugų gavėjų, kurie prie interneto jungėsi naudodami skirtąsias linijas. Pagal 1 lentelėje pateiktą informaciją matyti, kad beveik visomis technologijomis teiktų interneto prieigos paslaugų ARPU padidėjo. Didžiausias santykinis padidėjimas buvo belaidžio ryšio technologijų atveju – 13,4 proc. ARPU sumažėjo tik interneto prieigos paslaugoms, teikiamoms xDSL technologija: nuo 10,88 Eur 2014 m. iki 9,5 Eur 2017 m., arba 12,7 proc. ARPU už mažmenines interneto prieigos paslaugas, teikiamas KTV tinklais, liko toks pats – 5,7 Eur.

1 lentelė. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų skirtingomis technologijomis, ARPU (Eur) 2014 m. ir 2017 m.

Technologija	2014 m.	2017 m.	Absolutus pokytis, Eur	Santykinis pokytis
Viešajame fiksuotojo ryšio tinkle:	9,70	9,90	0,20	2,1 proc.
xDSL	10,88	9,50	-1,38	-12,7 proc.
Belaidžio ryšio technologijomis	9,52	10,80	1,28	13,4 proc.
KTV tinklais	5,70	5,70	0,00	0,0 proc.
FTTx	9,50	9,90	0,40	4,2 proc.
LAN	7,80	8,70	0,90	11,5 proc.
Skirtąja linija	242,34	252,60	10,26	4,2 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Interneto prieigos paslaugų teikėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 17,8 proc. 2014 m. jis siekė 101, o 2017 m. Lietuvos Respublikoje buvo 83 operatoriai, teikiantys interneto prieigos paslaugas. Tam daugiausiai įtakos darė įmonių susijungimai. Telia, kuri Tarnybos direktoriaus 2016 sausio 7 d. įsakymu Nr. 1V-12 buvo pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, interneto prieigos paslaugų rinkos dalis per tiriamąjį laikotarpį padidėjo 5,3 procentiniais punktais iki 51,3 proc. Ši bendrovė visu tiriamuoju laikotarpiu išliko didžiausią rinkos dalį užimančiu operatoriumi interneto prieigos rinkoje, vertinant pagal abonentų skaičių. Artimiausi Telia konkurentai išlaiko savo įtaką rinkoje – 6 didžiausių alternatyvių operatorių interneto prieigos paslaugų teikimo rinkos dalis tiriamojo laikotarpio pabaigoje sudarė 37,4 proc. Lyginant su 2014 m., 2017 m. ji padidėjo neženkliai – 0,4 procentinio punkto.

* – UAB „Penkių kontinentų komunikacijos centras“ čia ir toliau – 5cc centras

5 pav. Interneto prieigos paslaugų teikėjų rinkos dalys pagal interneto prieigos paslaugų abonentus 2014 m. pabaigoje ir 2017 m. pabaigoje

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu Telia užėmė dideles rinkos dalis teikdamas interneto prieigos paslaugas dviem būdais, t. y. vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis naudojant xDSL technologiją ir vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis naudojant FTTH technologiją. Jos paslaugomis naudojosi atitinkamai 99,3 proc. ir 94,4 proc. visų minėtomis vietinėmis linijomis interneto prieigos paslaugas gaunančių abonentų. Telia taip pat užėmė 4,9 proc. interneto prieigos paslaugų, teikiamų vietinėmis UTP ir STP linijomis naudojant FTTB technologiją, rinkos.

Koncentracijos lygis interneto prieigos paslaugų teikimo rinkoje yra aukštas. Tai patvirtina ir išaugęs Herfindalio-Hiršmano indeksas (angl. *Herfindahl-Hirschman Index*, toliau – HHI)⁴: tiriamojo laikotarpio pradžioje jis siekė 2 386,8, tiriamojo laikotarpio pabaigoje – 2 962,6.

Televizijos paslaugos

Tiriamuoju laikotarpiu Lietuvos Respublikoje viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais buvo teikiamos KTV ir IPTV paslaugos. Šios paslaugoms buvo (galėjo būti) suteiktos: vietinėmis metalinės vytos poros linijomis, vietinėmis bendraašio kabelio linijoms, vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis, vietinėmis UTP ir STP linijomis.

Vertinant televizijos paslaugų gavėjų struktūrą pagal televizijos paslaugų teikimo būdus, tiriamojo laikotarpio pabaigoje didžiausia paslaugų gavėjų dalis (61,9 proc.) rinkosi KTV paslaugas. Tačiau pastebėtina, kad KTV paslaugų gavėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo nuo 414,2 tūkst. iki 372,1 tūkst., t. y. – 10,2 proc. (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Televizijos paslaugų abonentų dinamika, 2014–2017 m.

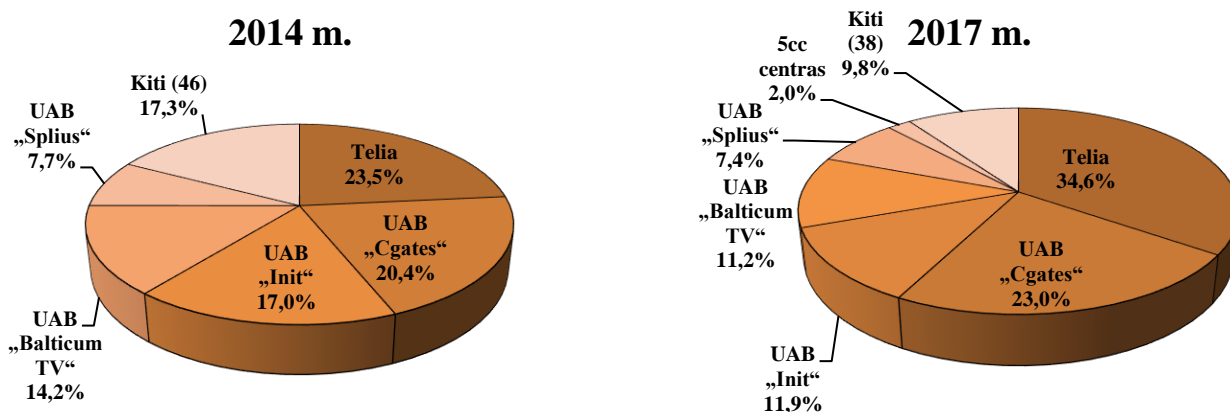
Technologijos	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
KTV	414 244	397 867	377 361	372 112
IPTV	145 800	179 947	206 061	229 415

⁴ Rinkos koncentracijos rodiklis, apskaičiuojamas kaip atitinkamoje rinkoje veikiančių ūkio subjektų rinkos dalių kvadratų suma. Šis indeksas svyruoja nuo 0 iki 10 000: mažiau nei 1 000 – žema koncentracija, 1 000–1 800 – nuosaiki koncentracija; 1 800 – aukštos koncentracijos rinka.

Viso	560 044	577 814	583 422	601 527
-------------	---------	---------	---------	---------

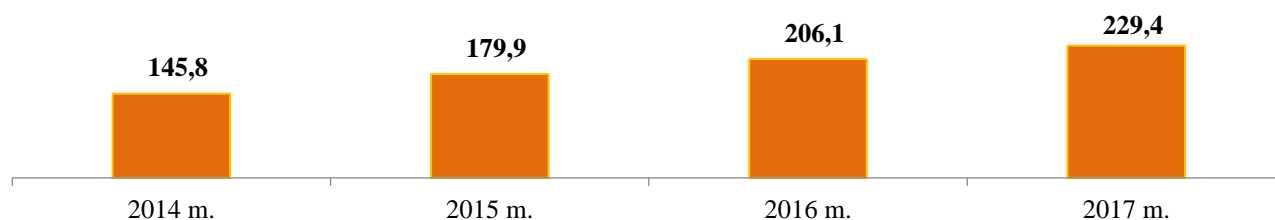
Šaltinis: Tarnyba

Didžiausiais televizijos paslaugų teikėjais tiriamuoju laikotarpiu buvo Telia, UAB „Cgates“, UAB „Init“ ir UAB „Balticum TV“. Pastebėtina, kad Telia iš visų paslaugų teikėjų tiriamuoju laikotarpiu labiausiai padidino savo užimamą rinkos dalį teikiant televizijos paslaugas: nuo 23,5 proc. 2014 m. pabaigoje iki 34,6 proc. 2017 m. pabaigoje (žr. 6 pav.). Tam didžiausią įtaką turėjo sparčiai auganti IPTV paslaugų paklausa.

6 pav. Televizijos paslaugų teikėjų rinkos dalys pagal paslaugų abonentus 2014 m. pabaigoje ir 2017 m. pabaigoje

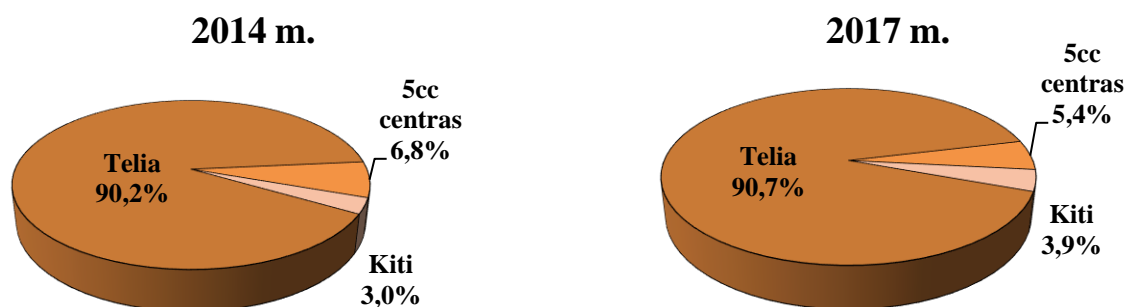
IPTV paslaugomis besinaudojančių abonentų skaičius per tiriamąjį laikotarpį išaugo 57,3 proc. 2014 m. pabaigoje IPTV paslaugos buvo teikiamos 145,8 tūkst. abonentų, o 2017 m. pabaigoje – 229,4 tūkst. (žr. 7 pav.). IPTV paslaugų paklausos išaugimas gali būti siejamas su tuo, kad šių paslaugų funkcionalumas labiau atitinka šiuolaikinių vartotojų poreikius (įvairių televizijos laidų įrašų archyvas; rodomos televizijos laidos sustabdymas, atsukimas atgal, žiūrėjimas nuo pradžių; kino filmų nuoma ir kt.).

7 pav. IPTV paslaugų abonentų skaičiaus (tūkst.) dinamika, 2014–2017 m.

Šaltinis: Tarnyba

Vertinant IPTV paslaugų teikimo rinką, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Telia visu tiriamuoju laikotarpiu užėmė didžiausią rinkos dalį. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje užimama IPTV paslaugų teikimo rinkos dalis nežymiai padidėjo ir siekė 90,7 proc. (žr. 8 pav.). 2017 m. pabaigoje kitų operatorių teikiamų IPTV paslaugų abonentų skaičius išaugo 0,9 proc., lyginant su 2014 m. pabaiga, t. y. iki 3,9 %.

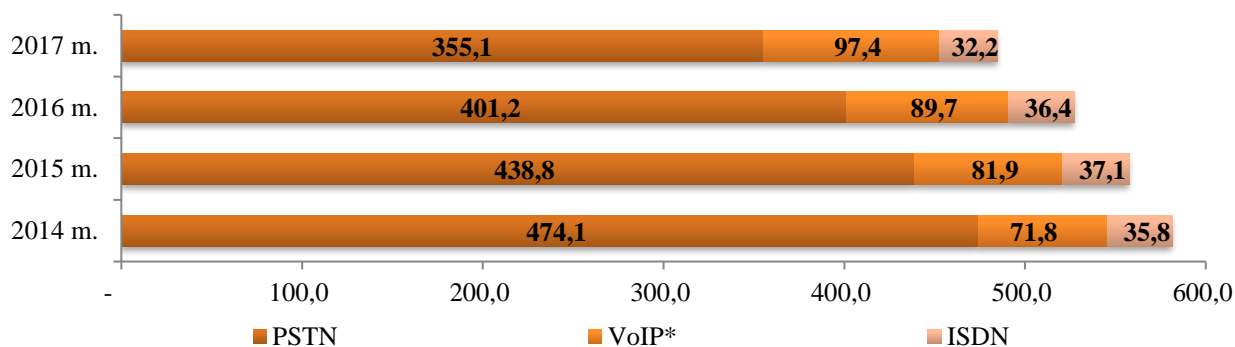
8 pav. IPTV paslaugų teikėjų rinkos dalys pagal IPTV paslaugų abonentus 2014 m. pabaigoje ir 2017 m. pabaigoje
Šaltinis: Tarnyba

Telefono ryšio paslaugos

Tiriamuoju laikotarpiu Lietuvos Respublikoje buvo teikiamos šios telefono ryšio paslaugos:

1. Balso paslaugas naudojant interneto protokolą (angl. *voice over internet protocol*, toliau – VoIP) paslaugos, teikiamos vietinėmis: metalinės vytos poros linijomis, bendrašio kabelio linijomis, šviesolaidinėmis linijomis, UTP ir STP linijomis ir belaidžio ryšio linijomis;
2. grandinių komutacija grįstos telefono ryšio paslaugos, naudojant PSTN technologiją, teikiamos vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis;
3. grandinių komutacija grįstos telefono ryšio paslaugos, naudojant ISDN technologiją, teikiamos vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis ir vietinėmis belaidžio ryšio linijomis.

Telefono ryšio paslaugų rinka toliau mažėja. Bendras telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo 17 proc. nuo 585,5 tūkst. tiriamojo laikotarpio pradžioje iki 485,9 tūkst. 2017 m. pabaigoje (žr. 9 pav.). Paslaugų gavėjai telefono ryšio paslaugas toliau keičia viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis, įskaitant OTT (angl. *Over-the-Top*) paslaugomis.

* Įskaitant ir abonentus, kuriems VoIP paslaugos yra teikiamos naudojant kitų operatorių prieigą.

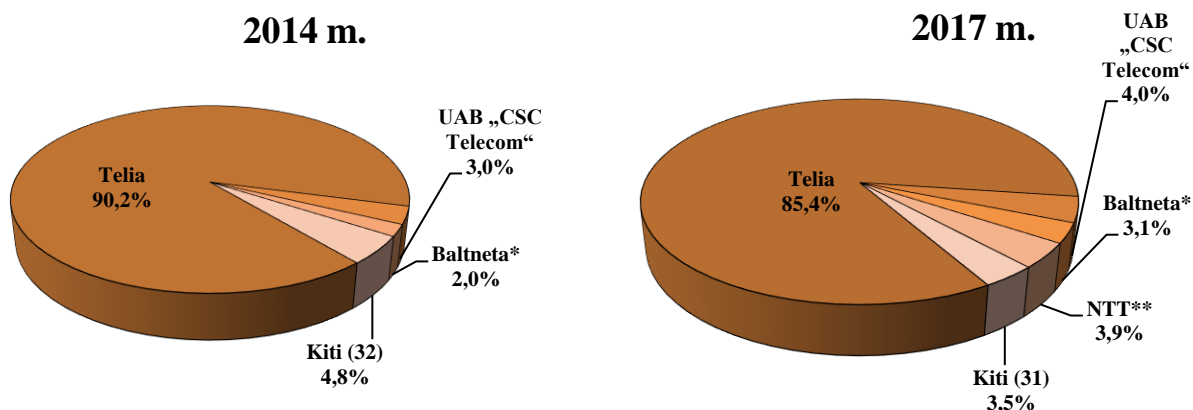
9 pav. Telefono ryšio paslaugų abonentų skaičiaus (tūkst.) dinamika, 2014–2017 m.

Šaltinis: Tarnyba

Pagal 9 paveiksle pateiktus duomenis matyti, kad tiriamuoju laikotarpiu grandinių komutacija grįstų telefono ryšio paslaugų, teikiamų naudojant PSTN ir ISDN technologijas, paklausa sumažėjo. PSTN technologija teikiamų paslaugų abonentų skaičius sumažėjo 25,1 proc. nuo 474,1 tūkst. iki 355,1 tūkst., o ISDN technologija – 10,1 proc. nuo 35,8 tūkst. iki 32,2 tūkst. Tai yra siejama su tuo, kad grandinių komutacija grįstų telefono ryšio paslaugų, teikiamų naudojant PSTN ir ISDN technologijas, abonentai atsisako minėtųjų paslaugų arba jas pakeičia VoIP paslaugomis. VoIP paslaugų abonentų skaičius per tiriamąjį laikotarpį išaugo 35,7 proc. nuo 71,8 tūkst. iki 97,4 tūkst.

Telia tiriamuoju laikotarpiu turėjo daugiausia paslaugų gavėjų, besinaudojančių telefono ryšio paslaugomis. Tiriamojo laikotarpio pradžioje Telia rinkos dalis, vertinant pagal abonentų

skaičių, siekė 90,2 proc., pabaigoje sumažėjo iki – 85,4 proc. (žr. 10 pav.) 2017 m. pabaigoje nekaitant Telia, trijų rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys viršijo 2 proc. ribą. Didžiausio iš jų, UAB „CSC TELECOM“, rinkos dalis siekė 4,0 proc., t. y. tiriamuoju laikotarpiu išaugo 1 procentiniu punktu. Telefono ryšio paslaugų rinkos struktūros pokyčiai gali būti siejami su VoIP paslaugų paklausos išaugimu ir grandinių komutacija grįstų telefono ryšio paslaugų, teikiamų naudojant PSTN ir ISDN technologijas, paklausos sumažėjimu.

* – UAB „Baltnetos komunikacijų centras“ čia ir toliau – Baltmeta

** – UAB „Nacionalinis komunikacijų centras čia ir toliau – NTT

10 pav. Telefono ryšio paslaugų teikėjų rinkos dalys pagal telefono ryšio paslaugų abonentus 2014 m. ir 2017 m.

Šaltinis: Tarnyba

2.1.2 skyriaus apibendrinimas:

Ataskaitos 2.1.2 skyriuje išanalizavus interneto prieigos ir televizijos paslaugas nustatyta, kad šios paslaugos yra pasiekusios stadiją, kai jų paklausa praktiškai nebeauga. Telefono ryšio paslaugų rinka ir toliau traukėsi. Atsižvelgiant į tai, pagrindinė konkurencinė kova ir užimamų rinkos dalių pokyčiai yra susiję su technologiniais pokyčiais, lemiančiais paslaugų gavėjų migraciją tarp technologijų. Interneto prieigos paslaugų rinkoje paslaugų gavėjai xDSL, KTV ir belaidžio ryšio technologijas keičia į geresnę paslaugų kokybę galinčią užtikrinti FTTx technologiją, televizijos paslaugų rinkoje KTV paslaugos keičiamos IPTV paslaugomis, o telefono ryšio paslaugų rinkoje tradicines PSTN ir ISDN technologijomis teikiamas paslaugas keičia VoIP technologijos pagrindu veikiančios paslaugos. Šie pokyčiai lėmė, kad konkurencinė padėtis interneto prieigos ir televizijos paslaugų rinkose, vertinant operatorių užimamas atitinkamos rinkos dalis pagal abonentų skaičių, tiriamuoju laikotarpiu pablogėjo, t. y. didžiausias paslaugų teikėjas, Telia, padidino savo užimamos rinkos dalį. Tuo tarpu besitraukiančioje telefono ryšio paslaugų rinkoje konkurencinė aplinka pagerėjo, kadangi sumažėjo didžiausio paslaugų teikėjo, Telia, užimama rinkos dalis.

Išvada:

Tiriamuoju laikotarpiu interneto prieigos ir televizijos paslaugų rinkos yra pasiekusios brandos, o telefono ryšio paslaugų rinka traukimosi stadijas. Telia, vertinant pagal abonentų skaičių, buvo didžiausia Mažmeninių paslaugų teikėja, o 2 iš 3 šių mažmeninių rinkų sustiprino savo padėtį rinkose.

2.1.3 Vertikaliai susijusių mažmeninių viešųjų elektroninių ryšių paslaugų analizė pagal savivaldybes

Šiame ataskaitos skyriuje Mažmeninių paslaugų teikimas bus nagrinėjamas ne Lietuvos Respublikos mastu, bet savivaldybių lygmeniu. Nagrinėjamų paslaugų rinkos bei operatorių užimamos rinkos dalys jose bus vertinamos pagal abonentų skaičių.

Bendra tendencija pastebima daugelyje savivaldybių ir lėmusi kitų operatorių rinkos dalių augimą nuo 2016 m. stipriai mažėjanti Telecentro interneto prieigos paslaugų rinkos dalis. Kaip buvo minėta ataskaitos 2.1.2 skyriuje, šį mažėjimą galima paaiškinti keičiamomis technologijomis, t.y. WiMAX technologijos atsisakymą ir interneto prieigos paslaugų teikimą naudojant judriojo ryšio LTE technologiją.

Interneto prieigos paslaugų rinka **Akmenės rajono savivaldybėje** tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 8 proc., šių paslaugų abonentų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 3,2 tūkst. (žr. 3 lentelę). Interneto prieigos paslaugas teikė šeši operatoriai. Didžiausias paslaugų teikėjas Telia 2017 m. užėmė 83,8 proc. rinkos. „Splius“, UAB rinkos dalis augo sparčiausiai – 4,6 procentinio punkto (nuo 6,2 proc. 2015 m. iki 10,8 proc. 2017 m.). Televizijos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo neženkliai – 2,2 proc. Šias paslaugas teikė trys operatoriai, iš kurių didžiausias, Telia, užėmė 70,5 proc. rinkos 2017 m. „Splius“, UAB rinkos dalis augo sparčiausiai – 7,5 procentinio punkto (nuo 10,8 proc. 2015 m. iki 18,3 proc. 2017 m.). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 9,2 proc. Abonentų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 2,4 tūkst. Lyderio pozicijas rinkoje išlaikė Telia užimdama 97,0 proc. rinkos laikotarpio pabaigoje.

3 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Akmenės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 528	2 602	2 584	3 464	3 343	3 179	2 611	2 555	2 372
Telia	76,5	72,2	70,5	83,1	84,3	83,8	98,2	97,2	97,0
UAB „Ilorā“	12,6	12,0	11,2	7,1	6,4	5,3			
„SPLIUS“, UAB	10,8	15,8	18,3	6,2	7,9	10,8		2,3	2,5
Telecentras				3,6					
Kiti				0,1	1,4	0,2	1,8	0,5	0,5
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	3	3	3	6	6	6	3	3	3

Alytaus miesto savivaldybėje interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 4,8 proc. Bendras interneto prieigos paslaugų abonentų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 15,5 tūkst. (žr. 4 lentelę). Interneto prieigos paslaugas teikė penki operatoriai. Šioje rinkoje tiriamojo laikotarpio pabaigoje UAB „Cgates“ rinkos dalis siekė 54,5 proc., Telia – 45,3 proc. Televizijos paslaugų rinka neženkliai augo – 1,5 proc.. Paslaugas teikė du operatoriai. Laikotarpio pabaigoje UAB „Cgates“ užėmė 71,1 proc. rinkos (6,1 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje), Telia – 28,9 proc. Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,1 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,2 tūkst. abonentų. Telia rinkos dalis sumažėjo 4,8 procentinio punkto (nuo 94,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 89,6 proc. 2017 m. pabaigoje).

4 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Alytaus miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	14 795	14 873	15 011	16 282	16 024	15 507	7 159	6 707	6 218
Telia	22,8	26,7	28,9	41,1	43,7	45,3	94,4	92,1	89,6
UAB „Cgates“	77,2	73,3	71,1	53,4	53,2	54,5	5,4	7,7	9,9
Telecentras				5,4	3,0				
Kiti				0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,5
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	4	4	4

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Alytaus rajono savivaldybėje** Telia televizijos bei telefono ryšio paslaugų rinkose užėmė 100 proc. rinkos (žr. 5 lentelę). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu augo nežymiai. Šių paslaugų abonentų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 1,5 tūkst. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 16,4 proc. ir nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje siekė 3,9 tūkst. abonentų. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 8,8 proc., o paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 2,5 tūkst. Šias paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė 3 operatoriai. Didžiausias paslaugų teikėjas Telia užėmė 99,9 proc. rinkos, o kitų operatorių rinkos dalis sudarė tik 0,1 proc. 2017 m. pabaigoje.

5 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Alytaus rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 487	1 525	1 501	2 785	2 749	2 541	4 722	4 561	3 949
Telia	100	100	100	99,96	99,96	99,9	100	100	100
Kiti				0,04	0,04	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	2	2	3	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Anykščių rajono savivaldybėje Telia ir UAB „Radijo elektroninės sistemos“ tiriamuoju laikotarpiu veikė visose 3 mažmeninėse rinkose. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 9,5 proc. Šių paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 3,4 tūkst. (žr. 6 lentelę). Interneto prieigos paslaugas teikė keturi operatoriai. Didžiausi iš jų tiriamojo laikotarpio pabaigoje: Telia – 65,5 proc. (5,6 procentinio punkto daugiau nei 2015 m.), UAB „Radijo elektroninės sistemos“ – 34,3 proc. Televizijos paslaugų rinka sumažėjo 10,5 proc. Paslaugas teikė du operatoriai. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje UAB „Radijo elektroninės sistemos“ užėmė 56,7 proc. rinkos, Telia – 43,3 proc. (3,3 procentinio punkto daugiau nei 2015 m.). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 22,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,2 tūkst. abonentų. Didžiausio paslaugų teikėjo Telia rinkos dalis 2017 m. pabaigoje sudarė 96,8 proc.

6 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Anykščių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 463	3 330	3 101	3 722	3 615	3 367	4 163	3 880	3 239
Telia	40,4	41,8	43,3	59,9	62,7	65,5	97,3	96,7	96,8
UAB „Radijo elektroninės sistemos“	59,6	58,2	56,7	33,9	33,6	34,3	2,6	3,2	3,1
Telecentras				6,1	3,6				
Kiti				0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Birštono savivaldybėje telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 14,2 proc. Telia rinkos dalis visu tiriamuoju laikotarpiu sudarė 100 proc. (žr. 7 lentelę). Televizijos bei interneto prieigos paslaugų rinkose veikė du paslaugų teikėjai: Telia ir UAB „Init“. Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu išliko nepakitusi ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,2 tūkst. abonentų. Didžiausią rinkos dalį 2017 m. pabaigoje užėmė UAB „Init“ – 57,1 proc. (5,4 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 3,2

proc. Didžiausią rinkos dalį (80,6 proc.) tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia (o tai sudarė 5,5 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje).

7 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Birštono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 248	1 241	1 248	920	945	949	921	879	790
Telia	37,5	41,3	42,9	86,1	82,8	80,6	100	100	100
UAB „Init“	62,5	58,7	57,1	13,9	17,2	19,4			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	2	2	2	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Biržų rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 15,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,5 tūkst. abonentų (žr. 8 lentelę), o didžiausią rinkos dalį (99,96 proc.) užėmė Telia. Televizijos paslaugų rinka neženkliai (1,1 proc.) sumažėjo ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,7 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė du operatoriai, o didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 59,9 proc., t. y. 1,2 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 7,8 proc., paslaugas teikė keturi operatoriai, didžiausią rinkos dalį 82,9 proc. 2017 m. pabaigoje užėmė Telia.

8 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Biržų rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3747	3783	3704	4558	4471	4203	5364	5215	4541
Telia	58,7	59,6	59,9	81,0	81,7	82,9	100,0	99,98	99,96
UAB „Balticum TV“	41,3	40,4	40,1	15,3	16,3	16,8			
Telecentras				3,6					
Kiti				0,0	2,0	0,3		0,02	0,04
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	1	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Druskininkų savivaldybėje telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 15,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,3 tūkst. abonentų (žr. 9 lentelę). Didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 99,97 proc. Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu augo 3,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,4 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Init“). UAB „Init“ užimama nagrinėjamos rinkos dalis 2017 m. pabaigoje siekė 48,2 proc., t. y. 7,5 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 4,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,3 tūkst. paslaugų gavėjų. Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 82,5 proc., t. y. 1,7 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje.

9 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Druskininkų savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	4 274	4 324	4 417	5 105	5 298	5 326	3 594	3 493	3 257
Telia	44,3	48,4	51,8	84,2	83,2	82,5	100,0	100,0	99,97

UAB „Init“	55,7	51,6	48,2	14,6	16,2	17,5			
Kiti				1,2	0,6	0,1			0,03
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	1	1	2

Šaltinis: Tarnyba

Elektrėnų savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė penki operatoriai. 2017 m. pabaigoje. didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 61,2 proc. (žr. 10 lentelę), ir UAB „Cgates“ – 38,6 proc. Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,7 proc. ir jo pabaigoje siekė 2 tūkstančius abonentų. Telia 2017 m. pabaigoje užėmė 99,7 proc. šios rinkos. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje telefono ryšio paslaugas teikė 3 operatoriai. Televizijos paslaugų abonentų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 4,7 tūkst. abonentų, didžiausią rinkos dalį užėmė UAB „Cgates“ – 50,5 proc. Paslaugas teikė du operatoriai.

10 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Elektrėnų savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 025	4 540	4 710	2 635	4 543	4 526	2 343	2 252	2 023
Telia	100,0	48,7	49,5	97,5	60,5	61,2	99,96	99,96	99,7
UAB „Cgates“		51,3	50,5		38,6	38,6			
Telecentras				2,2					
Kiti				0,3	0,9	0,2	0,04	0,04	0,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	2	2	4	5	5	2	2	3

Šaltinis: Tarnyba

Ignalinos rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė du operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 23,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė nepilnus 2 tūkst. abonentų. Didžiausią rinkos dalį 2017 m. pabaigoje užėmė Telia – 99,9 proc. (žr. 11 lentelę). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu sumažėjo 9,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,6 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė du operatoriai. Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 62,8 proc., šios bendrovės valdoma rinkos dalis, palyginti su 2015 m. pabaigos duomenimis, neženkliai padidėjo. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 4,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,9 tūkst. paslaugų gavėjų. Paslaugas teikė trys paslaugų teikėjai, o didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 87,0 proc., t. y. 6,2 procentinio punkto daugiau nei 2015 m.

11 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Ignalinos rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 782	1 691	1 615	2 020	1 997	1 933	2 567	2 456	1 965
Telia	62,4	62,4	62,8	80,84	84,2	87,0	99,9	99,9	99,9
UAB „Ignalinos TV“	37,6	37,6	37,2	15,30	14,3	12,9			
Telecentras				3,81					
Kiti				0,05	1,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	3	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Jonavos rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė trys operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 16,1 proc., ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,2 tūkst. abonentų. Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 99,6 proc. (žr. 12 lentelę). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu išaugo 2,1 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 12,1 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė keturi operatoriai, iš jų didžiausias rinkos dalis užėmė UAB „AVVA“ (49,7 proc.) bei UAB „Horda“ (20 proc.). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu neženkliai (0,8 proc.) sumažėjo ir 2017 m. pabaigoje siekė 7 tūkst. paslaugų gavėjų. Paslaugas teikė šeši paslaugų teikėjai, o dviejų didžiausių paslaugų teikėjų užimama rinkos dalis tiriamojo laikotarpio pabaigoje sudarė 96,9 proc., iš jų UAB „Init“ – 54 proc., Telia – 42,9 proc., t. y. 3,1 procentinio punkto daugiau nei 2015 m. pabaigoje.

12 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Jonavos rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	11 828	11 762	12 072	7 029	7 041	6 972	4 975	4 634	4 173
Telia	16,4	17,7	18,5	39,8	41,5	42,9	99,7	99,7	99,6
UAB „AVVA“	52,2	51,8	49,7		2,6	2,9			
UAB „Horda“	18,5	18,6	20,0						
UAB „Init“	12,9	11,9	11,8	57,4	55,4	54,0			
Kiti				2,8	0,5	0,1	0,3	0,3	0,4
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	4	4	4	6	6	6	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Joniškio rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė du operatoriai, o šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 10,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,1 tūkst. abonentų. Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 98,4 proc. (žr. 13 lentelę). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu sumažėjo 3,6 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,8 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė keturi operatoriai, o didžiausią rinkos dalį 2017 m. pabaigoje užėmė Telia – 64,9 proc., t. y. 1,8 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,0 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,0 tūkst. paslaugų gavėjų, paslaugas teikė keturi paslaugų teikėjai, iš jų didžiausią rinkos dalį 2017 m. pabaigoje užėmė Telia – 87,6 proc., t. y. 5,3 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje.

13 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Joniškio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 918	2 914	2 814	4 194	4 234	3 984	4 621	4 498	4 143
Telia	66,7	66,2	64,9	92,9	89,5	87,6	99,5	98,7	98,4
„SPLIUS“, UAB	33,3	33,8	35,1	5,1	9,2	12,4			
Kiti				1,9	1,3	0,1	0,5	1,3	1,6
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Jurbarko rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė du operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,0 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,6 tūkst. abonentų (žr. 14 lentelę). Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 99,98 proc. Televizijos paslaugų rinka 2015–2017 m. laikotarpiu sumažėjo 4,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė

3,7 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė du operatoriai: Telia ir UAB „Balticum TV“. Telia rinkos dalis 2017 m. pabaigoje palyginti su 2015 m. pabaigos duomenimis padidėjo 1,3 procentinio punkto: nuo 48,8 proc. iki 50,1 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 4,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,4 tūkst. paslaugų gavėjų. Paslaugas teikė keturi paslaugų teikėjai. 2017 m. didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 82,9 proc.

14 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Jurbarko rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 893	3 803	3 739	4 607	4 555	4 379	5 253	4 997	4 569
Telia	48,8	48,7	50,1	82,3	82,4	82,9	99,96	99,96	99,98
UAB „Balticum TV“	51,2	51,3	33,8	15,4	16,3	17,0			
Telecentras				2,2					
Kiti				0,1	1,3	0,1	0,04	0,04	0,02
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Kaišiadorių rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė keturi operatoriai. 2017 m. pabaigoje didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 74,5 proc. ir UAB „Cgates“ – 25,5 proc. (žr. 15 lentelę). Telefono ryšio paslaugų rinkoje 2017 m. pabaigoje Telia rinkos dalis sudarė 94,27 proc. Šias paslaugas iš viso teikė 3 operatoriai. Televizijos paslaugų abonentų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 4,7 tūkst. abonentų, didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 59,5 proc. Paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė du operatoriai.

15 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kaišiadorių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 618	4 514	4 748	3 768	5 073	4 901	4 684	4 516	4 029
Telia	100,0	60,9	59,5	97,0	73,8	74,45	94,9	94,8	94,27
UAB „Cgates“		39,1	40,5		25,0	25,50			0,02
Telecentras				2,8			5,1	5,2	5,71
Kiti				0,1	1,2	0,04			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	2	2	3	4	4	2	2	3

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Kalvarijos savivaldybėje** Telia televizijos bei telefono ryšio paslaugų rinkose užėmė 100 proc. rinkos (žr. 16 lentelę). Abi rinkos minėtu laikotarpiu sumažėjo: televizijos paslaugų – 4,9 proc., telefono ryšio paslaugų – 16,2 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 2,4 proc. 2017 m. pabaigoje buvo 1,9 tūkst. šių paslaugų gavėjų, paslaugas teikė 3 operatoriai. Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia (58,5 proc.), ir UAB „Kalvanet“ (41,5 proc.).

16 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kalvarijos savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	813	802	773	1 912	1 944	1 866	1 578	1 512	1 322

Telia	100	100	100	59,5	58,8	58,5	100	100	100
UAB „Kalvanet“				40,4	41,2	41,5			
Kiti				0,1	0,1	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	3	3	3	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Kauno miesto savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė 7 operatoriai, šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 16,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 53,0 tūkst. abonentų. Didžiausią rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 93,3 proc. ir UAB „Cgates“ – 5,4 proc. Šios bendrovės užimama telefono ryšio paslaugų rinkos dalis tiriamuoju laikotarpiu išaugo 1,5 procentinio punkto (žr. 17 lentelę). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu neženkliai (0,8 proc.) sumažėjo ir 2017 m. pabaigoje siekė 96,9 tūkst. abonentų. Laikotarpio pabaigoje televizijos paslaugas teikė penki operatoriai, o didžiausias rinkos dalis užėmė UAB „Cgates“ (44,6 proc.; t. y. 3,5 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje), UAB „Init“ (25,9 proc.; 4,3 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje) ir Telia (27,3 proc.; 6,1 procentinio punkto daugiau nei 2015 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 3,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 110,8 tūkst. paslaugų gavėjų. Laikotarpio pabaigoje paslaugas teikė 9 paslaugų teikėjai, trijų didžiausių rinkos dalis sudarė 82,1 proc., iš jų: Telia Lietuva – 37,9 proc., t. y. 5,7 procentinio punkto daugiau nei 2015 m. pabaigoje, UAB „Cgates“ – 26,4 proc., t. y. 3,2 procentinio punkto daugiau nei 2015 m. pabaigoje ir UAB „Init“ – 17,8 proc., t. y. 2,6 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje.

17 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kauno miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	97 713	96 341	96 913	114 963	114 362	110 751	63 437	58 267	52 959
Telia	21,2	24,9	27,3	32,2	34,9	37,9	95,6	94,1	93,3
UAB „Cgates“	48,1	46,0	44,6	23,2	24,3	26,4	3,9	4,7	5,4
UAB „Init“	30,2	28,4	25,9	20,4	18,4	17,8			
UAB „Kauno interneto sistemos“				12,8	12,8	12,0			
Telecentras				10,7	8,4	4,6			
Kiti	0,5	0,8	2,2	0,8	1,2	1,3	0,5	1,2	1,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	4	4	5	8	9	9	6	7	7

Šaltinis: Tarnyba

Visu tiriamuoju laikotarpiu **Kauno rajono savivaldybėje** Telia užėmė 100 proc. telefono ryšio paslaugų rinkos (žr. 18 lentelę). Ši rinka sumažėjo 12,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 12,5 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu augo 15,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 10,4 tūkst. abonentų. Laikotarpio pabaigoje televizijos paslaugas teikė 5 operatoriai, o didžiausią televizijos paslaugų rinkos dalį užėmė Telia – 87,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 12,9 proc., paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 18,7 tūkst. Šias paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė 9 operatoriai, iš jų didžiausi Telia, UAB „Data Business“, UAB „Airnet TV“. Didžiausio interneto prieigos paslaugų teikėjo Telia užimama rinkos dalis sumažėjo 5 procentiniais punktais (nuo 69,3 proc. 2015 m. iki 64,3 proc. 2017 m.). Tiriamuoju laikotarpiu labiausiai augo UAB „Magnetukas“ valdoma interneto prieigos paslaugų rinkos dalis, nuo 3,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 7,9 proc. 2017 m., pabaigoje t. y. 4,5 procentinio punkto.

18 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kauno rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	8 987	9 738	10 371	16 574	17 371	18 708	14 309	13 713	12 470
Telia	89,4	89,7	87,0	69,3	68,8	64,3	100	100	100
UAB „Init“	7,0	6,1	5,1						
UAB „AirnetTV“		2,4	4,5	8,7	9,0	9,4			
UAB „Data Business“			3,4	10,7	10,2	11,8			
H.Abramavičiaus IĮ				5,1	4,4	3,8			
UAB „Magnetukas“				3,4	5,3	7,9			
Kiti	3,5	1,8	0,03	2,7	2,3	2,8			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	4	4	5	9	9	9	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Kaip ir Kauno rajono savivaldybėje taip ir **Kazlų Rūdos savivaldybėje** visu tiriamuoju laikotarpiu Telia buvo vienintelė telefono ryšio paslaugų teikėja (žr. 19 lentelę). Ši rinka sumažėjo 10,6 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,1 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu augo 6,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,8 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Viltuva“). Didžiausio televizijos paslaugų teikėjo Telia rinkos dalis augo 1,8 procentinio punkto (nuo 72,9 proc. 2015 m. pabaigoje iki 74,7 proc. 2017 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 3,8 proc., o paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 2,2 tūkst. Interneto prieigos paslaugas laikotarpio pabaigoje teikė 4 operatoriai. Didžiausio šių paslaugų teikėjo Telia rinkos dalis išliko beveik nepakitusi – 84,7 proc. 2017 m. pabaigoje.

19 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kazlų Rūdos savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 651	1 707	1 765	2 309	2 281	2 221	2 313	2 245	2 068
Telia Lietuva, AB	72,9	73,7	74,7	84,5	85,2	84,7	100	100	100
UAB „Viltuva“	27,1	26,3	25,3	14,9	14,2	15,1			
Kiti				0,7	0,6	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	4	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Kelmės rajono savivaldybėje** telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 12,0 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,2 tūkst. abonentų, beveik 100 proc. šios rinkos užėmė Telia. Tiriamuoju laikotarpiu televizijos paslaugų rinka liko beveik nepakitusi, 2017 m. pabaigoje šių paslaugų abonentų skaičius siekė 3,1 tūkst. (žr. 20 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir „Splius“, UAB). Abiejų paslaugų teikėjų rinkos dalys išliko beveik nepakitusios ir 2017 m. pabaigoje Telia valdoma rinkos dalis siekė 56 proc., „Splius“, UAB – 44,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 6,1 proc., paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 3,8 tūkst. Interneto prieigos paslaugas laikotarpio pabaigoje teikė 4 operatoriai. Didžiausias šių paslaugų teikėjas Telia 2017 m. pabaigoje užėmė 81,1 proc. rinkos. Sparčiausiai (3,0 procentiniais punktais) augo „Splius“, UAB turima rinkos dalis: nuo 15,8 proc. 2015 m. pabaigoje iki 18,8 proc. 2017 m. pabaigoje.

20 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kelmės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 115	3 166	3 118	4 052	4 039	3 805	4 815	4 644	4 237
Telia	55,9	56,3	56,0	82,2	81,6	81,1	99,0	98,5	98,3
„SPLIUS“, UAB	44,1	43,7	44,0	15,8	16,9	18,8			
Kiti				2,0	1,5	0,1	1,0	1,5	1,7
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Kėdainių rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka neženkliai sumažėjo, 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 10,6 tūkst. (žr. 21 lentelę). Televizijos paslaugas teikė du operatoriai (Telia ir UAB „Balticum TV“). Didžiausio šių paslaugų teikėjo, UAB „Balticum TV“, rinkos dalis tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 4,2 procentiniais punktais (nuo 60,3 proc. iki 56,1 proc.). Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 12,6 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 7,1 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 3 operatoriai. Didžiausio telefono ryšio paslaugų teikėjo Telia užimama rinkos dalis 2017 m. pabaigoje sudarė 97,9 proc. Tiriamuoju laikotarpiu 1,8 procentinio punkto (nuo 0,3 proc. iki 2,1 proc.) išaugo kitų operatorių teikiamų telefono ryšio paslaugų rinkos dalis. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 2,2 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 9,6 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 6 operatoriai. Analizuojamu laikotarpiu didžiausio šių paslaugų teikėjo Telia užimama rinkos dalis išaugo 4,4 procentinio punkto (nuo 59,7 proc. iki 64,1 proc.)

21 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kėdainių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	10 747	10 781	10 606	9 790	9 784	9 576	8 079	7 764	7 060
Telia	39,7	42,5	43,9	59,7	62,6	64,1	99,7	98,1	97,9
UAB „Balticum TV“	60,3	57,5	56,1	36,5	33,8	33,0			
UAB „Kednetas“				3,2	3,1	2,8			
Kiti				0,6	0,4	0,1	0,3	1,9	2,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	6	6	6	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Klaipėdos miesto savivaldybėje telefono ryšio paslaugas 2017 m. pabaigoje teikė 8 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 12,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 26,2 tūkst. abonentų (žr. 22 lentelę). Didžiausio nagrinėjamų paslaugų teikėjo Telia valdoma rinkos dalis tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,3 procentinio punkto (nuo 92,6 proc. iki 87,3 proc.). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu sumažėjo 4,0 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 58,8 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 4 operatoriai. Didžiausias televizijos paslaugų rinkos dalis užimančių operatorių sąrašas nesikeitė visą tiriamąjį laikotarpį (UAB „Balticum TV“, Telia ir „Splus“, UAB). Nagrinėjamu laikotarpiu UAB „Balticum TV“ užimama šios paslaugų rinkos dalis mažėjo 8 procentiniais punktais (nuo 72,4 proc. iki 64,4 proc.). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 61,2 tūkst. paslaugų gavėjų. Laikotarpio pabaigoje paslaugas teikė 8 paslaugų teikėjai, trijų didžiausių (UAB „Balticum TV“, Telia ir „Splus“, UAB) rinkos dalis sudarė 90 proc. Telia užimama interneto prieigos paslaugų rinkos

dalis augo daugiausiai – 5,4 procentinio punkto (nuo 33,5 proc. 2015 m. pabaigoje iki 38,9 proc. iki 2017 m. pabaigoje).

22 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Klaipėdos miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	61 241	60 107	58 813	67 260	65 183	61 211	29 956	28 281	26 245
Telia	17,0	19,4	21,5	33,5	35,8	38,9	92,6	88,7	87,3
UAB „Balticum TV“	72,4	69,0	64,4	31,1	31,5	31,4			
„SPLIUS“, UAB	10,5	11,5	13,9	16,8	17,6	19,7	5,7	8,4	9,5
Telecentras				17,8	14,0	8,8			
Kiti	0,1	0,1	0,1	0,7	1,1	1,2	1,7	2,9	3,2
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	4	4	4	7	8	8	7	8	8

Šaltinis: Tarnyba

Klaipėdos rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė 4 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 1,0 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 11,9 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 23 lentelę). Visą analizuojamą laikotarpį dviejų didžiausių operatorių: UAB „Balticum TV“ ir Telia bendra rinkos dalis buvo virš 99,5 proc., o Telia rinkos dalis padidėjo 3,0 procentinio punkto (nuo 66,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 69,4 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,7 proc. ir jo pabaigoje siekė 8,1 tūkst. abonentų. Telia šios rinkos dalis 2017 m. pabaigoje sudarė 99,7 proc. Tiriamuoju laikotarpiu telefono ryšio paslaugas teikė 3 operatoriai. Televizijos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 4,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 10,5 tūkstančio abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis padidėjo 5,5 procentinio punkto (nuo 50,8 proc. 2015 m. pabaigoje iki 56,3 proc. 2017 m. pabaigoje).

23 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Klaipėdos rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	10 007	10 392	10 453	11 824	12 182	11 947	8 583	8 513	8 091
Telia	50,8	54,1	56,3	66,4	67,56	69,43	99,8	99,7	99,7
UAB „Balticum TV“	49,2	45,9	43,7	33,6	32,40	30,53			
Kiti				0,1	0,04	0,03	0,2	0,3	0,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Kretingos rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė 3 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 8,6 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 7,1 tūkst. abonentų (žr. 24 lentelę). Didžiausią šios rinkos dalį tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė Telia – 99,8 proc. Televizijos paslaugų rinka analizuojamu laikotarpiu augo 1,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,5 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Balticum TV“). Telia rinkos dalis padidėjo 3,4 procentinio punkto (nuo 62,6 proc. 2015 m. pabaigoje iki 66,0 proc. 2017 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 6,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 7,1 tūkst. paslaugų gavėjų. Paslaugas teikė 5 paslaugų teikėjai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis 2017 m. pabaigoje sudarė 87,5 proc.

24 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kretingos rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 398	5 542	5 501	7 605	7 552	7 120	7 717	7 477	7 056
Telia	62,6	64,9	66,0	85,2	86,5	87,5	99,9	99,7	99,8
UAB „Balticum TV“	37,4	35,1	34,0	11,8	11,8	12,2			
Telecentras				2,8					
Kiti				0,1	1,7	0,3	0,1	0,3	0,2
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Visu tiriamuoju laikotarpiu **Kupiškio rajono savivaldybėje** Telia buvo vienintelė televizijos bei telefono ryšio paslaugų teikėja (žr. 25 lentelę). Televizijos paslaugų rinka nežymiai (2,6 proc.) augo ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,4 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 12,3 proc. ir 2017 m. siekė 3,0 tūkst. abonentų. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 3,9 proc., paslaugų gavėjų skaičius jo pabaigoje siekė 2,8 tūkst. Visu nagrinėjamu laikotarpiu interneto prieigos paslaugas teikė 3 operatoriai. Didžiausią rinkos dalį 2017 m. pabaigoje užėmė Telia – 99,9 proc.

25 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 394	1 405	1 430	2 895	2 894	2 782	3 437	3 358	3 013
Telia	100	100	100	97,5	98,8	99,9	100	100	100
Telecentras				2,3					
Kiti				0,1	1,2	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	3	3	3	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Lazdijų rajono savivaldybėje** Telia užėmė 100 proc. televizijos paslaugų rinkos (žr. 26 lentelę). Ši rinka augo 10,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,3 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 14,1 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,1 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis visu tiriamuoju laikotarpiu siekė 99,97 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 3,8 proc., o paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 2,4 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 3 operatoriai, iš kurių didžiausio paslaugų teikėjo, Telia, rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 99,5 proc.

26 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Lazdijų rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 188	1 251	1 309	2 494	2 502	2 400	3 613	3 513	3 104
Telia	100,0	100,0	100,0	99,6	99,8	99,9	99,97	99,97	99,97
Kiti				0,4	0,2	0,1	0,03	0,03	0,03
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	3	3	3	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Marijampolės savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka augo 2,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 10,1 tūkst. (žr. 27 lentelę). Televizijos paslaugas teikė du operatoriai (Telia ir UAB „Cgates“). Paminėtina, kad tiriamojo laikotarpio pradžioje UAB „Cgates“ užėmė didesnę rinkos dalį (53,9 proc.), tuo tarpu tiriamojo laikotarpio pabaigoje šios rinkos lydere tapo Telia, užimdama 52,7 proc. rinkos. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 11,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 9,0 tūkst. abonentų. Šias paslaugas teikė trys operatoriai. Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 98,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 1,9 proc., paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 11,9 tūkst. Šias paslaugas teikė 5 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis padidėjo 2,9 procentinio punkto (nuo 64,3 proc. 2015 m. pabaigoje iki 67,2 proc. 2017 m. pabaigoje).

27 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Marijampolės savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	9 841	9 997	10 081	12 113	12 112	11 885	10 165	9 658	8 959
Telia	46,1	49,9	52,7	64,3	66,2	67,2	98,6	98,7	98,5
UAB „Cgates“	53,9	50,1	47,3	33,6	32,6	32,6			
Telecentras				2,0					
Kiti				0,1	1,1	0,2	1,4	1,3	1,5
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	3	3	3

Šaltinis: Taryba

Tiriamuoju laikotarpiu **Mažeikių rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka augo 9,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 7,6 tūkst. (žr. 28 lentelę). Laikotarpio pabaigoje paslaugas teikė 3 operatoriai. Dviejų didžiausių (Telia ir UAB „Roventa“) paslaugų teikėjų bendra rinkos dalis siekė daugiau nei 98,5 proc. UAB „Roventa“ rinkos dalis sumažėjo 4,2 procentinio punkto nuo 62,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 58,2 proc. 2017 m. pabaigoje. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 9,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,6 tūkst. abonentų. Šias paslaugas teikė 4 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis visą laikotarpį išliko stabili – 99,6 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 1,8 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 9,9 tūkst. Šias paslaugas teikė 6 operatoriai. 3 didžiausių (Telia, UAB „Roventa“ ir UAB „Init“) rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 96,5 proc. Telia rinkos dalis padidėjo 4,5 procentiniais punktais (nuo 45,3 proc. 2015 m. pabaigoje iki 49,8 proc. 2017 m. pabaigoje).

28 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Mažeikių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	6 919	7 124	7 570	9 741	9 876	9 920	6 153	5 909	5 572
Telia	37,6	39,3	40,7	45,3	48,1	49,8	99,6	99,6	99,6
UAB „Roventa“	62,4	60,7	58,2	25,1	25,8	26,3			
UAB „Init“				26,6	24,8	23,8			
Telecentras				2,9					
Kiti			1,10	0,1	1,3	0,1	0,4	0,4	0,4
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	3	6	6	6	4	4	4

Šaltinis: Taryba

Tiriamuoju laikotarpiu **Molėtų rajono savivaldybėje** Telia buvo vienintelė televizijos bei telefono ryšio paslaugų teikėja (žr. 29 lentelę). Televizijos paslaugų rinka augo 10,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje pasiekė 1,2 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 18,1 proc. iki 2,3 tūkst. abonentų 2017 m. pabaigoje. Mažmeninė interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 1,4 proc., o paslaugų gavėjų skaičius nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje siekė 1,7 tūkst. Paslaugas teikė 3 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 99,0 proc.

29 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Molėtų rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 082	1 179	1 198	1 684	1 762	1 707	2 749	2 620	2 251
Telia	100,0	100,0	100,0	99,0	99,4	99,9	100,0	100,0	100,0
Kiti				1,0	0,6	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	3	3	3	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Neringos savivaldybėje** veikė vienintelė Mažmeninių paslaugų teikėja – Telia. Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu augo 45,9 proc., o interneto prieigos paslaugų rinka – 30,0 proc. Televizijos ir interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė atitinkamai 0,8 bei 1,2 tūkst. Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 10,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 0,6 tūkst.

Tiriamuoju laikotarpiu **Pagėgių savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka sumažėjo 4,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 3,7 tūkst. (žr. 30 lentelę). Paslaugas teikė 2 operatoriai: Telia ir UAB „Televizijos komunikacijos“. Abiejų paslaugų teikėjų rinkos dalys išliko beveik nepakitusios visu tiriamuoju laikotarpiu: 2017 m. pabaigoje UAB „Televizijos komunikacijos“ rinkos dalis buvo 83,0 proc., Telia – 17,0 proc. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 8,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,6 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 99,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu neženkliai (1,7 proc.) sumažėjo ir paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 2,6 tūkst. Šias paslaugas teikė 3 operatoriai. Tiriamojo laikotarpio pradžioje didžiausią interneto prieigos paslaugų rinkos dalį užėmė Telia (51,1 proc.), tuo tarpu tiriamojo laikotarpio pabaigoje didžiausiu operatoriumi pagal abonentų skaičių tapo UAB „Televizijos komunikacijos“, kurios rinkos dalis išaugo iki 51,3 proc..

30 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Pagėgių savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 912	3 991	3 738	2 689	2 712	2 643	1 736	1 699	1 584
Telia	16,8	16,7	17,0	51,13	50,48	48,69	99,8	99,4	99,7
UAB „Televizijos komunikacijos“	83,2	83,3	83,0	48,83	49,48	51,27			
Kiti				0,04	0,04	0,04	0,2	0,6	0,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	3	3	3	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Pakruojo rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka augo neženkliai – 1,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,1 tūkst. abonentų (žr. 31 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Mano kamanė“). Telia rinkos dalis didėjo 1,3 procentinio punkto (nuo 87,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 88,7 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų

rinka nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 9,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,8 tūkst. abonentų. Šias paslaugas teikė 2 operatoriai, iš kurių didžiausio, Telia, rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 99,5 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 2,9 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 3,4 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 3 operatoriai iš kurių Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 98,5 proc.

31 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 089	2 127	2 115	3 524	3 532	3 422	4 268	4 196	3 844
Telia	87,4	88,2	88,7	98,8	99,2	99,9	99,98	99,95	99,9
UAB „Mano kamanė“	12,6	11,8	11,3						
Kiti				1,2	0,8	0,1	0,02	0,05	0,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	3	3	3	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Palangos miesto savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka augo 9,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 5,6 tūkst. (žr. 32 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Balticum TV“). UAB „Balticum TV“ rinkos dalis nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 5,6 procentinio punkto (nuo 61,7 proc. 2015 m. pabaigoje iki 56,1 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 11,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,0 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas laikotarpio pabaigoje teikė 4 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 97,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 8,4 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje pasiekė 5,6 tūkst. Šias paslaugas teikė 5 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis padidėjo 1,8 procentinio punkto (nuo 76,8 proc. 2015 m. pabaigoje iki 78,6 proc. 2017 m. pabaigoje).

32 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Palangos miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 168	5 433	5 649	5 157	5 452	5 627	3 443	3 244	3 023
Telia	38,3	41,5	43,9	76,8	77,8	78,6	97,6	97,4	97,1
UAB „Balticum TV“	61,7	58,5	56,1	21,5	21,2	21,3			
Telecentras							2,3	2,3	2,5
Kiti				1,7	0,9	0,1	0,1	0,2	0,5
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	3	3	4

Šaltinis: Tarnyba

Panevėžio miesto savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje 6 operatoriai teikė 32,9 tūkst. paslaugų gavėjų. Didžiausi iš jų buvo Telia, UAB „Cgates“ ir Telecentras. (žr. 33 lentelę). 2017 m. pabaigoje daugiausiai interneto prieigos paslaugų gavėjų turėjo UAB „Cgates“ – 51,4 proc. Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 14,4 proc. ir pabaigoje siekė 12,7 tūkst. abonentų. Šias paslaugas teikė 3 operatoriai, o didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 97,4 proc. Televizijos paslaugų 2017 m. pabaigoje buvo teikiamos 24,1 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė du operatoriai Telia ir UAB „Cgates“. Pastaroji bendrovė pirmavo šioje rinkoje pagal paslaugas gaunančių abonentų skaičių ir užėmė 75,2 proc. rinkos.

33 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Panevėžio miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	20 224	23 549	24 142	37 897	35 197	32 912	14 790	13 658	12 665
Telia	23,9	22,9	24,8	21,7	24,92	28,3	99,8	99,4	97,4
UAB „Cgates“	76,1	77,1	75,2	48,7	49,51	51,4			2,3
Telecentras				29,5	25,52	17,5			
UAB „Magnetukas“						2,8			
Kiti				0,1	0,05	0,1	0,2	0,6	0,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	6	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Panevėžio rajono savivaldybėje** Telia užėmė 100 proc. telefono ryšio paslaugų rinkos, t. y. buvo vienintelė šių paslaugų teikėja (žr. 34 lentelę). Telefono ryšio paslaugų gavėjų sumažėjo 15,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje jų skaičius siekė 4,4 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugų rinka nagrinėjamu laikotarpiu neženkliai (0,4 proc.) sumažėjo ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,4 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Balticum TV“). Telia užimama rinkos dalis padidėjo 1,7 procentinio punkto (nuo 87,6 proc. 2015 m. pabaigoje iki 89,3 proc. 2017 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu neženkliai (0,5 proc.) mažėjo ir paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 4,2 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 4 operatoriai. Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 94,0 proc.

34 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Panevėžio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Mokamos televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Fiksuotojo telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 424	3 450	34 10	4 276	4 324	4 245	5 260	5 036	4 423
Telia	87,6	88,7	89,3	94,0	94,7	95,6	100,0	100,0	100,0
UAB „Balticum TV“	12,4	11,3	10,7	5,9	5,2	4,3			
Kiti				0,1	0,1	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Pasvalio rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka neženkliai (0,5 proc.) augo ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 3,2 tūkst. (žr. 35 lentelę). Paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir „Splus“, UAB). Pastebėtina, kad Telia ir „Splus“, UAB turėtos rinkos dalys 2015 m. pabaigoje nesiskyrė nuo 2017 m. pabaigoje užimtų rinkos dalių ir siekė atitinkamai 60,2 proc. ir 39,8 proc. Nagrinėjamu laikotarpiu telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 9,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,0 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai, o Telia rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 98,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 2,3 proc. ir paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 3,6 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 4 operatoriai. Telia rinkos dalis sumažėjo 2,4 procentinio punkto (nuo 91,2 proc. 2015 m. pabaigoje iki 88,8 proc. 2017 m. pabaigoje).

35 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Pasvalio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

	Televizijos paslaugos	Interneto prieigos paslaugos	Telefono ryšio paslaugos
--	-----------------------	------------------------------	--------------------------

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 200	3 252	3 217	3 699	3 739	3 614	4 480	4 371	4 044
Telia	60,2	60,9	60,2	91,2	90,1	88,8	99,1	98,7	98,4
„SPLIUS“, UAB	39,8	39,1	39,8	6,5	8,3	11,0			
Telecentras				2,3					
Kiti				0,1	1,5	0,2	0,9	1,3	1,6
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Plungės rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka augo 2,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje šių paslaugų abonentų skaičius siekė 5,3 tūkstančio (žr. 36 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Parabolė“). Didžiausia televizijos paslaugų teikėja tiriamuoju laikotarpiu išliko UAB „Parabolė“, nors jos rinkos dalis sumažėjo 4,5 procentinio punkto (nuo 55,7 proc. 2015 m. pabaigoje iki 51,2 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 6,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,0 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai, o didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 99,9 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 4,3 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 6,5 tūkst. Interneto prieigos paslaugas nagrinėjamu laikotarpiu teikė 5 operatoriai. Telia užėmė didžiausią interneto prieigos paslaugų rinkos dalį, kuri 2017 m. pabaigoje siekė 79,6 proc. ir buvo 2,7 procentinio punkto didesnė nei 2015 m. pabaigoje.

36 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Plungės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 129	5 205	5 269	6 778	6 736	6 484	6 453	6 309	6 034
Telia	44,3	47,0	48,8	76,9	78,8	79,6	99,97	99,97	99,9
UAB „Parabolė“	55,7	53,0	51,2	19,7	19,4	20,2			
Telecentras				3,3					
Kiti				0,1	1,8	0,2	0,03	0,03	0,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Prienuj rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas teikė 4 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo Telia ir UAB „Eteris“. Interneto prieigos paslaugų abonentų tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 7,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,0 tūkst. (žr. 37 lentelę). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,0 proc. ir nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje siekė 4,5 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai, o didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis 2017 m. pabaigoje sudarė 99,96 proc. Televizijos paslaugų rinka augo 1,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,8 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai: Telia ir UAB „Eteris“, pastarosios bendrovės užimama rinkos dalis sumažėjo 4,3 procentinio punkto (nuo 28,0 proc. 2015 m. pabaigoje iki 23,7 proc. 2017 m. pabaigoje).

37 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Prienuj rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 788	2 941	2 831	4 274	4 198	3 958	5 138	4 967	4 472

Telia Lietuva, AB	72,0	70,9	76,3	92,3	92,4	93,1	99,9	99,96	99,96
UAB „Eteris“	28,0	29,1	23,7	6,4	6,8	6,7			
Kiti				1,4	0,9	0,1	0,1	0,04	0,04
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Radviliškio rajono savivaldybėje mažmenines interneto prieigos paslaugas teikė 4 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo Telia ir „Splus“, UAB. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 1,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,7 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 38 lentelę). Telia rinkos dalis sumažėjo 1,5 procentinio punkto (nuo 61,4 proc. iki 59,9 proc.). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 12,8 proc. ir siekė 5,3 tūkst. abonentų 2017 m. pabaigoje. Telefono ryšio paslaugas teikė 3 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 96,0 proc. Televizijos paslaugų gavėjų skaičius neženkliai (0,2 proc.) sumažėjo ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,2 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir „Splus“, UAB). Nors „Splus“, UAB rinkos dalis nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 1,2 procentinio punkto (nuo 51,9 proc. iki 50,7 proc.) ši bendrovė išliko didžiausia televizijos paslaugų teikėja Radviliškio rajono savivaldybėje.

38 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Radviliškio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	6 241	6 273	6 228	6 813	6 868	6 724	6 024	5 786	5 253
Telia	48,1	48,8	49,3	61,4	60,5	59,89	98,4	97,1	96,0
„SPLUS“, UAB	51,9	51,2	50,7	37,9	39,1	40,07		2,6	3,9
Kiti				0,7	0,5	0,0	1,6	0,2	0,2
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Raseinių rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka augo 2,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 3,4 tūkst. (žr. 39 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Parabolė“). UAB „Parabolė“ rinkos dalis sumažėjo 1,1 procentinio punkto (nuo 34,0 proc. 2015 m. pabaigoje iki 32,9 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 17,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,6 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 3 operatoriai, o didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis visą laikotarpį viršijo 99,5 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 3,9 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 5,2 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 5 operatoriai. Iš kurių Telia rinkos dalis sumažėjo 1,1 procentinio punkto (nuo 70,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 69,3 proc. 2017 m. pabaigoje).

39 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Raseinių r. savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 531	3 510	3 437	5 403	5 222	5 193	5 577	5 273	4 613
Telia	66,0	67,0	67,1	70,4	72,7	69,3	99,7	99,6	99,6
UAB „Parabolė“	34,0	33,0	32,9			3,4			
Telecentras				8,3	4,4				
UAB „Progmera“				21,0	21,2	21,6			

Kiti				0,3	1,7	0,7	0,3	0,4	0,4
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Rietavo savivaldybėje** Telia buvo vienintelė televizijos bei telefono ryšio paslaugų teikėja (žr. 40 lentelę). Tuo tarpu nors interneto prieigos paslaugų rinkoje veikė 2 operatoriai, tačiau Telia rinkos dalis visą laikotarpį buvo 99,9 proc. Ši rinka nagrinėjamu laikotarpiu augo 2,1 proc. ir paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 1,2 tūkst. Televizijos paslaugų gavėjų skaičius padidėjo 19,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 0,7 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 8,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,4 tūkst. abonentų.

40 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Rietavo savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	553	613	659	1 164	1 191	1 188	1 536	1 506	1 406
Telia	100	100	100	99,9	99,9	99,9	100	100	100
Kiti				0,1	0,1	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	2	2	2	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Rokiškio rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė 5 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo Telia ir UAB „Zirzilė“. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 1,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,0 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 41 lentelę). Didžiausio interneto prieigos paslaugų teikėjo Telia užimama šių paslaugų rinkos dalis sumažėjo 0,8 procentinio punkto (nuo 58,0 proc. 2015 m. pabaigoje iki 57,2 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 22,2 proc. ir siekė 3,7 tūkst. abonentų. 2017 m. šias paslaugas teikė 2 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 98,7 proc. Televizijos paslaugų rinka sumažėjo 9,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,5 tūkst. abonentų. Minėtas paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Zirzilė“). UAB „Zirzilė“ rinkos dalis išaugo 2,1 procentinio punkto (nuo 38,4 proc. iki 40,5 proc.).

41 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Rokiškio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Mokamos televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Fiksuotojo telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 735	2 501	2 482	4 926	5 006	5 019	4 728	4 399	3 677
Telia	61,6	59,5	59,5	58,0	58,5	57,2	98,9	98,8	98,7
UAB „Zirzilė“	38,4	40,5	40,5	38,6	38,1	39,7			
A.Judicko IĮ				2,6	2,9	3,1			
Kiti				0,9	0,6	0,04	1,1	1,2	1,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	6	6	5	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Skuodo rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas teikė 4 operatoriai, o didžiausi iš jų buvo Telia ir UAB „Cgates“. Interneto prieigos paslaugų abonentų skaičius tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 7,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,9 tūkst. (žr. 42 lentelę). Telia užimama interneto prieigos paslaugų rinkos dalis sumažėjo 3,1 procentinio punkto (nuo 74,7 proc. 2015 m. pabaigoje iki 71,6 proc. 2017 m. pabaigoje), tuo tarpu UAB „Cgates“ valdoma rinkos dalis tuo pačiu

laikotarpiu išaugo 6,7 procentinio punkto (nuo 21,6 proc. iki 28,3 proc.). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,4 proc. ir siekė 2,8 tūkst. abonentų 2017 m. pabaigoje. Šias paslaugas teikė 2 operatoriai, didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 98,6 proc. Televizijos paslaugų rinka padidėjo 3,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,4 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Cgates“), kurių rinkos dalys nagrinėjamu laikotarpiu pasikeitė 1,1 procentinio punkto, t. y. UAB „Cgates“ rinkos dalis sumažėjo (nuo 31,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 30,0 proc. 2017 m. pabaigoje), o Telia – išaugo (nuo 68,9 proc. 2015 m. pabaigoje iki 70,0 proc. 2017 m. pabaigoje).

42 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Skuodo rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 276	3 386	3 390	3 123	3 052	2 892	3 167	3 085	2 828
Telia	68,9	69,7	70,0	74,7	73,1	71,6	99,6	98,8	98,6
UAB „Cgates“	31,1	30,3	30,0	21,6	25,3	28,3			
Telecentras				3,7					
Kiti				0,03	1,6	0,1	0,4	1,2	1,4
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Šakių rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė 4 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo Telia ir UAB „Viltuva“. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,6 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,1 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 43 lentelę). Telia rinkos dalis padidėjo 0,6 procentinio punkto (nuo 89,8 proc. 2015 m. pabaigoje iki 90,4 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,9 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai, didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis laikotarpio pabaigoje siekė 99,96 proc. Televizijos paslaugų rinka sumažėjo 5,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 1,5 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Viltuva“). Abiejų operatorių užimamos rinkos dalys liko beveik nepakitusios ir 2017 m. pabaigoje atitinkamai siekė 66,3 proc. ir 33,7 proc.

43 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Šakių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Fiksuotojo telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 582	1 586	1 490	4 327	4 330	4 086	5 638	5 493	4 893
Telia Lietuva, AB	66,2	66,5	66,3	89,8	90,3	90,4	99,8	99,8	99,96
UAB „Viltuva“	33,8	33,5	33,7	8,8	9,0	9,5			
Kiti				1,4	0,7	0,1	0,2	0,2	0,04
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Šalčininkų rajono savivaldybėje** Telia buvo vienintelė telefono ryšio paslaugų teikėja (žr. 44 lentelę). Šių paslaugų rinka sumažėjo 12,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,5 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugų rinka augo 21,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 7,4 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 3 operatoriai. Telia nagrinėjamu laikotarpiu užėmė didžiausią televizijos rinkos dalį 80,4–83,2 proc. Antro didžiausio televizijos paslaugų teikėjo „UAB Balticum TV“ valdoma šių paslaugų rinkos dalis, sumažėjo 4,8 procentinio punkto (nuo 15,2 proc. 2015 m.

pabaigoje iki 10,4 proc. 2017 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu padidėjo 3,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius pasiekė 5,7 tūkst. Šias paslaugas teikė 4 operatoriai, 2 didžiausi iš jų: UAB „Etanetas“ ir Telia. UAB „Etanetas“ rinkos dalis padidėjo 4,3 procentinio punkto (nuo 49,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 53,4 proc. 2017 m. pabaigoje).

44 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Šalčininkų rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	6 087	7 000	7 418	5 506	5 695	5 718	4 027	3 900	3 512
Telia	80,4	82,2	83,2	47,7	47,2	44,6	100	100	100
UAB „Balticum TV“	15,2	12,0	10,4	3,1	3,2				
UAB „Etanetas“	4,4	5,7	6,4	49,1	49,6	53,4			
Kiti				0,1	0,02	2,0			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	3	3	3	4	4	4	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Šiaulių miesto savivaldybėje interneto prieigos paslaugas teikė 7 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo „Splius“, UAB ir Telia. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 7,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 40,9 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 45 lentelę). „Splius“, UAB rinkos dalis augo 4,4 procentinio punkto (nuo 49,1 proc. iki 53,5 proc.). Televizijos paslaugų rinka sumažėjo 3,1 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 37,0 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 4 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo „Splius“, UAB, UAB „Cgates“ ir Telia. Didžiausio televizijos paslaugų teikėjo „Splius“, UAB užimama rinkos dalis sumažėjo 1,2 procentinio punkto (nuo 78,6 proc. 2015 m. pabaigoje iki 77,4 proc. 2017 m. pabaigoje). UAB „Cgates“ bei Telia rinkos dalys 2017 m. pabaigoje buvo apylygės: atitinkamai 10,8 proc. ir 10,0 proc. Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 16,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 13,0 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 5 operatoriai, didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis sumažėjo 4,4 procentinio punkto (nuo 90,2 proc. iki 85,8 proc.).

45 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Šiaulių miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	38 163	37 091	36 998	44 231	43 055	40 930	15 581	14 456	13 043
Telia	9,6	10,1	10,0	17,3	19,6	21,2	90,2	87,8	85,8
UAB „Balticum TV“	2,1	2,1							
UAB „Cgates“	9,6	9,7	10,8	13,0	12,5	12,9			
„SPLIUS“, UAB	78,6	78,1	77,4	49,1	50,3	53,5	9,5	11,7	13,5
Telecentras				19,6	16,6	11,3			
Kiti			1,83	1,1	1,1	1,0	0,3	0,4	0,7
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	4	4	4	7	7	7	5	5	5

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Šiaulių rajono savivaldybėje** interneto prieigos paslaugas teikė 4 operatoriai (žr. 46 lentelę). Didžiausio iš jų, Telia, užimama rinkos dalis sumažėjo nuo 73,5 proc. 2015 m. pabaigoje iki 71,3 proc. 2017 m. pabaigoje. UAB „Balticum TV“ ir „Splius“, UAB turimos interneto prieigos paslaugų rinkos dalys 2017 m. pabaigoje buvo apylygės ir siekė atitinkamai 14,1 proc. ir 14,6 proc. Iš viso interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos 7,3 tūkst. paslaugų gavėjų.

Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 11,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,9 tūkst. abonentų. Šias paslaugas teikė 3 operatoriai, didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 98,3 proc. Televizijos paslaugų rinka nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 2,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,0 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 3 operatoriai, iš kurių Telia ir „Splus“, UAB tiriamuoju laikotarpiu keitėsi lyderiaujančiomis pozicijomis.

46 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Šiaulių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Mokamos televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 090	3 067	3 007	7 364	7 512	7 315	6 697	6 451	5 914
Telia	39,0	37,4	37,5	73,5	72,4	71,3	99,1	98,9	98,3
UAB „Balticum TV“	23,7	24,9	23,2	15,6	15,2	14,1			
„SPLUS“, UAB	37,3	37,7	39,3	10,9	12,3	14,6			
Kiti				0,03	0,03	0,03	0,9	1,1	1,7
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	3	3	3	4	4	4	3	2	3

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu Šilalės rajono savivaldybėje televizijos paslaugų rinka augo 11,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 3,5 tūkst. (žr. 47 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai (Telia ir UAB „Televizijos komunikacijos“). Telia rinkos dalis padidėjo 2,3 procentinio punkto (nuo 87,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 89,4 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 10,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,2 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai, o didžiausio šių paslaugų teikėjo, Telia, rinkos dalis išliko beveik nepakitusi ir 2017 m. pabaigoje siekė 99,8 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 10,7 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 3,0 tūkst. Interneto prieigos paslaugas teikė 5 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis padidėjo 3,3 procentinio punkto (nuo 94,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 97,7 proc. 2017 m. pabaigoje).

47 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Šilalės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 114	3 315	3 473	3 367	3 275	3 006	3 552	3 424	3 182
Telia	87,1	87,8	89,4	94,4	95,6	97,7	99,9	99,9	99,8
UAB „Televizijos komunikacijos“	12,9	12,2	10,6	2,1	2,2	2,1			
Telecentras				3,4	2,1				
Kiti				0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu Šilutės rajono savivaldybėje televizijos paslaugų rinka sumažėjo 3,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje abonentų skaičius siekė 5,3 tūkst. (žr. 48 lentelę). Paslaugas teikė 2 operatoriai (UAB „Cgates“ ir Telia). Didžiausią televizijos paslaugų rinkos dalį nagrinėjamu laikotarpiu valdė UAB „Cgates“, tačiau šios bendrovės užimama rinkos dalis sumažėjo 2,9 procentinio punkto (nuo 73,2 proc. 2015 m. pabaigoje iki 70,3 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 10,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,9 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis visą tiriamąjį 96,0 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 2,2 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė

8,6 tūkst. Interneto prieigos paslaugas nagrinėjamu laikotarpiu teikė 6 operatoriai. Didžiausi iš jų buvo Telia ir UAB „Cgates“. Pastarosios bendrovės užimama rinkos dalis išaugo 3,1 procentinio punkto, tuo tarpu Telia rinkos dalis sumažėjo 2,4 procentinio punkto (nuo 72,3 proc. 2015 m. pabaigoje iki 69,9 proc. 2017 m. pabaigoje).

48 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Šilutės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 443	5 339	5 259	8 792	8 813	8 595	7 737	7 402	6 901
Telia	26,8	28,6	29,7	72,3	71,3	69,9	97,1	96,7	96,1
UAB „Cgates“	73,2	71,4	70,3	25,6	26,8	28,7	2,9	3,3	3,9
Kiti				2,1	1,8	1,4			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	6	6	6	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Širvintų rajono savivaldybėje tiriamuoju laikotarpiu Telia buvo vienintelė televizijos paslaugų teikėja (žr. 49 lentelę). Nuo 2015 m. iki 2017 m. šių paslaugų gavėjų sumažėjo 12,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje jų buvo 0,9 tūkst. Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 13,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,2 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 2 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis išliko beveik nepakitusi – apie 99,8–99,9 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 4,3 proc., šias paslaugas laikotarpio pabaigoje gavo 2,3 tūkst. abonentų. Interneto prieigos paslaugas 2017 m. teikė 3 operatoriai, iš kurių Telia rinkos dalis padidėjo 4,0 procentiniais punktais (nuo 90,4 proc. 2015 m. pabaigoje iki 94,4 proc. 2017 m. pabaigoje).

49 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Širvintų rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	990	866	863	2 414	2 403	2 311	2 488	2 421	2 158
Telia	100	100	100	90,4	92,1	94,4	99,8	99,9	99,9
IĮ IT Kubas				6,0	5,9	5,6			
Telecentras				3,5					
Kiti				0,1	2,0	0,04	0,2	0,1	0,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	1	1	4	4	3	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybėje buvo vienintelis operatorius teikęs telefono ryšio paslaugas (žr. 50 lentelę). Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 15,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,1 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai: Telia ir J. Jasiulionio IĮ, o daugiausiai šių paslaugų gavėjų turinčios Telia rinkos dalis padidėjo 1,3 procentinio punkto (nuo 60,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 61,4 proc. 2017 m. pabaigoje). Bendras televizijos paslaugų abonentų skaičius nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 3,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,8 tūkst. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 3,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje šias paslaugas gavo 3,9 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 3 operatoriai, o didžiausio šių paslaugų teikėjo Telia rinkos dalis sumažėjo 2,4 procentinio punkto (nuo 91,3 proc. 2015 m. pabaigoje iki 88,9 proc. 2017 m. pabaigoje).

50 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Švenčionių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 873	2 846	2 762	4 072	4 076	3 940	4 849	4 628	4 076
Telia	60,1	60,5	61,4	91,3	89,8	88,9	100	100	100
J. Jasiulionio IĮ	39,9	39,5	38,6						
IĮ Satinet				8,6	10,2	11,1			
Kiti				0,02	0,02	0,03			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	3	3	3	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Tauragės rajono savivaldybėje** televizijos paslaugų rinka sumažėjo 2,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje šių paslaugų abonentų skaičius siekė 2,4 tūkst. (žr. 51 lentelę). Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai: Telia ir UAB „Televizijos komunikacijos“. Telia užimama rinkos dalis sumažėjo 6,9 procentinio punkto (nuo 100 proc. 2015 m. pabaigoje iki 93,1 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka sumažėjo 17,1 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,7 tūkst. abonentų. Telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai, o didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis visą laikotarpį išliko 99,9 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu mažėjo 14,9 proc., o paslaugų gavėjų skaičius laikotarpio pabaigoje siekė 6,8 tūkst. Šias paslaugas laikotarpio pabaigoje teikė 5 operatoriai. Iš kurių Telia rinkos dalis augo 3,2 procentinio punkto (nuo 73,5 proc. 2015 m. pabaigoje iki 76,7 proc. 2017 m. pabaigoje) o UAB „Kvartalo tinklas“ rinkos dalis padidėjo 7,3 procentinio punkto (nuo 14,8 proc. 2015 m. pabaigoje iki 22,1 proc. 2017 m. pabaigoje).

51 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Tauragės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 468	2 437	2 398	7 986	7 531	6 798	6 898	6 320	5 718
Telia	100	93,8	93,1	73,5	74,7	76,7	99,9	99,9	99,9
UAB „Televizijos komunikacijos“		6,2	6,9						
UAB „Kvartalo tinklas“				14,8	19,1	22,1			
Telecentras				11,7	6,2				
Kiti				0,1	0,04	1,2	0,1	0,1	0,1
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	1	2	2	4	4	5	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Telšių rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 11,4 proc., ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,7 tūkst. abonentų (žr. 52 lentelę). Tiriamojo laikotarpio pabaigoje didžiausią rinkos dalį užėmė Telia (99,6 proc.). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu neženkliai (0,3 proc.) sumažėjo ir 2017 m. pabaigoje televizijos paslaugos buvo teikiamos 5,8 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugų rinkoje veikė 3 operatoriai. Didžiausias iš jų, UAB „Parabolė“, nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje užėmė 55,6 proc. rinkos, t. y. 2,7 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 8,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,7 tūkst. paslaugų gavėjų. Interneto prieigos paslaugas teikė 6 operatoriai, o didžiausią rinkos dalį iš jų užėmė Telia ir UAB „Parabolė“. Telia nagrinėjamu laikotarpiu dar labiau padidino savo įtaką šioje rinkoje išaugindama užimamos

interneto prieigos paslaugų rinkos dalį 3,2 procentinio punkto (nuo 71,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 74,3 proc. 2017 m. pabaigoje).

52 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Telšių rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 847	5 871	5 827	7 284	7 034	6 663	6 397	6 090	5 668
Telia	41,4	43,0	43,4	71,1	73,3	74,3	99,7	99,6	99,6
UAB „Parabolė“	58,3	56,1	55,6	22,0	22,6	24,0			
Telecentras				6,5	3,0				
Kiti	0,3	0,8	0,9	0,5	1,1	1,7	0,3	0,4	0,4
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	3	3	3	6	6	6	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Trakų rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė 4 operatoriai, t. y. 1 paslaugų teikėju mažiau nei 2015 m. ir 2016 m. pabaigoje. Interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 1,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,1 tūkst. (žr. 53 lentelę). Nagrinėjamu laikotarpiu didžiausią dalį interneto prieigos paslaugų rinkos užėmusios Telia rinkos dalis sumažėjo 1,2 procentinio punkto (nuo 94,3 proc. iki 93,1 proc.). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 4,2 tūkst. abonentų. Telia rinkos dalis tiriamojo laikotarpio pabaigoje sudarė 99,7 proc. Televizijos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 4,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 3,7 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai, iš jų Telia rinkos dalis padidėjo 5,1 procentinio punkto (nuo 72,6 proc. 2015 m. pabaigoje iki 77,7 proc. 2017 m. pabaigoje).

53 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Trakų rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	3 838	3 860	3 655	4 201	4 234	4 145	4 854	4 710	4 190
Telia	72,6	73,7	77,7	94,3	93,6	93,1	99,6	99,7	99,7
UAB „Init“	27,4	26,3	22,3	5,1	6,0	6,8			
Kiti				0,6	0,4	0,1	0,4	0,3	0,3
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	4	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Ukmergės rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė 6 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 5,1 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 7,6 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 54 lentelę). Visą laikotarpį 2 didžiausių operatorių (Telia ir UAB „Cgates“) bendrai užimama rinkos dalis buvo virš 97,8 proc. Telia rinkos dalis sumažėjo 7,6 procentinio punkto (nuo 78,0 proc. 2015 m. pabaigoje iki 70,4 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų, kurias teikė 3 paslaugų teikėjai, rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 14,6 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,4 tūkst. abonentų. Telia užimama šių paslaugų rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 97,2 proc. Televizijos paslaugos 2017 m. pabaigoje buvo teikiamos 6,5 tūkst. abonentų. Dviejų didžiausių šių paslaugų teikėjų rinkos dalys tiriamojo laikotarpio pabaigoje buvo itin panašios: Telia – 49,6 proc., UAB „Cgates“ 48,4 proc.

54 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Ukmergės rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	4 833	6 421	6 474	7 212	7 796	7 583	7 444	7 038	6 359
Telia	59,5	48,8	49,6	78,0	72,1	70,4	98,4	97,9	97,2
UAB „Cgates“	40,5	51,2	48,4	19,9	26,4	28,0			
Telecentras				2,1					
Kiti			1,9	0,1	1,6	1,6	1,6	2,1	2,8
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	3	5	5	6	3	3	3

Šaltinis: Tarnyba

Utenos rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 5,8 tūkst. abonentų (žr. 55 lentelę). Televizijos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 3,5 proc. ir 2017 m. pabaigoje televizijos paslaugas 2 operatoriai (Telia ir UAB „Socius“) teikė 4,4 tūkst. abonentų. Telia nagrinėjamu laikotarpiu užėmė didžiausią televizijos paslaugų rinkos dalį, kuri 2017 m. pabaigoje palyginti su 2015 m. pabaigos duomenimis padidėjo 2,6 procentinio punkto ir siekė 61,9 proc. Interneto prieigos paslaugų gavėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 13,2 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 7,9 tūkst. Paslaugas teikė 5 paslaugų teikėjai, didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis padidėjo 6,6 procentinio punkto (nuo 60,9 proc. 2015 m. pabaigoje iki 67,5 proc. 2017 m. pabaigoje). Antro didžiausio teikėjo UAB „Socius“ rinkos dalis 2015–2017 laikotarpiu padidėjo 3,5 procentinio punkto (nuo 28,4 proc. iki 31,9 proc.).

55 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Utenos rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	4 562	4 570	4 402	9 156	8 552	7 946	6 685	6 488	5 782
Telia	59,3	60,8	61,9	60,9	65,5	67,5	99,8	99,8	99,8
UAB „Socius“	40,7	39,2	38,1	28,4	29,7	31,9			
Telecentras				10,6	4,8				
Kiti				0,1	0,1	0,6	0,2	0,2	0,2
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	5	5	5	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Tiriamuoju laikotarpiu **Varėnos rajono savivaldybėje** Telia buvo vienintelė telefono ryšio paslaugų teikėja (žr. 56 lentelę). Ši rinka sumažėjo 20,7 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,8 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugų gavėjų skaičius nagrinėjamu laikotarpiu išaugo 5,8 proc. ir 2017 m. siekė 1,5 tūkst. abonentų. Šias paslaugas Varėnos rajono savivaldybėje teikė 2 operatoriai: Telia ir V. Ivančiko IĮ „Žaibas“. Telia užimama televizijos paslaugų rinkos dalis sumažėjo 4,0 procentiniais punktais (nuo 94,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 90,1 proc. 2017 m. pabaigoje). Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 4,5 proc. ir paslaugų gavėjų skaičius 2017 m. pabaigoje siekė 3,6 tūkst. Laikotarpio pabaigoje interneto prieigos paslaugas teikė 3 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis padidėjo 2,2 procentinio punkto (nuo 70,9 proc. 2015 m. pabaigoje iki 73,1 proc. 2017 m. pabaigoje).

56 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Varėnos rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	1 381	1 406	1 461	3 800	3 816	3 629	3 562	3 362	2 826
Telia	94,1	92,8	90,1	70,9	71,3	73,1	100	100	100
V. Ivančiko IĮ Žaibas	5,9	7,2	9,9	28,9	28,6	26,8			
Kiti				0,3	0,1	0,03			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	3	1	1	1

Šaltinis: Tarnyba

Vilkaviškio rajono savivaldybėje telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 11,4 proc., ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,6 tūkst. abonentų (žr. 57 lentelę). Didžiausią rinkos dalį išlaikė Telia – 97,6 proc. laikotarpio pabaigoje. Televizijos paslaugų gavėjų skaičius šiuo laikotarpiu padidėjo 2,6 proc. iki 5,5 tūkst. 2017 m. pabaigoje. Televizijos paslaugas teikė 2 operatoriai: Telia ir UAB „Cgates“. Telia rinkos dalis padidėjo 2,7 procentinio punkto nuo 52,5 proc. 2015 m. pabaigoje iki 55,2 proc. 2017 m. pabaigoje. UAB „Cgates“ nagrinėjamu laikotarpiu užėmė nuo 44,8 proc. iki 47,5 proc. rinkos. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 2,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 6,9 tūkst. paslaugų gavėjų. Laikotarpio pabaigoje paslaugas teikė 3 operatoriai, iš jų didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 75,0 proc. arba 0,6 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje. UAB „Cgates“ nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje užėmė 25,0 proc. rinkos, t. y. 1,0 procentiniu punktu daugiau nei 2015 m. pabaigoje.

57 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 352	5 519	5 493	7 095	7 142	6 891	7 423	7 177	6 574
Telia	52,5	54,5	55,2	75,6	75,5	75,0	98,7	98,1	97,6
UAB „Cgates“	47,5	45,5	44,8	24,0	24,3	25,0			2,4
Kiti				0,4	0,1	0,03	1,3	1,9	
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	3	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Vilniaus miesto savivaldybėje 2017 m. pabaigoje telefono ryšio paslaugas teikė 9 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 12,3 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 105,9 tūkst. abonentų (žr. 58 lentelę). Didžiausią rinkos dalį užėmė Telia – 94,2 proc. (1,8 procentinio punkto mažiau nei 2015 m. pabaigoje). Televizijos paslaugų rinka šiuo laikotarpiu sumažėjo 4,7 proc. ir 2017 m. siekė 167,2 tūkst. abonentų. Laikotarpio pabaigoje televizijos paslaugas teikė 6 operatoriai. Didžiausias rinkos dalis užėmė Telia, UAB „Cgates“ ir UAB „Init“. Telia rinkos dalis išaugo 7,0 procentiniais punktais (nuo 27,3 proc. 2015 m. pabaigoje iki 34,3 proc. 2017 m. pabaigoje). Labiausiai sumažėjo UAB „Init“ rinkos dalis – 5,6 procentinio punkto (nuo 29,6 proc. 2015 m. pabaigoje iki 24,0 proc. 2017 m. pabaigoje). UAB „Cgates“ rinkos dalis liko beveik nepakitusi ir nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje siekė 27,5 proc. Interneto prieigos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 5,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 206,2 tūkst. paslaugų gavėjų. Laikotarpio pabaigoje paslaugas teikė 13 paslaugų teikėjų. 3 didžiausių operatorių (Telia, UAB „Cgates“ ir 5cc centras) rinkos dalis bendrai sudarė 81,6 proc., t. y. 9,5 procentinio punkto daugiau nei 2015 m.

pabaigoje. Telia rinkos dalis išaugo 6,4 procentinio punkto (nuo 43,1 proc. 2015 m. pabaigoje iki 49,5 proc. 2017 m. pabaigoje).

58 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Vilniaus miesto savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015-2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	175 402	172 003	167 195	217 924	213 585	206 167	120 821	113 291	105 905
Telia	27,3	31,0	34,3	43,1	46,1	49,5	96,0	95,1	94,2
UAB „Balticum TV“	6,9	6,7	6,7		2,0	2,5			
UAB „Cgates“	27,8	26,7	27,5	15,3	16,4	17,7	2,4	2,8	3,1
UAB „Init“	29,6	26,9	24,0	9,5	9,6	9,5			
5cc centras	8,4	8,5	7,4	13,7	13,9	14,4			
Telecentras				14,4	9,5	3,6			
Kiti	0,01	0,10	0,20	4,0	2,4	2,7	1,6	2,1	2,7
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	6	7	6	11	13	13	9	9	9

Šaltinis: Tarnyba

Vilniaus rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė 5 operatoriai. Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu augo 2,8 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 16,9 tūkst. paslaugų gavėjų (žr. 59 lentelę). Visą laikotarpį Telia užimama interneto prieigos paslaugų rinkos dalis išliko beveik nepakitusi ir siekė apie 94,8 proc. Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 10,6 proc. ir nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje siekė 14,4 tūkst. Telia rinkos dalis laikotarpio pabaigoje sudarė 99,97 proc. Telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai. Televizijos paslaugų gavėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu išaugo 2,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 11,2 tūkst. abonentų. Paslaugas teikė 3 operatoriai. Didžiausio iš jų, Telia, rinkos dalis padidėjo 1,6 procentinio punkto (nuo 87,9 proc. 2015 m. pabaigoje iki 89,5 proc. 2017 m. pabaigoje).

59 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Vilniaus rajono savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	10 869	11 212	11 189	16 453	17 045	16 916	16 151	15 733	14 433
Telia	87,9	88,7	89,5	94,7	94,7	94,8	99,96	99,96	99,97
UAB „Balticum TV“	6,2	5,7	5,6	4,4	4,2	3,9			
UAB „Init“	5,9	5,5	4,9						
Kiti				1,0	1,1	1,3	0,04	0,04	0,03
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	3	3	3	5	5	5	2	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Visagino savivaldybėje tiriamojo laikotarpio pabaigoje telefono ryšio paslaugas teikė 2 operatoriai. Telia 2017 m. pabaigoje valdė 94,0 proc. telefono ryšio paslaugų rinkos (žr. 60 lentelę). Ši rinka nagrinėjamo laikotarpiu sumažėjo 13,2 proc. ir 2017 m. siekė 1,3 tūkst. abonentų. Televizijos paslaugas teikė 3 operatoriai (UAB „Sugardas“, UAB „Cgates“ ir Telia). Šių paslaugų abonentų skaičius 2017 m. siekė 7,2 tūkst. UAB „Sugardas“ rinkos dalis buvo 53,9 proc., UAB „Cgates“ – 39,5 proc. Telia – 6,5 proc. Interneto prieigos paslaugas 2017 m. pabaigoje teikė 4 operatoriai. Paslaugų gavėjų skaičius nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje siekė 8,7 tūkst. Du didžiausi paslaugų teikėjais UAB „Cgates“ ir UAB „Sugardas“ užėmė atitinkamai 48,1 proc. ir 36,8 proc. rinkos.

60 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Visagino savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	5 698	4 471	7 219	4 304	4 226	8 700	1 527	1 390	1 325
Telia	6,2	9,9	6,5	21,2	26,8	15,0	100,0	100,0	94,0
UAB „Cgates“			39,5			48,1			6,0
UAB „Sugardas“	93,8	90,1	53,9	78,3	72,9	36,8			
Kiti				0,5	0,3	0,1			
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	3	4	4	4	1	1	2

Šaltinis: Tarnyba

Zarasų rajono savivaldybėje interneto prieigos paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė 2 operatoriai, t. y. dvigubai mažiau operatorių nei laikotarpio pradžioje (žr. 61 lentelę). Šių paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo nežymiai – 0,4 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,8 tūkst. paslaugų gavėjų. Telia užimama interneto prieigos paslaugų rinkos dalis sumažėjo 2,4 procentinio punkto (nuo 78,5 proc. 2015 m. pabaigoje iki 76,1 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 17,9 proc. ir 2017 m. pabaigoje siekė 2,8 tūkst. abonentų. Telia valdoma šios rinkos dalis nagrinėjamu laikotarpiu augo 2,6 procentinio punkto (nuo 95,3 proc. 2015 m. pabaigoje iki 97,9 proc. 2017 m. pabaigoje). Telefono ryšio paslaugas laikotarpio pabaigoje teikė 2 operatoriai. Televizijos paslaugų rinka tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo 8,2 proc., o 2017 m. pabaigoje televizijos paslaugas 2 operatoriai UAB „Cgates“ ir Telia teikė 2,5 tūkst. abonentų. Pažymėtina, kad abiejų bendrovių užimamos rinkos dalys pernelyg nesikeitė visu tiriamuoju laikotarpiu ir svyravo 48–52 proc. ribose.

61 lentelė. Mažmeninių paslaugų teikimas Zarasų r. savivaldybėje: abonentų ir paslaugų teikėjų skaičius, vnt., rinkos dalys pagal abonentų skaičius, proc., 2015–2017 m.

Rinkos dalys pagal paslaugų teikėjus (proc.)	Televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Telefono ryšio paslaugos		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Abonentų skaičius, vnt.	2 671	2 520	2 452	2 840	2 890	2 828	3 411	3 155	2 802
Telia Lietuva, AB	48,8	47,9	48,6	78,5	76,7	76,1	95,3	98,0	97,9
UAB „Cgates“	51,2	52,1	51,4	20,9	22,8	23,9		2,0	2,1
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras							3,1		
Kiti				0,7	0,4		1,6		
Paslaugų teikėjų skaičius, vnt.	2	2	2	4	4	2	3	2	2

Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 2.1.3 skyriaus apibendrinimas:

Tiriamuoju laikotarpiu visų 60 savivaldybių teritorijose Mažmenines paslaugas teikė vienintelė bendrovė – Telia. Pažymėtina, kad didesnėje dalyje savivaldybių Telia užėmė dideles arba labai dideles televizijos ir interneto prieigos paslaugų rinkų dalis, t. y. rinkos dalis, viršijančias 40 proc., tuo tarpu teikiant telefono ryšio paslaugas visose savivaldybėse Telia rinkos dalis siekė 90 proc. ir daugiau. Antru didžiausiu Mažmeninių paslaugų teikėju galima laikyti UAB „Cgates“, kadangi 13 savivaldybių šios bendrovės užimamos televizijos paslaugų rinkos dalys svyravo nuo 27,5 proc. iki 75,2 proc., interneto prieigos paslaugų rinkos dalys nuo 25 proc. iki 54,5 proc. Iš kitų operatorių, veikusių daugiau nei vienoje savivaldybėje ir veikimo teritorijoje užėmusių reikšmingesnes Mažmeninių paslaugų rinkos dalis išskirtinos UAB „Balticum TV“, „Splius“, UAB, UAB „Init“.

Kaip plačiau aprašyta ataskaitos 2.1.2 skyriuje visi šie anksčiau išvardint penki operatoriai buvo lyderiai pagal Mažmeninių paslaugų teikimo apimtį ir vertinant visos šalies mastu.

Taip pat atskirose savivaldybėse veikė kiti alternatyvūs operatoriai, užėmę reikšmingesnes rinkos dalis (pvz., UAB „Etanetas“, J. Jasiulionio IĮ, UAB „Radijo elektroninės sistemos“, UAB „Ignalinos TV“, UAB „AVVA“, UAB „Kalvanet“, UAB „Parabolė“, UAB „Roventa“, UAB „Socius“, UAB „Sugardas“, Lietuvos ir Vokietijos UAB „Televizijos komunikacijos“, UAB „Viltuva“, UAB „Zirzilė“, V. Ivančiko IĮ Žaibas), tačiau šalies mastu šie paslaugų teikėjai reikšmingos rinkos dalies neužėmė.

Apibendrinant, tai kas anksčiau išdėstyta, darytina išvada kad Telia tiriamuoju laikotarpiu buvo didžiausia Mažmeninių paslaugų teikėja tiek vertinant Lietuvos Respublikos mastu, tiek ir geografiškai smulkesnių administracinių vienetų – savivaldybių, teritorijose.

Išvada:

Telia tiriamuoju laikotarpiu buvo didžiausia Mažmeninių paslaugų teikėja tiek vertinant Lietuvos Respublikos mastu, tiek ir geografiškai smulkesnių administracinių vienetų – savivaldybių, teritorijose.

2.1.4 Tyrimas, ar konkurencija Mažmeninėse rinkose išliktų veiksminga panaikinus reguliavimą Didmeninėje vietinės prieigos rinkoje

Ataskaitos 2.1.1 skyriuje nustatyta, kad Mažmeninės paslaugos yra vertikaliai susijusios su Didmenine vietinės prieigos rinka. Ataskaitos 2.1.2 skyriuje nustatyta, kad vertinant šalies mastu didžiausias Mažmeninių paslaugų teikėjas tiriamuoju laikotarpiu buvo Telia. Ataskaitos 2.1.3 nustatyta, kad konkurencinė padėtis teikiant Mažmenines paslaugas savivaldybių lygmeniu skiriasi. Mažesni gyventojų skaičių turinčiose savivaldybėse veikia mažiau paslaugų teikėjų, o Telia daugumoje iš šių savivaldybių užimama kiekvienos iš Mažmeninių paslaugų rinkų rinkos dalis pagal abonentų skaičių siekia 40 ir daugiau procentų. Tose savivaldybėse, kur gyvena daugiau gyventojų, ypač 5 didžiausių šalies miestų savivaldybėse, veikia daugiau paslaugų teikėjų, o jų užimamos kiekvienos iš Mažmeninių paslaugų rinkos dalys yra pasiskirsčiusios tolygiau. Šiame ataskaitos skyriuje bus vertinama Didmeninės vietinės prieigos rinkos įtaka konkurencinei aplinkai teikiant vertikaliai su ja susijusias Mažmenines paslaugas.

Mažmeninės paslaugos yra teikiamos naudojant vietines linijas. Šios vietinės linijos gali priklausyti tiek pačiam Mažmeninių paslaugų teikėjui, tiek kitam operatoriui – vietinių linijų valdytojui. Antruoju atveju Mažmeninių paslaugų teikėjas turi pirkti prieigos prie vietinės linijos paslaugas. Vadinasi, būtina sąlyga siekiant užtikrinti veiksmingą konkurenciją teikiant Mažmenines paslaugas – veiksminga konkurencija teikiant didmeninę vietinę prieigą, o jeigu konkurencija teikiant šias paslaugas rinkoje nėra veiksminga ir veikia didelę įtaką rinkoje užimantis ūkio subjektas, tai turi būti reguliuojamas didmeninės vietinės prieigos teikimas prie šiam ūkio subjektui priklausančių vietinių linijų, kad Mažmeninių paslaugų teikėjai galėtų skaidriai ir nediskriminacinėmis sąlygomis gauti didmeninę vietinę prieigą.

Pastebėtina, kad Lietuvoje veikiantys operatoriai kurdami savo vietinių linijų tinklus, Mažmeninėms paslaugoms teikti skirtas vietines linijas dažniausiai kloja ne tiesiogiai į gruntą, bet talpina RKKS. Toks fiksuotojo ryšio tinklų vystymo būdas ypač paplitęs didžiuosiuose šalies miestuose, kur vietinių linijų klojimas į gruntą dėl teritorijų užstatymo net ne visada yra įmanomas. Be to, vietinių linijų talpinimas RKKS yra ekonomiškai naudingesnis ir įprastai užima mažiau laiko. Pagal Tarnybos surinktus duomenis, pakloti 1 km ilgio vietinę šviesolaidinę liniją kainuoja apie 8 000–20 000 Eur, tuo tarpu perkant prieigą prie RKKS (talpinant 1 km šviesolaidinę liniją į RKKS) tinklo vystymo kaina sumažėja iki 2 000–4 000 Eur. Vadinasi, įvertinus šiuo metu Lietuvoje esančią tinklų tiesimo praktiką, siekiant užtikrinti veiksmingą konkurenciją teikiant Mažmenines paslaugas nepakanka veiksmingos konkurencijos/reguliavimo teikiant didmeninę vietinę prieigą, tačiau reikalinga ir veiksminga konkurencija teikiant prieigos prie RKKS paslaugas. Tuo atveju, jeigu konkurencija teikiant šią prieigą nėra veiksminga ir veikia didelę įtaką rinkoje užimantis ūkio

subjektas, tai turi būti reguliuojama prieiga prie šiam ūkio subjektui priklausančios RKKS, kad vietinių linijų vystytojai galėtų skaidriai ir nediskriminacinėmis sąlygomis gauti prieigą prie RKKS ir naudodamiesi šia prieiga talpintų savo vietines linijas ar kitus elektroninių ryšio tinklo elementus RKKS bei šiomis linijomis teiktų Mažmenines paslaugas arba teiktų prieigą prie šių linijų kitiems Mažmeninių paslaugų teikėjams.

Išvados:

1. Nesant konkurencijos teikiant didmeninę vietinę prieigą ir prieigą prie RKKS, negalima užtikrinti veiksmingos konkurencijos teikiant Mažmenines paslaugas.
2. Šiame rinkos tyrime reikia išanalizuoti situaciją teikiant didmeninę vietinę prieigą ir prieigą prie RKKS, apibrėžti atitinkamą rinką, ištirti konkurencijos veiksmingumą joje ir, atsižvelgiant į gautus rezultatus, spręsti dėl poreikio taikyti reguliavimą šioje rinkoje.

Ataskaitos 2.1 skyriaus išvados:

1. Mažmeninės paslaugos yra vertikaliai susijusios su Didmenine vietinė prieigos rinka.
2. Nesant konkurencijos teikiant didmeninę vietinę prieigą ir prieigą prie RKKS, negalima užtikrinti veiksmingos konkurencijos teikiant Mažmenines paslaugas.

2.2 Didmeninės vietinės prieigos rinkos apibrėžimas iki geografinės apimties vertinimo

2.2.1 Didmeninės vietinės prieigos rinkos pradinės paslaugos apibrėžimas

Didmeninė vietinė prieiga yra viena iš prieigos prie fizinės infrastruktūros rūšių. Fizinė infrastruktūra šiame rinkos tyrime yra suprantama kaip elektroninių ryšių infrastruktūra, esanti nuo tinklo galinio taško iki viešojo fiksuotojo ryšio tinklo pagrindinio skirstomojo stovo (angl. *Main Distribution Frame*, toliau – MDF), įskaitant optinį skirstomąjį stovą (angl. *Optical Distribution Frame*, toliau – ODF), arba iki ekvivalentinės priemonės, esančios labiausiai nutolusiame prieigos tinklo taške tinklo galinio taško atžvilgiu ir kurioje gali būti suteikta atsietą prieigą prie vietinės linijos. Prieiga prie fizinės infrastruktūros – laikantis nustatytų sąlygų, išimtinu ar neišimtinu pagrindu fizinės infrastruktūros, įskaitant RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulas, kitam ūkio subjektui suteikimas Mažmeninėms paslaugoms teikti. Be kita ko, prieiga prie fizinės infrastruktūros apima prieigą prie prieigos tinklo elementų ir susijusių priemonių, įskaitant galimybes pakloti nuosavas vietines linijas, fiksuotu ar judriuojamu būdu prijungti įrangą.

Didmeninė vietinė prieiga – tai didmeninė paslauga, kai operatorius, teikiantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą, kitam viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjui suteikia visiškai atsietą prieigą prie vietinės linijos ir (arba) iš dalies atsietą prieigą prie vietinės linijos Mažmeninėms paslaugoms teikti.

Pradinė Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslauga yra didmeninė vietinė prieiga, kuri pasižymi šiomis savybėmis:

1. Gali būti suteikiama bet kuriame fizinės infrastruktūros taške (elemente), tinkamame prieigos tinklui vystyti, dažniausiai nuo tinklo galinio taško iki MDF, įskaitant ODF, arba iki ekvivalentinės priemonės, esančios labiausiai nutolusiame prieigos tinklo taške tinklo galinio taško atžvilgiu (įskaitant fizinę vietą, kurioje statomi skirstomieji įrenginiai ar ekvivalentinės priemonės), kur yra technologiškai įmanoma suteikti prieigą.

2. Suteikia galimybę didmeninės vietinės prieigos gavėjui teikti Mažmenines paslaugas.

3. Gali apimti tiek vieną, tiek kelis fizinės infrastruktūros elementus (elementų grupes), o baigtinių jų skaičių apsprendžia didmeninės vietinės prieigos gavėjo pasirinkimas, kaip techniškai bus organizuojamas Mažmeninių paslaugų teikimas.

Didmeninės vietinės prieigos naudotojas, siekdamas teikti Mažmenines paslaugas, gavęs iš prieigos teikėjo atitinkamą vietinę liniją (didmeninę vietinę prieigą), turės ją prijungti prie savo viešojo ryšių tinklo. Sujungimui realizuoti didmeninės vietinės prieigos gavėjui bus reikalingos su

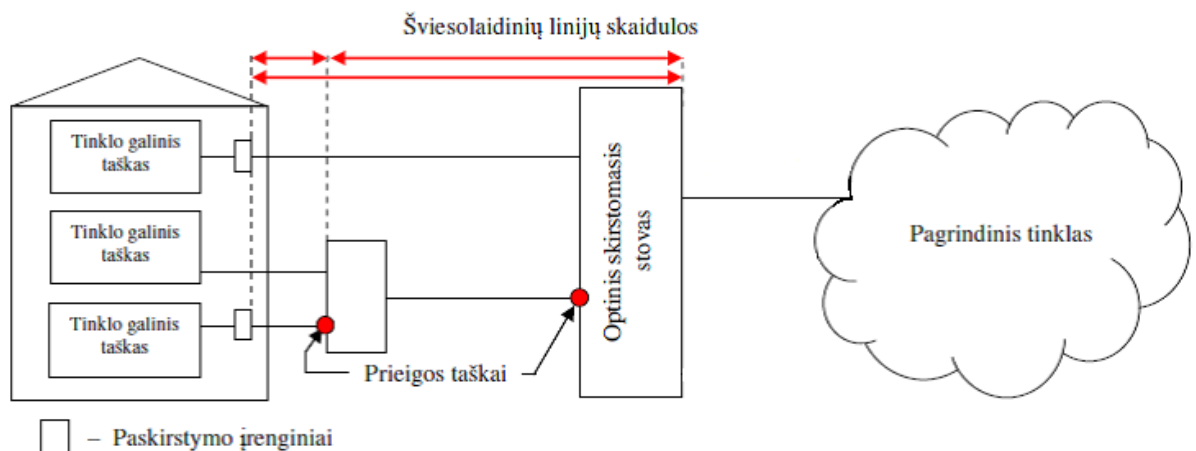
didmenine vietine prieiga susijusios priemonės. Pagal Įstatymo 3 straipsnio 60 dalį susijusios priemonės yra suprantamos kaip „susijusios paslaugos, elektroninių ryšių infrastruktūra, kitos su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga susijusios priemonės arba susiję elementai, kurie sudaro galimybę teikti elektroninių ryšių paslaugas naudojantis šiuo tinklu ir (arba) paslauga ir (ar) palengvina tokį teikimą arba sudarytų tokią galimybę, jei būtų naudojami.“ Susijusių priemonių pavyzdžiai didmeninės vietinės prieigos atžvilgiu yra (sąrašas nėra baigtinis):

1. varinis jungiamasis kabelis, skirtas sujungti didmeninės vietinės prieigos teikėjo ir didmeninės vietinės prieigos gavėjo tinklus (vidinis ir išorinis);
2. šviesolaidinis jungiamasis kabelis, skirtas sujungti didmeninės vietinės prieigos teikėjo ir didmeninės vietinės prieigos gavėjo tinklus;
3. bendro naudojimo patalpos ir kiti elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo elementai bei bendro naudojimo būdai.

Dažniausiai susijusias priemones suteikia didmeninės vietinės prieigos teikėjas. Atskirais atvejais susijusias priemones gali teikti pats didmeninės vietinės prieigos gavėjas arba trečioji šalis.

Taip pat svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad operatoriai, siekiantys teikti Mažmenines paslaugas, turi dvi alternatyvas, t. y. pirkti atitinkamą didmeninę paslaugą, kuri Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo kontekste yra didmeninė vietinė prieiga, arba tiesti nuosavą atitinkamą vietinę liniją, pasinaudodami vertikaliai susijusiomis paslaugomis. Galima išskirti dvi vertikaliai susijusias paslaugas – prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnio 50 dalimi, RKKS yra „elektroninių ryšių infrastruktūros dalis, sudaryta iš ryšių kabelių kanalų, vamzdžių, šulinių ir kitų įrenginių (šulinių liukų, dangčių, užraktų, ryšių kabelių atramų, gumbių, reguliavimo žiedų ir kt.), skirta ryšių kabeliams įverti ir (arba) išverti, sujungti, taisyti bei kitiems elektroninių ryšių įrenginiams įrengti ir jiems apsaugoti“. Operatorius, naudodamasis savo valdoma RKKS arba kitų teikiama prieiga prie RKKS, tiesia savo nuosavą vietinių linijų tinklą, kuriuo teikia Mažmenines paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams, didmeninę vietinę prieigą ir (arba) kitas paslaugas.

Tiesiant vietines šviesolaidines linijas, be RKKS gali būti naudojama ir kita vertikaliai susijusi paslauga – prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Šviesolaidinių linijų skaidula yra suprantama kaip vietinės šviesolaidinės linijos skaidulos dalis, kuri nejungia abonento valdoje esančio tinklo galinio taško su ODF ar ekvivalentinėmis priemonėmis, tačiau yra nutiesta atkarpoje tarp šių taškų. (žr. 11 pav.). Prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos gavėjas šviesolaidinių linijų skaidulas gali panaudoti vietinių šviesolaidinių linijų tinklo tiesimui, kuriuo gali būti teikiamos Mažmeninės paslaugos, prieiga prie šviesolaidinės linijos ir (arba) kitos paslaugos.

11pav. Prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimo schema
Šaltinis: Tarnyba

Tiek prieiga prie RKKS, tiek prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos yra svarbūs veiksniai NKP rekomendacijoje minimų naujos kartos prieigos (toliau – NKP) tinklų plėtrai. RKKS statyba ir

(arba) šviesolaidinių linijų tiesimas sudaro didžiąją dalį NKP tinklo sąnaudų. Taip pat pažymėtina, kad, kaip ir didmeninės vietinės prieigos teikimo atveju, taip ir prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimui yra būtinos susijusios priemonės, pavyzdžiui, konkretaus operatoriaus turimos RKKS schemos ir pan. Ataskaitos 3.1.2 skyriuje detaliau išnagrinėta, kaip prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos yra vertikalios susijusios su didmenine vietine prieiga.

Išvados:

1. Pradinė Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslauga – didmeninė vietinė prieiga – didmeninė paslauga, kai operatorius, teikiantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą, kitam ūkio subjektui suteikia visiškai atsietą prieigą prie vietinės linijos ir (arba) iš dalies atsietą prieigą prie vietinės linijos Mažmeninėms paslaugoms savo galutiniams paslaugų gavėjams teikti.

2. Didmeninės vietinės prieigos teikimui yra būtinos susijusios priemonės.

3. Prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos yra vertikalios su didmenine vietine prieiga susijusios paslaugos.

2.2.2 Didmeninės vietinės prieigos techninio realizavimo būdai

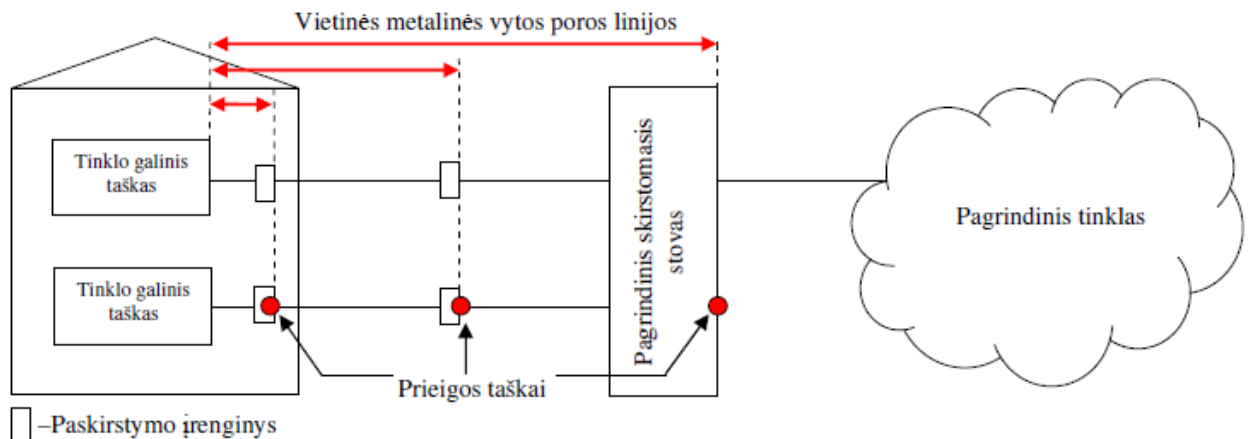
Ataskaitos 2.2.1 skyriuje nustatyta, kad pradinė Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslauga yra didmeninė paslauga, kai operatorius, teikiantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą, kitam ūkio subjektui suteikia visiškai atsietą prieigą prie vietinės linijos ir (arba) iš dalies atsietą prieigą prie vietinės linijos Mažmeninėms paslaugoms teikti. Kaip buvo nurodyta ataskaitos 2.1 skyriuje Mažmeninės paslaugos tiriamuoju laikotarpiu Lietuvos Respublikoje buvo teikiamos šiomis vietinėmis linijomis:

1. vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis;
2. vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis FTTH tinklų atveju;
3. vietinėmis UTP ir STP linijomis FTTB tinklų atveju;
4. vietinėmis UTP ir STP linijomis LAN atveju;
5. vietinėmis bendraašio kabelio linijomis KTV tinklų atveju;
6. vietinėmis belaidžio ryšio linijomis.

Atsižvelgiant į anksčiau nurodytas vietines linijas, kuriomis Lietuvos Respublikoje yra teikiamos Mažmeninės paslaugos, šiame ataskaitos skyriuje bus nagrinėjami didmeninės vietinės prieigos techninio realizavimo būdai ir galimybės minėta fizine infrastruktūra teikti visiškai ir (arba) iš dalies atsietą prieigą.

Vietinės metalinės vytos poros linijos

Didmeninę vietinę prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos (toliau – prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos) sudaro prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos nuo MDF iki tinklo galinio taško (žr. 12 pav.). Vietinės metalinės vytos poros linijos atsiejimas taip pat gali būti realizuojamas pastate įrengtoje paskirstymo dėžutėje arba bet kokiame kitame paskirstymo taške (įrenginyje), kur yra technologiškai įmanoma tokią prieigą suteikti iki tinklo galinio taško.

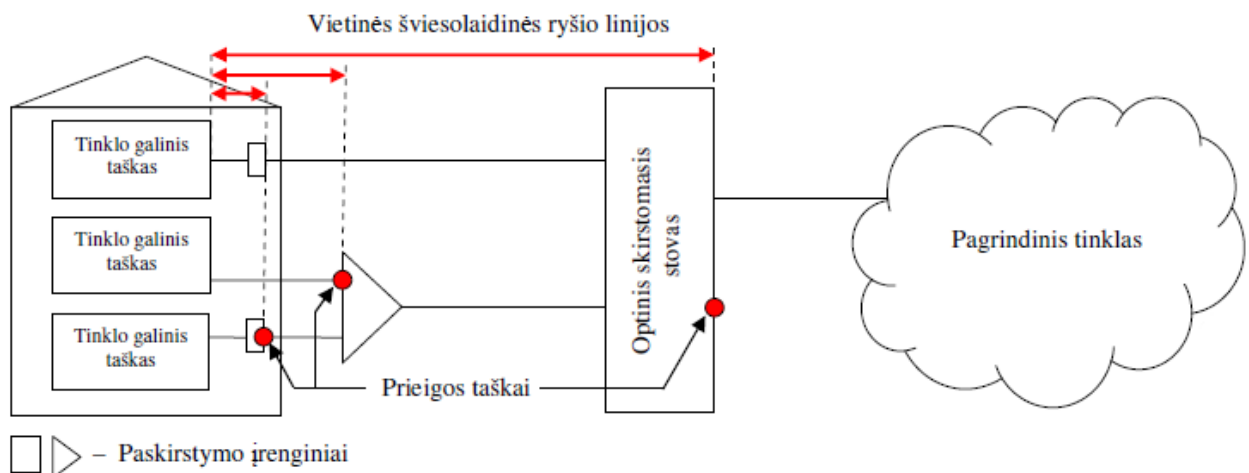
12 pav. Prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos schema
Šaltinis: Tarnyba

Visiškai atsiejus vietinę metalinę vytos poros liniją, atitinkama vietinė linija suteikiama prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos gavėjui suteikiant teisę naudoti visą vietinės metalinės vytos poros linijos dažnių spektrą, kuriuo prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos gavėjas gali teikti Mažmenines paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams. Iš dalies atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos teikimo atveju, prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos teikėjas ir prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos gavėjas naudojami vienos vietinės metalinės vytos poros linijos skirtingais dažniais, kurie atskiriami panaudojant dažnių skirstytuvus. Prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos gavėjo įrenginiai yra prijungiami per dažnių skirstytuvą, suteikiant jam teisę naudoti vietinės metalinės vytos poros linijos ne balso juostos dažnių spektrą.

Taigi, atsižvelgiant į anksčiau aptartą, darytina išvada, kad techninis visiškai atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos ir iš dalies atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos realizavimas gali būti praktiškai įgyvendinamas.

Vietinės šviesolaidinės linijos FTTH tinklų atveju

Didmeninę vietinę prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos FTTH tinklų atveju (toliau – prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos) atveju sudaro prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos nuo ODF iki tinklo galinio taško (žr. 13 pav.). Galimi du šios prieigos sprendimai: *taškas–taškas* (angl. *Point-to-Point*, P2P) vietinės linijos arba pasyvaus optinio tinklo (angl. *Passive Optical Network*, toliau – PON) vietinės linijos. Lietuvos Respublikoje, Tarnybos duomenimis, labiausiai paplitusi *taškas–taškas* tipo vietinės šviesolaidinės linijos, tačiau pastaruoju metu vis daugiau vystoma PON vietinių linijų.

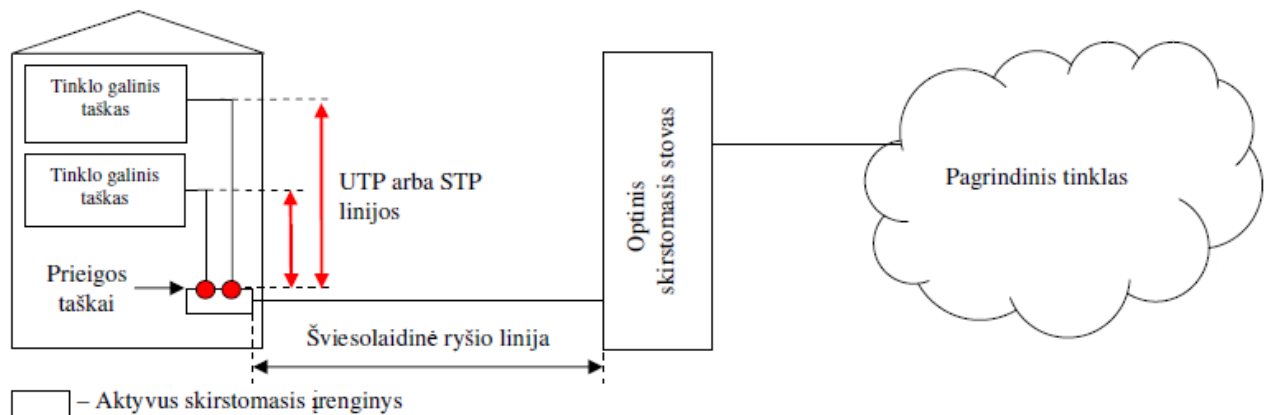
13 pav. Prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos schema
Šaltinis: Tarnyba

Vietinės šviesolaidinio linijos gali būti atsiejamos ne tik ODF, bet ir pastate įrengtoje paskirstymo dėžutėje (kai sumontuotos mechaninės jungtys), nuo pasyvaus optinio šakotuvo ar nuo bet kokio kito prieigos taško, kur yra technologiškai įmanoma tokią prieigą suteikti. Prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos PON atveju nuo prieigos taško (pavyzdžiui, ODF) prieigos tinkle link tinklo galinių taškų yra vystomas vietinių šviesolaidinių linijų „medis“. „Medžio“ šakų, t. y. vietinių šviesolaidinių linijų, daugėja tol, kol kiekviena šaka pasiekia atitinkamą tinklo galinį tašką. PON prieigos tinkle nėra naudojama aktyvi elektra maitinama įranga, o signalo (šviesos) skaidymą atlieka pasyvūs optiniai skirstytuvai (angl. *optical splitter*). Atitinkamų galutinių paslaugų gavėjų atsiejimas gali būti atliekamas atsiejant atskirą vietinių šviesolaidinių linijų skaidulą nuo arčiausiai nutolusio optinio skirstytuvo arba WDM–PON tipo tinklų atveju optinio signalo lygmenyje panaudojant optinius skirstytuvus. Iš dalies atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos sprendimai nėra žinomi ir nėra praktiškai taikomi, todėl tokio tipo prieiga Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu nebus nagrinėjama.

Atsižvelgiant į ankščiau išdėstytą, darytina išvada, kad techninis visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos realizavimas yra įmanomas.

Vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju

Didmeninė vietinė prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju (toliau – prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju) skiriasi nuo prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos tuo, kad vietinė šviesolaidinė linija yra nutiesiama ne iki galutinio paslaugų gavėjo, kaip prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos atveju, o iki pastato. Ši linija yra užbaigiama pastate įrengtoje paskirstymo dėžutėje, ten pat įrengiama aktyvi įranga, skirta keisti optinius signalus į elektrinius bei paskirstyti juos atitinkamiems galutiniams Mažmeninių paslaugų gavėjams. Šiuo atveju prieigą prie UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju sudaro vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju, tiesiamos nuo paskirstymo dėžutės pastate iki galutinių paslaugų gavėjų (žr. 14 pav.). Prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju tradicinis vietinės linijos atsiejimas, kai atsiejama optiniame skirstomajame stove, nėra įmanomas, tačiau yra galimybė visiškai atsieti vietines UTP ir STP linijas FTTB tinklų atveju ir atsiejimas įvyktų skirstomojoje dėžutėje (įrenginyje), įrengtoje pastate. Šiuo atveju prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju gavėjui būtų suteikta teisė naudotis vietine linija, nutiesta nuo skirstomosios dėžutės iki tinklo galinio taško. Iš dalies atsietos prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju sprendimai nėra žinomi ir nėra praktiškai taikomi, todėl tokio tipo didmeninė vietinė prieiga Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu nebus nagrinėjama.

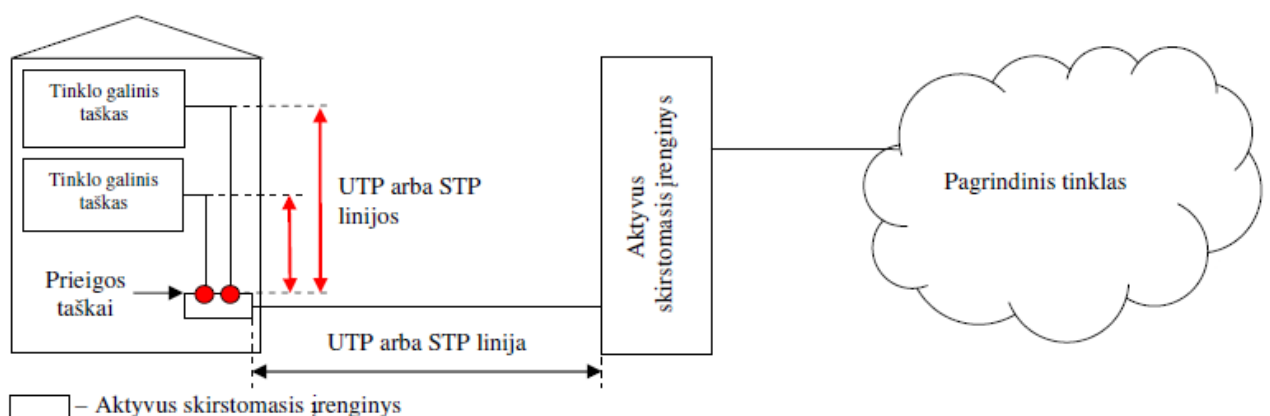

14 pav. Prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju schema
Šaltinis: Tarnyba

Apibendrinant tai kas išdėstyta anksčiau, konstatuotina, kad prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju, visiškai atsietos prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklo atveju paslauga techniniu požiūriu gali būti realizuojama.

Vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju

Technologiškai didmeninė vietinė prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju (toliau – prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju) sutampa su prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju. Šios didmeninės vietinės prieigos skiriasi tuo, kad prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju pastatas, kuriame yra įrengiami tinklo galiniai taškai, su pagrindiniu tinklu yra sujungiamas ne šviesolaidine linija, kaip yra sujungiama prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju, o UTP arba STP kabeliu (žr. 15 pav.).

15 pav. Prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju schema
Šaltinis: Tarnyba

Nepaisant minėtojo skirtumo prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju teikimas kitam operatoriui yra analogiškas prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju teikimui. Prieiga gali būti suteikiama prie vietinės UTP ir STP linijos nuo pastate įrengtos skirstomosios dėžutės (įrenginio) iki tinklo galinio taško. Iš dalies atsieti vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju nėra techniškai įmanoma, todėl tokio tipo didmeninė vietinė prieiga šio Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu nebus nagrinėjama.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta anksčiau, visiškai atsietos prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos LAN tinklo atveju paslauga techniniu požiūriu gali būti realizuojama.

Vietinės bendraašio kabelio linijos

Vietinėmis bendraašio kabelio linijomis teikiant Mažmenines paslaugas, skirtingai negu prieigos prie metalinės vytos poros linijos ar prieigos prie šviesolaidinės linijos atveju, kai vietinės linijos yra skirtos vienam atskiram galutiniam paslaugų gavėjui, grupė galutinių paslaugų gavėjų turi dalintis vienos vietinės bendraašio kabelio linijos pajėgumu. Todėl KTV prieigos tinkluose naudojamų vietinių bendraašio kabelio linijų atsiejimas skirstomuosiuose įrenginiuose techniškai nėra įmanomas. Dėl šios priežasties vietinės bendraašio kabelio linijos nenagrinėjamos Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu.

Vietinės belaidžio ryšio linijos

Vietinės belaidžio ryšio linijos, kaip ir kitos vietinės linijos, naudojant skirtingas technologijas, leidžia teikti įvairias mažmenines paslaugas. Dažniausiai naudojamos technologijos yra GSM (angl. *Global System for Mobile Communications*), belaidis DSL (angl. *Wireless Digital Subscriber Line*), BWA (angl. *Broadband Wireless Access*) ir WipLL (angl. *Wireless IP Local Loop*).

Naudojant GSM technologiją vietinė belaidžio ryšio linija yra įrengiama abonento patalpoje išskirtinai balso paslaugoms teikti ir tik tais atvejais, kai nėra techninių galimybių (ar tokios galimybės yra ekonomiškai neproporcingos) įrengti laidinę vietinę liniją. Ši infrastruktūra dažniausiai yra įrengiama nutolusiose geografinėse vietovėse, kur rinktis kitą pasyvią tinklo infrastruktūrą (vietinę liniją) techniškai yra neįmanoma ir (arba) ekonomiškai nenaudinga. Tai reiškia, kad šios vietinės belaidžio ryšio linijos nėra pakeičiamos kitomis vietinėmis linijomis.

Mažmeninės paslaugos taip pat gali būti teikiamos ir kitomis minėtomis technologijomis, t. y. belaidžio DSL, BWA ir WipLL technologijomis. Šias vietines belaidžio ryšio linijas sudaro aktyvi įranga (radijo ryšio signalą spinduliuojančios antenos). Nutraukus elektros maitinimą kartu yra nutraukiamas vietinės belaidžio ryšio linijos teikimas, kuris atsinaujina atstačius elektros maitinimą. Dėl šios priežasties prie šių vietinių linijų neįmanoma suteikti prieigą, t. y. jų neįmanoma atsieti, kaip, pavyzdžiui, yra atsiejamos vietinės metalinės vytos poros linijos. Tai reiškia, kad vietinės belaidžio ryšio linijos, naudojant belaidžio DSL, BWA ir WipLL technologijas, neatitinka nagrinėjamos Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugos apibrėžimo (žr. ataskaitos 2.2.1 skyrių). Apibendrinant, vietinės belaidžio ryšio linijos, teikiamos tiek GSM, tiek belaidžio DSL, BWA ir WipLL technologijomis, nebus nagrinėjamos Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu.

Išvados:

1. Techninis visiškai atsietos ir iš dalies atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos, visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos, visiškai atsietos prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos FTTB tinklų atveju ir vietinės UTP ir STP linijos LAN atveju (toliau abi kartu – prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos) įgyvendinimas yra įmanomas.

2. Techninis atsietos prieigos prie vietinės bendraašio kabelio linijos ir atsietos prieigos prie vietinės belaidžio ryšio linijos įgyvendinimas nėra įmanomas.

3. Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu nagrinėjamos šios didmeninės vietinės prieigos:

- a. visiškai atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos;
- b. iš dalies atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos;
- c. visiškai atsieta prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos;
- d. visiškai atsieta prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos.

2.2.3 Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugų pakeičiamumas tarpusavyje

Produkto (paslaugos) rinkos apibrėžimo tikslas yra nustatyti visus produktus ir (arba) paslaugas, kurie pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas vienas kitam pagal jų savybes, naudojimą ir kainas. Ataskaitos 2.2.1 skyriuje buvo pateiktas pradinis didmeninės vietinės prieigos paslaugos apibrėžimas. Ataskaitos 2.2.2 skyriuje buvo nustatyta, kokiais būdais yra technologiškai įmanoma teikti didmeninę vietinę prieigą, t. y.:

- vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis;
- vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis;
- vietinėmis UTP ir STP linijomis.

Apibrėžiant atitinkamą produkto rinką yra analizuojamos konkrečios paslaugos pakeičiamumas paklausos ir pasiūlos atžvilgiu. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 44 punkte rekomenduojama išanalizuoti ne tik, ar palyginamos teikiamų paslaugų charakteristikos, ar lyginamos paslaugos naudojamos tiems patiems paslaugų gavėjų tikslams realizuoti, ar teikiamų paslaugų kainos yra palyginamos, bet ir atkreipti dėmesį į šių paslaugų teikimo konkurencines sąlygas bei į pasiūlos ir paklausos struktūrą. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 45 punkte nustatyta, kad skirtingi būdai (fizine prasme), paslaugų gavėjo požiūriu naudojami tai pačiai paslaugai teikti ir atitinkantys vartotojo poreikius, gali būti įtraukti į nagrinėjamą atitinkamą rinką.

Vadovaujantis aukščiau pateikta informacija, toliau šiame skyriuje tiriama, ar ataskaitos 2.2.2 skyriuje nustatyti didmeninės vietinės prieigos teikimo būdai yra pakeičiami vieni kitais.

2.2.3.1 Didmeninės vietinės prieigos pakeičiamumas paklausos atžvilgiu

Siekiant įvertinti paslaugų pakeičiamumą paklausos atžvilgiu analizuojama, ar tam tikros paslaugos yra tinkami pakaitalai šių paslaugų gavėjui pagal jų savybes, naudojimą ir kainas. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 40 punkte nurodyta, kad pakeičiamumo paklausos atžvilgiu egzistavimas gali būti nustatomas atliekant hipotetinio monopolisto testą (angl. *hypothetical monopolist test*), kuriuo tiriama galima paslaugos gavėjų reakcija į ilgalaikį kainų padidėjimą 5–10 proc., laikant, kad kitų paslaugų kainos išlieka nepakitusios.

Didmeninę vietinę prieigą kitiems ūkio subjektams tiriamuoju laikotarpiu teikė Telecentras, AB Lietuvos geležinkeliai ir Telia. Pastaroji bendrovė šias paslaugas teikė laikydamasi jai 2016 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. 1V-12 nustatytų įpareigojimų Tarnybos reguliuojamomis paslaugų teikimo sąlygomis, įskaitant ir kainas, tuo tarpu, Telecentras ir AB Lietuvos geležinkeliai nagrinėjamas prieigos paslaugas kitiems ūkio subjektams teikė komerciniais pagrindais. Nors Telia didmeninės vietinės prieigos kainos yra Tarnybos reguliuojamos, tačiau ši bendrovė aktyviai konkuruodama su kitais operatoriais teikdama Mažmenines paslaugas ir taikydama kainos nuolaidas Mažmeninėms paslaugoms, tam, kad nepažeistų reguliavimo nuostatų, nuolatos taikė nuolaidas ir didmeninės vietinės prieigos kainoms. Atsižvelgiant į tai, kad nuolaidos visu tiriamuoju laikotarpiu buvo taikomos itin dažnai, bei šių nuolaidų pagrindu Tarnybos reguliuojama kaina buvo sumažinama nuo 5 iki 85 proc., nustatyti realiai taikytą didmeninės vietinės prieigos kainą ir pagal ją atlikti hipotetinio monopolisto testą nėra galimybių. Todėl tolimesnėje didmeninės prieigos prie skirtingų vietinės linijos tipų pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizėje bus vertinamas šių paslaugų pakeičiamumas atsižvelgiant į jų savybes ir naudojimą.

Kaip nurodyta ataskaitos 2.1 skyriuje vietinės linijos yra naudojamos teikti Mažmenines paslaugas, t. y. operatoriai neturėdami savo vietinių linijų ir pirkdami didmeninę prieigą prie jų, teikia Mažmenines paslaugas. Vadinas, siekiant įvertinti prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos, prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos ir prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos pakeičiamumą tarpusavyje paklausos atžvilgiu, reikia išanalizuoti ar šiomis vietinėmis linijomis galima suteikti tokias Mažmenines paslaugas, kurios galutiniams šių paslaugų gavėjams būtų pakeičiamos tarpusavyje. Pakeičiamumo analizė bus atliekama pagal populiariausią iš Mažmeninių paslaugų – interneto prieigos paslaugą, kurią galima teikti naudojantis visiškai atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, iš dalies atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros

linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos ir visiškai atsieta prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos

Kaip nurodyta ataskaitos 2.1.1 skyriuje, tiriamuoju laikotarpiu interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos: vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis, vietinėmis belaidžio ryšio linijomis, vietinėmis bendraašio kabelio linijomis, vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis FTTH tinklų atveju, vietinėmis UTP ir STP linijomis FTTB tinklų atveju, vietinėmis UTP ir STP linijomis LAN atveju ir skirtąja linija. Daugiausia interneto prieigos paslaugų suteikta vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis FTTH tinklų atveju, vietinėmis UTP ir STP linijomis FTTB tinklų atveju ir vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis. Šiomis vietinėmis linijomis suteiktų interneto prieigos paslaugų dalis tiriamojo laikotarpio pradžioje siekė 80,8 proc., pabaigoje išaugo iki 88,7 proc. Vietinėmis vytos poros linijomis, naudojant naujas VDSL technologijas galima pasiekti iki 250 Mb/s duomenų perdavimo spartą. Vietinėmis UTP ir STP linijomis FTTB tinklų atveju duomenų perdavimo sparta siekia 1Gb/s, vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis – 1Gb/s ir didesnė duomenų perdavimo sparta. Pažymėtina, kad vietinių metalinės vytos poros bei UTP ir STP linijų atveju didžiausia galima duomenų perdavimo sparta itin priklauso nuo vietinės linijos ilgio: kuo ilgesnė vietinė linija tuo labiau sumažėja galima didžiausia duomenų perdavimo sparta, tuo tarpu vietinių šviesolaidinių linijų atveju duomenų perdavimo greیتaveikos pokyčiai sąlygoti vietinės linijos ilgio yra nereikšmingi. Pagal Tarnybos turimus duomenis (žr. 62 lentelę) didžioji dalis visų interneto prieigos paslaugų gavėjų 2015 m. ir 2016 m. rinkosi duomenų perdavimo spartą intervale nuo 30 Mb/s iki 100 Mb/s, o 2017 m. populiariausia greیتaveika viršijo 100 Mb/s.

62 lentelė. Interneto prieigos paslaugų gavėjų struktūra pagal greیتaveiką, proc., 2015–2017 m.

Duomenų perdavimo sparta	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Iki 2 Mb/s	2,1	1,4	0,6
Nuo 2 Mb/s iki 10 Mb/s	21,7	19,8	14,7
Nuo 10 Mb/s iki 30 Mb/s	16,1	15,9	12,7
Nuo 30 Mb/s iki 100 Mb/s	42,4	36,0	27,9
Daugiau nei 100 Mb/s	17,7	26,8	44,0

Šaltinis: Tarnyba

Vadinasi, net ir įvertinus tai, kad šviesolaidinėmis linijomis teikiamos interneto prieigos paslaugos gali suteikti geresnę paslaugų kokybę, konstatuotina, kad tiriamuoju laikotarpiu ir interneto prieigos paslaugos, teikiamos naudojant metalines vytos poros bei UTP ir STP linijas, gali pilnai patenkinti vartotojų poreikius vertinant pagal duomenų perdavimo spartą. Atsižvelgiant į tai, šias paslaugas galima laikyti pakeičiamomis tarpusavyje paklausos atžvilgiu.

Kitas svarbus rodiklis vertinant paslaugų pakeičiamumą tarpusavyje yra pajamos, kurias galima gauti skirtingomis vietinėmis linijomis teikiant interneto prieigos paslaugas. Tarnybos turimais duomenimis vidutinės pajamos, gautos iš vieno paslaugų gavėjo (toliau – ARPU) per mėnesį tiriamuoju laikotarpiu teikiant interneto prieigos paslaugas tiek metaline vytos poros linija tiek ir šviesolaidine linija ar UTP bei STP linija skyrėsi itin nedaug, o 2016 m. netgi buvo identiškos (žr. 63 lentelę). Šie duomenys rodo, kad didmeninės vietinės prieigos pirkėjas, pirkdamas šias paslaugas ir jas naudodamas interneto prieigos paslaugų teikimui, labai panašių pajamų gali tikėtis tiek pirkdamas prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos, tiek prie vietinės šviesolaidinės linijos, tiek ir prie UTB bei STP linijos, FTTB tinklų atveju.

63 lentelė: ARPU gautos už interneto prieigos paslaugų pagal vietines linijas, Eur 2015–2017 m.

Vietinė linija	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Metalinė vytos poros linija	10,1	9,8	9,5

Šviesolaidinė linija arba UTP/STP linija, FTTx tinklų atveju	9,4	9,8	9,9
--	-----	-----	-----

Šaltinis: Tarnyba

Tarnybos pateiktą poziciją dėl prieigos prie skirtingų vietinių linijų tipo pakeičiamumo tarpusavyje paklauskos atžvilgiu patvirtina ir reguliuojamo didmeninės vietinės prieigos teikėjo Telia anketoje išsakyta nuomonė: „*Aukščiau išvardinti prieigų tipai tarpusavyje yra pakaitalai, o skiriasi tik technologija. Per visas gali gauti tas pačias paslaugas tik su skirtingais kokybės parametrais*“.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, galima konstatuoti, kad visiškai atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, iš dalies atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos yra pakeičiamos tarpusavyje paklauskos atžvilgiu.

2.2.3.2 Didmeninės vietinės prieigos pakeičiamumas pasiūlos atžvilgiu

Siekiant įvertinti paslaugų pakeičiamumą pasiūlos atžvilgiu, analizuojama, ar reaguodami į nežymų ir ilgalaikį santykinį nagrinėjamų prekių (paslaugų) kainų padidėjimą, kiti paslaugų teikėjai gali per trumpą laikotarpį (trumpu laikotarpiu ūkio subjektas negali iš esmės pakeisti turimo materialaus ir nematerialaus turto) pradėti teikti atitinkamas paslaugas, nepatirdami žymių papildomų išlaidų ar rizikos.

Tiriamuoju laikotarpiu Telia, kuri 2016 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. 1V-12 yra pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, Telecentras ir AB Lietuvos geležinkeliai kitiems operatoriams siūlė prieigą prie vietinės metalinėmis vytos poros linijomis, šviesolaidinėmis linijomis bei UTP ir STP linijomis. Vis dėlto realiai tiriamuoju laikotarpiu didmeninės vietinės prieigos paklausa buvo gana maža, o operatoriai savo tinklus dažniausiai kūrė naudodami prieigą prie RKKS. Atsižvelgiant į tai, vertinti pakeičiamumą pasiūlos atžvilgiu taikant hipotetinio monopolisto testą yra neįmanoma. Dėl to pakeičiamumas pasiūlos atžvilgiu yra atliekamas vertinant kitas reikšmingas aplinkybes.

Didmeninės vietinės prieigos, teikiamos prie skirtingų vietinių linijų, pakeičiamumą pasiūlos atžvilgiu galima analizuoti vertinant galutiniams paslaugų gavėjams teikiamų Mažmeninių paslaugų, naudojant skirtingas vietines linijas, rinkos dalių pokyčius praetyje, ateities planus, tendencijas ir kitas aplinkybes.

Nagrinėjamu laikotarpiu tiek Telia, tiek ir kiti operatoriai daugiausiai vystė šviesolaidinių linijų tinklus. Kitaip sakant, operatoriai didžiausią dėmesį skyrė šviesolaidinių linijų tinklų plėtrai. Taigi, šviesolaidinio ryšio tinklai tiriamuoju laikotarpiu pasiekė metalinių vytos poros linijų tinklų išvystymą.

Tiriamuoju laikotarpiu interneto prieigos paslaugų, teikiamų metalinėmis vytos poros linijomis, naudojant xDSL technologiją, galutinių paslaugų gavėjų skaičius nuolat mažėjo, tuo tarpu mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų šviesolaidinėmis linijomis (FTTH ir FTTB), galutinių paslaugų gavėjų skaičius nuolat augo (žr. ataskaitos 3 pav.): 2014 m. pabaigoje xDSL technologija teikiamos interneto prieigos galutiniai paslaugos gavėjai sudarė 21,2 proc. visų fiksuotojo ryšio technologijų mažmeninės interneto prieigos galutinių paslaugų gavėjų, 2015 m. pabaigoje – 19,8 proc., 2016 m. pabaigoje – 18,3 proc., 2017 m. pabaigoje – 17,9 proc.; šviesolaidinėmis linijomis teikiamos mažmeninės interneto prieigos galutiniai paslaugos gavėjai atitinkamai laikotarpiais sudarė 59,6 proc., 62,1 proc., 63,6 proc. ir 70,8 proc. visų interneto prieigos galutinių paslaugų gavėjų. Vertinant skaitine išraiška, interneto prieigos paslaugų, teikiamų metalinėmis vytos poros linijomis, naudojant xDSL technologiją, galutinių paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo nuo 165,1 tūkst. galutinių paslaugų gavėjų 2015 m. pabaigoje iki 143,2 tūkst. 2017 m. pabaigoje (21,9 tūkst. arba 13,3 proc.). Tuo tarpu interneto prieigos paslaugų, teikiamų šviesolaidinėmis linijomis, galutinių paslaugų gavėjų skaičius tiriamuoju laikotarpiu augo nuo 517,1 tūkst. 2015 m. pabaigoje iki 565,6 tūkst. 2017 m. pabaigoje (48,5 tūkst. arba 9,38 proc.). Visgi, xDSL

technologija teikiama mažmeninė interneto prieiga neišnyko. Taigi, operatoriai savo galutiniams paslaugų gavėjams galėjo siūlyti teikti Mažmenines paslaugas ne tik viena atitinkama vietine linija, bet ir dviem vietinėmis linijomis ar daugiau, operatoriai efektyviai keitė savo teikiamas interneto prieigos paslaugas metalinėmis vytos poros linijomis mažmeninėmis interneto prieigos paslaugomis šviesolaidinėmis linijomis ir (arba) UTP ir STP linijomis, o tai leidžia teigti, kad konkretaus operatoriaus galutiniam paslaugų gavėjui, gaunančiam Mažmenines paslaugas viena vietine linija, pateikus prašymą gauti šias paslaugas kita vietine linija, tas pats, ar kitas operatorius, teikiantis Mažmenines paslaugas šia konkrečia galutinio paslaugų gavėjo norima vietine linija, galėtų patenkinti šį prašymą.

Atsižvelgiant į šiame ataskaitos skyriuje pateiktą informaciją, konstatuotina, kad visiškai atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, iš dalies atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos yra pakeičiamos tarpusavyje pasiūlos atžvilgiu.

Ataskaitos 2.2.3 skyriaus apibendrinimas

Ataskaitos 2.2.3.1 ir 2.2.3.2 skyriuose nustatyta, kad visiškai atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, iš dalies atsieta prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės šviesolaidinės linijos, visiškai atsieta prieiga prie vietinės UTP ir STP linijos yra pakeičiamos tarpusavyje tiek paklausos, tiek ir pasiūlos atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai, Didmeninės vietinės prieigos rinka iki jos geografinės aprėpties vertinimo apibrėžiama kaip didmeninės vietinės prieigos prie metalinės vytos poros linijos ir (arba) vietinės šviesolaidinės linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos rinka.

Ataskaitos 2.2.3 skyriaus išvada:

Didmeninės vietinės prieigos rinka apibrėžiama kaip didmeninės vietinės prieigos prie metalinės vytos poros linijos ir (arba) vietinės šviesolaidinės linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos rinka.

Ataskaitos 2.2 skyriaus apibendrinimas:

Ataskaitos 2.2.1 skyriuje nustatyta, kad prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos yra vertikaliai su didmenine vietine prieiga susijusios paslaugos. Ataskaitos 2.2.3 skyriuje apibrėžta Didmeninės vietinės prieigos rinka iki jos geografinės aprėpties vertinimo apibrėžiama kaip didmeninės vietinės prieigos prie metalinės vytos poros linijos ir (arba) vietinės šviesolaidinės linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos rinka. Todėl toliau vertinant šios rinkos geografinę aprėptį ir nagrinėjant konkurencijos veiksmingumą rinkoje tikslinga išanalizuoti ne tik konkurencinę aplinką teikiant didmeninę vietinę prieigą, bet ir vertikaliai susijusią prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulų.

Ataskaitos 2.2 išvados:

1. Didmeninės vietinės prieigos rinka iki jos geografinės aprėpties vertinimo apibrėžiama kaip didmeninės vietinės prieigos prie metalinės vytos poros linijos ir (arba) vietinės šviesolaidinės linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos rinka.

2. Vertinant Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinę aprėptį ir nagrinėjant konkurencijos veiksmingumą rinkoje tikslinga išanalizuoti ne tik konkurencinę aplinką teikiant didmeninę vietinę prieigą, bet ir vertikaliai su šiomis paslaugomis susijusią prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulų.

2.3 Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinės apimties vertinimas

Ataskaitos 2.2 skyriuje buvo apibrėžta Didmeninės vietinės prieigos rinka iki geografinės teritorijos vertinimo. Šiame ataskaitos skyriuje vertinama Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė aprėptis ir apibrėžiama jos geografinė teritorija. Atkreiptinas dėmesys, kad vertinant nagrinėjamos rinkos geografinę aprėptį atsižvelgiama ne tik į rinkos apibrėžimo sritį patenkančias

didmeninės prieigos prie vietinės linijos paslaugas bet ir į vertikaliai su jomis susijusią prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulų.

Apibrėžiant rinkos geografinę teritoriją, siekiama nustatyti, kokia yra konkrečios rinkos geografinė teritorija. Atitinkamos rinkos geografinė teritorija gali įtakoti nagrinėjamos rinkos apimtį, esamą ir potencialią konkurencinę aplinką nagrinėjamoje rinkoje. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 51 punkte teigiama, kad elektroninių ryšių sektoriuje geografinė atitinkamos rinkos teritorija tradiciškai nustatoma vadovaujantis dviem kriterijais: tinklo aprėpiama teritorija ir teisiniais ar kitais reguliavimo instrumentais. Vadovaujantis šiais dviem kriterijais, geografinė rinkos teritorija gali būti vietinė, regioninė, nacionalinė ar aprėpianti kelias valstybes.

Elektroninių ryšių paslaugų teikėjai turi teisę vykdyti elektroninių ryšių veiklą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, t. y. veiklos apribojimų atskirose Lietuvos Respublikos teritorijos dalyse nėra. Pastebėtina tai, kad Mažmeninės paslaugos, teikiamos naudojant didmeninę vietinę prieigą (įskaitant prieigą, teikiamą sau), yra teikiamos tik Lietuvos Respublikos teritorijoje reziduojantiems asmenims (fiziniams arba juridiniams asmenims). Dėl to viešieji ryšių tinklai, reikalingi Mažmeninėms paslaugoms teikti, o taip pat ir vietinės linijos, yra plėtojamoms tik Lietuvos Respublikos teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, Didmeninė vietinės prieigos rinkos geografinė teritorija negali būti platesnė nei Lietuvos Respublikos teritorija. Toliau yra vertinama, ar Didmeninė vietinės prieigos rinkos geografinė turėtų apimti visą Lietuvos Respublikos teritoriją ar yra skaidytina į smulkesnes geografines teritorijas.

Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 49 punkte nurodyta, kad pradedant geografinio vieneto lygmens vertinimą, turėtų būti užtikrinta, jog: a) šie vienetai būtų tinkamo dydžio, t. y. pakankamai smulkūs, kad būtų išvengta reikšmingų konkurencijos sąlygų įvairavimo kiekviename vienetu, bet pakankamai stambūs, kad būtų galima išvengti daug išteklių reikalaujančios ir sudėtingos mikroanalizės, kuri galėtų sukelti rinkos susiskaidymą; b) iš jų būtų matyti visų atitinkamų veiklos vykdytojų tinklo struktūra; c) jų ribos tam tikrą laiką išliktų aiškios ir stabilios. Atsižvelgiant į tai, galimu smulkiausiu rinkos geografinės teritorijos vienetu šiame rinkos tyrime bus laikoma vienos savivaldybės teritorija, o identiškais rinkos charakteristikomis (veikimo rinkoje sąlygomis) pasižymintys savivaldybės bus apjungiamos tarpusavyje, taip apibrėžiant platesnę rinkos geografinę teritoriją.

Analizuojant rinkos geografinę teritoriją svarbu nustatyti pagrindinius kriterijus pagal kuriuos į atskiras geografines teritorijas gali būti padalinta rinka. Tarnybos vertinimu konkurencinę aplinką tam tikroje rinkoje parodo ne tik joje veikiančių operatorių skaičius, bet ir jų galimybės (valdomo tinklo išvystymas, faktinis abonentų skaičius) realiai tarpusavyje konkuruoti rinkoje, bei vartotojų turimas pasirinkimas realiai pirkti paslaugas iš rinkoje veikiančių paslaugų teikėjų (kiek rinkoje veikiančių paslaugų teikėjų tinklų pasiekia vartotoją). Kaip nurodyta ataskaitos 2.1.4 skyriuje teikdami Mažmenines paslaugas operatoriai turi vystyti savo elektroninių ryšių tinklus, įskaitant vietinių linijų tiesimą, arba pirkti didmenines prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugas. Kaip rodo Lietuvoje susiklosčiusi praktika didelė dalis operatorių tiesdami ryšių linijas (įskaitant bet ne apsiribojant vietinėmis ryšių linijomis) naudoja kitų operatorių teikiamą prieigą prie RKKS. Todėl nagrinėjant Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinę aprėptį yra svarbu įvertinti ir ne tik anksčiau minėtą tinklų operatorių išvystymo kriterijų ir bet atsižvelgti į tai, kokia dalis elektroninių ryšių tinklo yra pastatyta naudojant kitų operatorių teikiamą prieigą prie RKKS. Atsižvelgiant į tai Didmeninės vietinės tyrimo metu nustatyta, kad operatoriai veikia toje pačioje konkurencinėje aplinkoje t. y. tos pačios rinkos geografinės teritorijos ribose, jei yra tenkinami visi šie kriterijai:

1) Bent dvejose iš trijų Mažmeninių rinkų atitinkamoje savivaldybėje:

- operatorių skaičius yra ne mažiau nei 3, ir;
- vieno alternatyvaus operatoriaus (kito nei Telia) užimama rinkos dalis – ne mažiau kaip

25 proc., ir;

- Telia užimama mažmeninės rinkos dalis ne didesnė kaip 40 proc. arba jei rinkos dalis viršija 40 proc., kito alternatyvaus operatoriaus rinkos dalis mažesnė už Telia rinkos dalį ne daugiau kaip 15 procentinių punktų arba didesnė nei Telia rinkos dalis, ir;

2) Kiekvienas bent iš dviejų alternatyvių operatorių toje savivaldybėje yra išvystęs savo fiksuoto ryšio tinklą ne mažiau kaip 50 proc. tos savivaldybės teritorijos gyvenamųjų patalpų, ir;

3) Bent 3 operatoriai toje savivaldybėje dubliuoja bent 70 proc. toje savivaldybėje esančių gyvenamųjų patalpų.

4) Ne daugiau nei 40 proc. Mažmeninių paslaugų gavėjų pasiekiami naudojant kito operatoriaus teikiamą prieigą prie RKKS

Jei nėra tenkinamas bent 1 iš aukščiau nurodytų kriterijų, operatoriai veikia skirtingoje (kitoje) konkurencinėje aplinkoje, lyginant su konkurencine aplinka, kurioje tenkinami visi aukščiau nurodyti kriterijai. Šioje konkurencinėje aplinkoje, kurioje nėra tenkinamas bent 1 iš aukščiau nurodytų kriterijų, operatorių konkurencinės sąlygos tarpusavyje yra panašios arba vienodos (homogeniškos).

Aukščiau nurodytuose kriterijuose ne mažesnis kaip 3 operatorių skaičius pasirinktas todėl, kad manoma, jog jei elektroninių ryšių rinkoje veikia bent 3 operatoriai, tuomet vartotojai jau turi tinkamą (pakankamą) pasirinkimą ir paprastai tokiu atveju rinkoje veikiantys operatoriai gali veiksmingai daryti vienas kitam įtaką, konkuruojant rinkoje.

Kaip nurodyta, ataskaitos 2.1.2 ir 2.1.3 skyriuose, tiriamuoju laikotarpiu Telia buvo didžiausias Mažmeninių paslaugų teikėjas Lietuvos Respublikoje ir vienintelis Mažmenines paslaugas teikęs kiekvienoje savivaldybėje. Todėl kriterijaus, susijusio su konkurencine aplinka teikiant Mažmenines paslaugas vertinimas yra susiejamas su alternatyvaus (kito nei Telia) operatoriaus galimybe konkuruoti su Telia. Tarnybos nuomone, alternatyvus (kitas nei Telia) operatorius turėtų užimti ne mažiau kaip $\frac{1}{4}$ arba 25 proc. atitinkamos mažmeninės rinkos, kad galėtų tinkamai konkuruoti rinkoje, ypač Telia atžvilgiu. Tokia 25 proc. rinkos dalies riba, kaip atspirties taškas, buvo vertinta ir Europos Sąjungos konkurencijos teisėje⁵. Taigi, ši riba yra kiek reikšmingesnė rinkos dalis rinkoje, kurią užimant jau galima konkuruoti rinkoje, taip darant įtaką tam tikroms konkurencijos sąlygoms. Mažesnę rinkos dalį užimantis operatorius, Tarnybos vertinimu, būtų laikomas mažu operatoriumi ir negalėtų veiksmingai konkuruoti su didesniais operatoriais, o atitinkamai ir pasiūlyti konkurencingų bei inovatyvių paslaugų galutiniais paslaugų gavėjams.

Telia rinkos dalis, mažesnė nei 40 proc., pasirinkta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 3 straipsnio 2 dalies reikalavimus, pagal kuriuos preziumuojama, kad ūkio subjektas užima dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje, jeigu jo rinkos dalis sudaro ne mažiau kaip 40 procentų. Suprantama, jog tam, kad situacija atitinkamoje mažmeninėje rinkoje būtų laikoma gera, Telia turėtų neužimti dominuojančios padėties atitinkamoje mažmeninėje rinkoje, t. y. turėtų būti mažesnė nei 40 proc. Tačiau konkurencijos teisėje pripažįstama, jog tam tikrais atvejais ūkio subjektas, turintis didelę rinkos dalį, gali ir nedominuoti, jei rinkoje veikia ir kitas ūkio subjektas, turintis sąlyginai panašią rinkos dalį ir taip galintis atsverti kito operatoriaus galimybes daryti vienpusę lemiamą įtaką. Atsižvelgiant į tai, manoma, kad jei nors ir Telia atitinkamoje mažmeninėje rinkoje užims daugiau kaip 40 proc., jei bus kitas alternatyvus operatorius, kurio rinkos dalis ne daugiau kaip 15 procentinių punktų mažesnė už Telia rinkos dalį arba didesnė, toks operatorius galės daryti veiksmingą įtaką Telia galimybėms daryti vienpusę lemiamą įtaką. Ne daugiau kaip 15 procentinių punktų skirtumas siejasi su alternatyvaus operatoriaus turima užimti atitinkamos rinkos dalimi – pagal 2 kriterijų, alternatyvaus operatoriaus rinkos dalis turi būti ne mažiau kaip 25 proc., vadinasi, jei Telia užims 40 proc., alternatyviam operatoriui užimant 25 proc.

⁵ 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB Susijungimų reglamentas) preambulės 32 punkte nurodyta, kad koncentracija leistina (neapriboja veiksmingos konkurencijos), jeigu konkrečių įmonių rinkos dalis neviršija 25 proc. bendrosios rinkos.

atitinkamos mažmeninės rinkos, bus tenkinamas šis kriterijus – toks alternatyvus operatorius tokiu atveju galės daryti konkurencinį spaudimą Telia ir taip atitinkamai įtakoti situaciją atitinkamoje mažmeninėje rinkoje.

Kiekvieno bent iš dviejų alternatyvių operatorių savivaldybėje savo fiksuoto ryšio tinklo išvystymo ne mažiau kaip 50 proc. tos savivaldybės teritorijos gyvenamųjų patalpų kriterijus parinktas remiantis tokiu principu, jog alternatyvaus operatoriaus tinklo išvystymas turėtų būti bent 2 kartus didesnis, nei mažiausia leistina alternatyvaus operatoriaus užimama rinkos dalis (ne mažiau 25 proc.). Tokiu būdu gaunama ne mažesnė nei 50 proc. tinklo išvystymo reikšmė. Be to, tinklo išvystymas ne mažiau nei 50 proc. yra tam tikras operatoriaus turimas rezervas ir parodo ne tik šios dienos operatoriaus galimybes veikti, bet ir potencialą netolimu ar kiek ilgesniu laikotarpiu – jei operatoriaus tinklas išplėstas dvigubai tiek, kiek jo užimama atitinkamos rinkos mažiausia leistina dalis (25 proc.), operatorius, nepatirdamas reikšmingų kaštų gali veiksmingai konkuruoti dėl galutinių paslaugų gavėjų ir labai lengvai prijungti naujus galutinius paslaugų gavėjus.

Bent 3 operatorių savivaldybėje bent 70 proc. toje savivaldybėje esančių gyvenamųjų patalpų dubliavimo kriterijus pasirinktas dėl to, kad pagal ankstesnį kriterijų toje savivaldybėje turi būti mažiausiai 3 operatoriai. Tačiau šioms operatoriams šioje savivaldybėje tik veikti ir turėti tam tikrą tinklo išvystymą, pavyzdžiui, skirtingose ir nesidubliuojančiose gyvenamosiose patalpose, nepakanka. Norint, kad jie tarpusavyje galėtų veiksmingai konkuruoti, tokie operatoriai savo atitinkamas fiksuotas linijas turi būti nutiesę į didžiąją dalį tų pačių gyvenamųjų patalpų toje savivaldybėje. Tarnybos vertinimu, bent 3 operatoriai tokiu atveju toje pačioje savivaldybėje turėtų dubliuoti ne mažiau kaip 7/10 arba 70 proc. tų pačių visų savivaldybės gyvenamųjų patalpų, tik taip atitinkamas operatorius turėtų potencialo plėstis ir galėtų vienodomis galimybėmis konkuruoti su kitu operatoriumi dėl galutinių paslaugų gavėjų, o galutinis paslaugų gavėjas turėtų realią galimybę pasirinkti pirkti Mažmenines paslaugas iš kelių operatorių.

Galiausiai paskutinio – ketvirto, kriterijaus reikšmė – 40 proc. pasirinkta atsižvelgiant į anksčiau minėtas Konkurencijos įstatymo nuostatas. Prieigos prie RKKS paslaugų teikėjas, kurio teikiamos prieigos pagrindu kitas operatorius pasiektų daugiau nei 40 proc. savo galutinių paslaugų gavėjų, galėtų daryti reikšmingą įtaką prieigos gavėjo teikiamų Mažmeninių paslaugų sąlygoms, įskaitant kainas.

Remiantis ankščiau nurodytais kriterijais, išanalizavus situaciją 60 Lietuvos Respublikos savivaldybių (žr., 3–61 lentelės ir 3, 4, 5 priedus), nustatyta, kad nei vienoje iš šių savivaldybių esama rinkos padėtis netenkina visų kriterijų, todėl laikoma, kad visose 60 savivaldybių egzistuoja homogeniškos konkurencijos sąlygos. Vadinasi, Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė teritorija apima visų 60 savivaldybių teritorijas, t. y. yra nacionalinė. Atsižvelgiant į tai konstatuotina, kad Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Išvada:

Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

2.4 Didmeninės vietinės prieigos rinkos apibrėžimas

Ataskaitos 2.1 skyriuje buvo konstatuota, Mažmeninės paslaugos yra vertikalčiai susijusios su Didmenine vietinė prieigos rinka ir kad nesant konkurencijos teikiant didmeninę vietinę prieigą ir prieigą prie RKKS, negalima užtikrinti veiksmingos konkurencijos teikiant Mažmenines paslaugas.

Ataskaitos 2.2 skyriuje nustatyta, kad pradinė Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslauga – didmeninė paslauga, kai operatorius, teikiantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą, kitam ūkio subjektui suteikia visiškai atsietą prieigą prie vietinės linijos ir (arba) iš dalies atsietą prieigą prie vietinės linijos mažmeninėms paslaugoms teikti, didmeninės vietinės prieigos teikimui yra būtinos susijusios priemonės, o prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos yra vertikalčiai su didmenine vietine prieiga susijusios paslaugos. Bei atlikus didmeninės vietinės prieigos teikiamos skirtingo tipo vietinėmis linijomis pakeičiamumo tarpusavyje paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę, nustatyta, kad į Didmeninės vietinės prieigos rinkos apibrėžimo sritį patenka didmeninė vietinė

prieiga teikiama prie vietinės metalinės vytos poros linijos, prie vietinės šviesolaidinės linijos bei prie vietinės UTP ir STP linijos.

Ataskaitos 2.3 skyriuje išsiaiškinta, kad Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą informaciją, Didmeninės vietinės prieigos rinka apibrėžiama kaip didmeninės vietinės prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos ir (arba) didmeninės vietinės prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Išvados:

1. Didmeninės vietinės prieigos rinka apibrėžiama kaip didmeninės vietinės prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos ir (arba) didmeninės vietinės prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

2. Prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos yra vertikalčiai su didmenine vietine prieiga susijusios paslaugos.

3 TYRIMAS, AR KONKURENCIJA DIDMENINĖS VIETINĖS PRIEIGOS RINKOJE YRA VEIKSMINGA

Kaip nurodyta ataskaitos 1.3 skyriuje, antras Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo procedūros etapas yra tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas. Įstatymo 3 straipsnio 70 punkte yra nurodyta, kad *veiksminga konkurencija yra „<...> situacija atitinkamoje rinkoje, kai nėra didelę įtaką toje rinkoje turinčių ūkio subjektų.“* Taigi, šioje ataskaitos dalyje yra atliekamas tyrimas, ar konkurencija ataskaitos 2.4 skyriuje apibrėžtoje atitinkamoje rinkoje yra veiksminga. Atliekant šį tyrimą siekiama nustatyti, ar atitinkamoje rinkoje yra ūkio subjektas, kuris turi tokią ekonominę galią padėti, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų ir galutinių paslaugų gavėjų. Atliekant konkurencijos veiksmingumo tyrimą, taip pat yra nustatomos konkurencijos problemos, kurios kyla arba gali kilti nagrinėjamose atitinkamoje rinkoje.

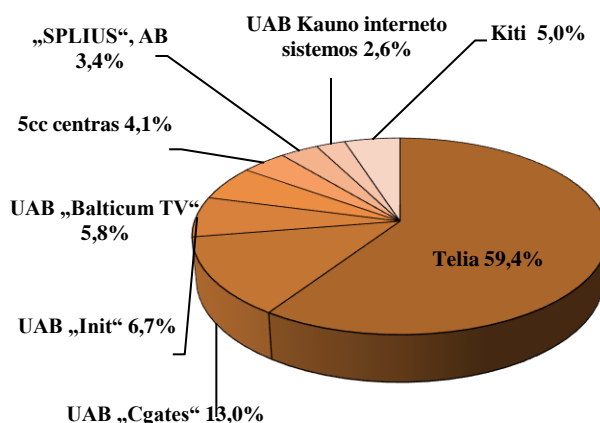
3.1 Tyrimas, ar konkurencija yra veiksminga, atsižvelgiant į nustatytus kriterijus

Tarnyba, atsižvelgdama į Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 58 punkte išvardintus kriterijus, kuriais vadovaujantis gali būti nustatyta, ar atitinkamoje rinkoje yra dominuojantis ūkio subjektas, ir vadovaudamasi Taisyklių 8.2 papunkčiu, išskyrė šiuos kriterijus, į kuriuos bus orientuojamasi tiriant konkurencijos veiksmingumą atitinkamoje Didmeninės vietinės prieigos rinkoje:

1. rinkos struktūra;
2. vertikaliai susijusios paslaugos;
3. įėjimo į rinką barjerai;
4. pirkėjo derybinė galia;
5. potenciali konkurencija.

3.1.1 Rinkos struktūra

Ataskaitos 2.3.1.1 skyriuje nustatyta, kad didmeninę vietinę prieigą tiriamuoju laikotarpiu teikė tik trys šių paslaugų teikėjai, iš kurių vienas paslaugų teikėjas – Telia, buvo įpareigotas teikti tokią prieigą Tarnybos reguliuojamomis sąlygomis. Prieigos suteikimo apimtys buvo nedidelės: 2015 m. pabaigoje iš viso buvo suteikta 200 didmeninių vietinių prieigų, 2016 m. pabaigoje – 96, 2017 m. pabaigoje – 59 vietinės prieigos. Atsižvelgiant į tai, vertinti Didmeninės vietinės prieigos rinkos struktūrą pagal faktines paslaugų suteikimo apimtis šiuo atveju nėra tiksli. Pastabėtina, kad bet kuris operatorius, valdantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą, kurio vietinės linijos yra: metalinės vytos poros linijos, šviesolaidinės linijos ir UTP bei STP linijos šiuo tinklu turi galimybę teikti ne tik Mažmenines paslaugas bet ir didmeninę vietinę prieigą. Kitaip tariant, yra potencialus didmeninės vietinės prieigos teikėjas. Be to, 2018 m. Tarnyba įdiegė OTIS, kurio pagalba buvo surinkta informacija, ne tik apie kiekvieno operatoriaus realiai išvystytas vietines linijas, bet ir apie operatorių potencialiai, galimas išvystyti vietines linijas, t. y. informacija apie vietines linijas, kurios atvestos iki galutinio paslaugų gavėjo pastato, bet nebūtinai iki galutinio paslaugų gavėjo rezidavimo patalpos (buto, gyvenamųjų / komercinių patalpų / biurų). Tarnybos vertinimu, operatoriai, valdantys vietines linijas, nutiestas iki galutinio paslaugų gavėjo pastato, nepatirdami didelių finansinių ir laiko sąnaudų, gali nutiesti likusią vietinės linijos atkarpą iki pat galutinio paslaugų gavėjo. Todėl, Tarnybos nuomone, Didmeninės vietinės prieigos rinkos struktūrą yra tikslingiau analizuoti vertinant potencialą teikti nagrinėjamas prieigos paslaugas. Kaip jau anksčiau minėta, Tarnyba OTIS įdiegė 2018 m. todėl šioje informacinėje sistemoje turimi duomenys apie viešųjų elektroninių ryšių tinklų išvystymą apima tik tiriamojo laikotarpio pabaigą – 2017 m. pabaigą.

16 pav. Operatorių užimamos Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalys pagal potencialių vietinių linijų skaičių proc., 2017 m. pabaigoje
Šaltinis: Tarnyba

2017 m. pabaigoje Lietuvoje buvo nutiestos (arba be didelių investicijų galėjo būti nutiestos) 3 232 723 vnt. vietinės linijos, kurių pagrindu operatoriai galėjo teikti didmeninės vietinės prieigos paslaugas. Didžiausią šių vietinių linijų tinklą valdė, o tuo pačiu ir didžiausią Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalį užėmė Telia – 59,4 proc. (žr. 16 pav.). Antro didžiausio potencialaus vietinių linijų skaičiaus teikėjo UAB „Cgates“ užimama rinkos dalis buvo daugiau nei 4,5 karto mažesnė nei Telia rinkos dalis ir siekė 13,0 proc. Kitų paslaugų teikėjų užimamos rinkos dalys neviršijo 7 proc.

Didelės įtakos nustatymo rinkoje gairių 55 punkte nurodoma, kad pagal nusistovėjusią Europos Sąjungos Teisingumo teismo praktiką įmonės kuri laiką *užimama labai didelė rinkos dalis, viršijanti 50 proc., jau savaime, išskyrus išimtines aplinkybes, liudija apie dominuojančią padėtį*. Iš praktikos žinoma, kad kuo didesnė rinkos dalis ir ilgesnis laikotarpis, kuriuo ta rinkos dalis užimama, tuo didesnė tikimybė, kad ji bus svarbus preliminarus didelės įtakos rinkoje požymis. Tarnyba nustatė, kad nagrinėjamoje rinkoje tiriamuoju laikotarpiu Telia užėmė 59,4 proc. rinkos, t. y. jos užimama rinkos dalis buvo didesnė nei 50 proc., o kitas artimiausias operatorius UAB „Cgates“ šioje atitinkamoje rinkoje užėmė reikšmingai mažesnę rinkos dalį – 13,0 proc., trečias – UAB „Init“ – 6,7 proc. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Telia Didmeninės vietinės prieigos rinkoje tiriamojo laikotarpio užimama rinkos dalis siekė 59,4 proc., tai gali būti laikoma tiesioginiu dominuojančios padėties įrodymu nagrinėjamoje rinkoje ir, kad tokia užimama rinkos dalis Telia suteikė konkurentinį pranašumą prieš kitus mažesnius rinkos dalyvius.

Išvada:

Telia užimama Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalis tiriamojo laikotarpio pabaigoje siekė 59,4 proc. Tokia Telia užimama rinkos dalis gali būti laikoma tiesioginiu dominuojančios padėties įrodymu nagrinėjamoje rinkoje.

3.1.2 Vertikaliai susijusios paslaugos

Kaip nurodyta ataskaitos 2.1 skyriuje didmeninė vietinė prieiga yra vertikaliai susijusi su Mažmeninėmis paslaugomis. Kaip nurodyta ataskaitos 2.2.1 skyriuje didmeninė vietinė prieiga yra vertikaliai susijusi su prieiga prie RKKs bei prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Šiame ataskaitos skyriuje detalai nagrinėjama, kokį poveikį šios sąsajos turi konkurencinei aplinkai Didmeninės vietinės prieigos rinkoje.

Vertikaliai susijusi didmeninė vietinė prieiga ir Mažmeninės paslaugos

Kaip jau buvo minėta anksčiau, didmeninės vietinės prieigos pagrindu paslaugų teikėjai teikia Mažmenines paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams. Be didmeninės vietinės prieigos,

teikiamos tiek sau, tiek kitiems operatoriams, nebūtų įmanoma teikti Mažmenines paslaugas, todėl didmeninės vietinės prieigos paslaugos ir mažmeninės paslaugos yra vertikalios susijusios.

Kaip nurodyta ataskaitos 2.1.2 skyriuje, tiriamojo laikotarpio pradžioje Telia užėmė 46,0 proc. visos interneto prieigos paslaugų teikimo rinkos, 23,5 proc. televizijos paslaugų teikimo rinkos (90,2 proc. IPTV rinkos), 90,2 proc. telefono ryšio rinkos. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje Telia užimamos atitinkamų rinkų dalys buvo: 51,3 proc., 34,6 proc. (90,7 proc.), 85,4 proc. Iš to darytina išvada, kad Telia padidino užimamą rinkos dalį visose Mažmeninėse rinkose išskyrus besitraukiančią telefono ryšio rinką.

Įprastai⁶ elektroninių ryšių tinklų teikėjai savo elektroninių ryšių tinklus vysto siekdami teikti Mažmenines paslaugas, kadangi šių paslaugų teikimas leidžia gauti didesnes pajamas, o tai galėtų sąlygoti ir didesnį pelningumą. Todėl didmeninės vietinės prieigos ir Mažmeninių paslaugų vertikalioji sąsaja ir Telia užimama ženkliai dalis šiose vertikalios susijusiose Mažmeninių paslaugų rinkose, suteikia Telia pranašumą kitų operatorių, teikiančių ar ketinančių teikti Mažmenines paslaugas, atžvilgiu ir sudaro nevienodas konkurencines sąlygas veikti tiek Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, tiek Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose. Telia, būdama didžiausia Mažmeninių paslaugų teikėja bei turėdama plačiausiai išvystytą vietinių linijų tinklą Lietuvos Respublikoje, turi motyvą išlaikyti ir (arba) padidinti savo rinkos dalis atitinkamose Mažmeninių paslaugų rinkose, o tam ji gali daryti įtaką, nesant reguliavimo, kontroliuojama didmeninės vietinės prieigos teikimo sąlygas. Taip pat Telia turi motyvą ir, nesant reguliavimo, galimybes nesuteikdama didmeninės vietinės prieigos ir atitinkama kainų politika siekti konkurencijos ribojimo Didmeninės vietinės prieigos rinkoje.

Vertikalios susijusios didmeninės vietinės prieigos paslaugos, prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros paslaugos ir mažmeninės paslaugos.

Operatoriai, tiesdami vietines linijas, gali pasinaudoti prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, taip sumažindami prieigos tinklo vystymo sąnaudas. Pavyzdžiui, tiesiant bet kokio tipo vietines linijas (pastaruoju metu dažniausiai tiesiamos vietinės šviesolaidinės linijos) dalies brangiai kainuojančių inžinerinių (pagalbinių) darbų galima išvengti, panaudojant esamą RKKS ar vietoje naujų vietinių šviesolaidinių linijų klojimo naudojant jau paklotas šviesolaidinių linijų skaidulas. Pažymėtina, kad prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, priešingai nei prieiga prie RKKS, yra vertikalios susijusi tik su vienu didmeninės vietinės prieigos tipu, t. y. prieiga prie šviesolaidinės linijos, o prieiga prie RKKS yra vertikalios susijusi su visais didmeninės vietinės prieigos tipais, t. y. gali būti panaudota tiesiant bet kokio tipo vietines linijas. Vis dėlto, atsižvelgiant į vietinių linijų infrastruktūros plėtros tendencijas, tikėtina, kad ir prieiga prie RKKS dažniausiai yra naudojama vietinių šviesolaidinių linijų tiesimui.

Europos Komisija NKP rekomendacijoje taip pat akcentuoja prieigos prie RKKS svarbą, nes tai leidžia ženkliai sumažinti NKP tinklo tiesimo kaštus ir skatina infrastruktūra grįstą konkurenciją. Europos Komisija taip pat pažymi, kad RKKS valdantis operatorius gali ne tik lengviau ir mažesniais kaštais išvystyti vietinių šviesolaidinių linijų pagrindu tiesiamą prieigos tinklą, bet ir, pasinaudodamas prieiga prie RKKS, teikti prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos kitiems operatoriams. Darytina išvada, kad operatoriai, valdantys RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulas, turi palankesnes sąlygas vystyti NKP tinklus, o valdant ženkliai minėtosios infrastruktūros dalį – visas sąlygas, reikalingas daryti įtaką kitų operatorių sprendimams dėl NKP tinklų vystymo.

Operatoriai, norėdami teikti Mažmenines paslaugas savo valdomais elektroninių ryšių tinklais, įskaitant vietines linijas, gali tiesyti šias linijas, įsirengiant nuosavą RKKS, arba prieigą prie RKKS perkant iš kito operatoriaus. Operatorius, norintis teikti Mažmenines paslaugas vietinių šviesolaidinių linijų pagrindu, gali šias linijas įsirengti pats arba pasinaudoti kito operatoriaus

⁶ Tarnybos turima informacija, tiriamuoju laikotarpiu Lietuvoje veikė tik du operatoriai: UAB „Skaidula“ ir UAB „Plačiajuostis internetas“, kurių pagrindinė veiklos kryptis buvo ne mažmeninių, o didmeninių elektroninių ryšių paslaugų teikimas. Iš šių dviejų bendrovių tik UAB „Skaidula“ buvo išvysčiusi prieigos tinklą ir galėjo teikti didmeninę vietinę prieigą prie jo.

teikiama prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Šiame kontekste yra svarbu pažymėti tai, kad Aiškinamajame memorandume, tyrėjų mokslinėse studijose ir Europos Sąjungos šalių narių nacionalinių reguliavimo institucijų konsultacijų metu ne kartą buvo pabrėžta, kad sąnaudos, reikalingos RKKS įrengimui (t. y. nutiesti RKK, įrengti šulinius ir pan.) yra neproporcingai didelės, palyginti su sąnaudomis, kurios būtų patiriamos, naudojant esamą RKKS bendrai. Sąnaudos, patiriamos RKKS rengimui, sudaro nuo 50 iki 80 proc. visų NKP tinklo tiesimo sąnaudų. Istoriskai yra susiklostę, kad RKKS paprastai valdo buvę monopoliniai viešųjų ryšių tinklų teikėjai, kurie ją išvystė monopolinės rinkos sąlygomis ir taip įgijo didelį konkurencinį pranašumą prieš kitus ūkio subjektus, t. y. galimybę sparčiai vystyti savo NKP tinklus, pasinaudodami jau turima RKKS infrastruktūra. Todėl Europos Komisija, skatindama tiek infrastruktūra grįstą konkurenciją, tiek efektyvias investicijas į NKP tinklų plėtrą, skatina bendrai naudoti jau sukurtą infrastruktūrą bei užkirsti kelią neefektyviam RKKS dubliavimui. Šią Europos Komisijos poziciją patvirtina ir anketos respondentai, kurių vertinimu, nutiesti 1 km RKKS kainuoja nuo 3 000 iki 70 000 Eur (priklausomai nuo teritorijos, kuriame tiesima RKKS), tuo tarpu pagal šiuo metu Telia taikomą Tarnybos reguliuojamą prieigos prie RKKS kainą, prieigos prie 1 km RKKS kaina – 27 Eur be PVM.

Išanalizavus situaciją teikiant prieigą prie RKKS nustatyta, kad tiriamuoju laikotarpiu Lietuvos Respublikoje išvystyto RKKS ilgis siekė 21,6–22,5 tūkst. km, iš jų Telia visu nagrinėjamu laikotarpiu priklausė apie 97,9 proc. viso Lietuvoje Respublikoje išvystyto RKKS (žr. 64 lentelę). Pažymėtina, kad iš viso RKKS valdė 11 operatorių, tačiau be Telia ilgesnį nei 100 km RKKS valdė tik AB Lietuvos Geležinkeliai ir UAB „Skaidula“. Likusių 8 RKKS valdytojų valdomos RKKS ilgis svyravo nuo 0,5 iki 30 km.

64 lentelė: RKKS išvystymas ir naudojimas 2015–2017 m. pabaigoje

RKKS	2015 m.	2016 m.	2017 m.
RKKS ilgis, tūkst. km	21,6	22,0	22,5
– iš jų, Telia dalis, proc.	97,9 proc.	97,9 proc.	97,9 proc.
Įverta kitų operatorių ryšio linijų, tūkst. km	8,5	8,6	8,8
– iš jų, Telia valdomuose RKKS, proc.	99,5 proc.	99,5 proc.	99,5 proc.

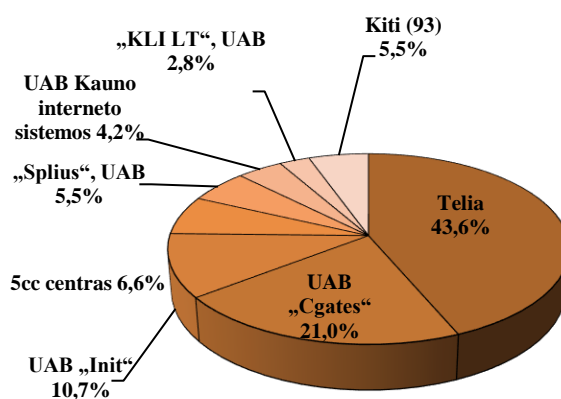
Šaltinis: Tarnyba

Lietuvos Respublikoje esančiuose RKKS iš viso buvo įverta 8,5–8,8 tūkst. km kitiems operatoriams priklausančių ryšio linijų. Absoliuti dauguma jų – 99,5 proc. buvo įverta Telia priklausančiose RKKS. Atsižvelgiant į šiuos duomenis konstatuotina, kad kiti ūkio subjektai, teikiantys RKKS, negali sudaryti lygiavertės konkurencijos Telia teikdami prieigą prie RKKS, nes jų nuosavybės teise disponuojamų RKKS ilgis tiriamuoju laikotarpiu sudarė tik 2,1 proc. visų RKKS, esančių Lietuvos Respublikos teritorijoje. Telia, būdama didžiausia RKKS valdytoja Lietuvos Respublikoje, turi esminį pranašumą tiesiant elektroninių ryšių tinklą ir turi galimybes išlaikyti ir (arba) didinti savo rinkos dalis Didmeninės vietinės prieigos rinkoje bei Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose.

Pastebėtina, kad į 64 lentelėje pateiktą statistiką įtraukti duomenys tik apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjų valdomą RKKS, t. y. tokią fizinę infrastruktūrą, kuri buvo kurta tam, kad palengvinti elektroninių ryšių tinklų vystymą. Tuo tarpu ši statistika neapima duomenų apie inžinerinių tinklų valdytojų, tokių kaip šilumos, elektros, vandens ar kitų paslaugų teikimo įmonių, valdomą infrastruktūrą, kuri gali suteikti analogišką funkcionalumą kaip RKKS (pvz., požeminiai kolektoriai, kuriuose galima tiesti elektroninių ryšių tinklus, įskaitant vietines linijas), tačiau šios infrastruktūros statybos pagrindinė paskirtis nėra elektroninių ryšių tinklų vystymas. Elektroninių

ryšių infrastruktūrai įrengti ir (ar) bendrai naudoti tinkamos fizinės infrastruktūros⁷ bendrą naudojimą reglamentuoja Įstatymo 39 straipsnis, todėl papildomas galimas *ex ante* reguliavimas šioms paslaugoms būtų perteklinis.

Ataskaitos 3.1.1 skyriuje apskaičiuojant Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalis buvo vertinamas ne faktinis suteiktų prieigų skaičius, bet potencialus, t. y. rinka matuojama pagal vietinių linijų (įtraukiant ir tas vietines linijas, kurias operatoriai per trumpą laiką ir nepatirdami didelių finansinių sąnaudų gali nutiesti) prie kurių gali būti suteikta didmeninė vietinė prieiga, skaičių. Analizuojant prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos segmentą, taip pat vertinamas ne realiai suteiktų prieigų skaičius, o potencialas jas suteikti. Tarnybos surinkta informacija rodo, kad tiriamojo laikotarpio pabaigoje, Lietuvos Respublikoje operatoriai valdė 2 003 330 vietinių šviesolaidinio linijų, kurių pagrindu galėjo suteikti prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulų. Didžiausias tokių vietinių linijų tinklas priklausė Telia. Šios bendrovės užimama rinkos dalis 2017 m. pabaigoje siekė 43,6 proc. (žr. 17 pav.). Antro didžiausio šios rinkos dalyvio UAB „Cgates“ rinkos dalis siekė – 21,0 proc., trečio – UAB „Init“ – 10,7 proc.

17 pav. Operatorių užimamos prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos rinkos dalys pagal potencialių vietinių šviesolaidinių linijų skaičių proc., 2017 m. pabaigoje

Šaltinis: Tarnyba

Kaip ir vertinant padėtį prieigos prie RKKS segmente, taip ir situacija teikiant prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos rodo, kad Telia valdydama didžiausią šviesolaidinių linijų skaidulų rinkos dalį turi esminį pranašumą tiesiant elektroninių ryšių tinklus ir turi galimybes išlaikyti ir (arba) didinti savo rinkos dalis Didmeninės vietinės prieigos rinkoje bei Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose.

Atsižvelgiant į anksčiau nurodytas aplinkybes, Telia turi motyvų, o nesant reguliavimo, ir galimybes nesuteikti prieigos prie RKKS ir (arba) šviesolaidinių linijų skaidulos arba vilkinti šių prieigų suteikimo terminus. Reguliavimo nebuvimas galimai paskatintų Telia neteikti prieigos prie šios fizinės infrastruktūros, kuri yra vertikaliai susijusi su didmenine vietine prieiga, o tai darytų įtaką ne tik kitų operatorių konkurencingumui atitinkamų Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose, bet ir

⁷ Elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti ir (ar) bendrai naudoti tinkama fizinė infrastruktūra (toliau – tinkamos paskirties fizinė infrastruktūra) – dujų, elektros energijos, įskaitant viešąjį apšvietimą, šildymo, vandens, įskaitant nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir drenažo sistemas, gamybos, paskirstymo, perdavimo, tiekimo ar tvarkymo infrastruktūra, geležinkelių, kelių, uostų, oro uostų infrastruktūra ir kita fizinė infrastruktūra (vamzdynai, kabelių kanalai, kolektoriai, šuliniai, atraminės konstrukcijos, įskaitant bokštus, stiebai, statiniai, statinių įvadai, statinių inžinerinės sistemos ir kita), kuri tinka elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti ir (ar) bendrai naudoti su viešųjų ryšių tinklų teikėju (Įstatymo 3 straipsnio 12¹ dalis).

Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, ir stabdytų elektroninių ryšių tinklą, kuriuos galėtų įrengti alternatyvūs operatoriai, plėtrą Lietuvos Respublikoje.

Telia turi motyvų, o nesant reguliavimo, ir galimybes, sudaryti sau palankesnes konkurencines sąlygas Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose, ir diskriminuoti kitus operatorius. Telia taip pat turi motyvų, o nesant reguliavimo, ir galimybę nuspręsti, ar sudaryti ar nesudaryti sąlygas (suteikti ar nesuteikti prieigą prie RKKS) kitam operatoriui tiesti savo prieigos tinklą ir teikti Mažmenines paslaugas konkrečioje teritorijoje, ir taip daryti įtaką konkurencijai Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose. Atsižvelgiant į visą tai, darytina išvada, kad Telia, nesant reguliavimo, pasinaudodamas savo turima padėtimi ir galimai nesuteikdamas kitiems operatoriams prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros, turės galimybes riboti alternatyvių operatorių galimybes vystyti elektroninių ryšių tinklus ir konkuruoti Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose, tuo pat metu stiprinti savo konkurencinę poziciją Didmeninės vietinės prieigos rinkoje ir Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose.

Didmeninės vietinės prieigos, prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros ir Mažmeninių paslaugų vertikali sąsaja ir Telia turimos didelės rinkos dalys šiose vertikaliai susijusių paslaugų rinkose, suteikia Telia pranašumą alternatyvių operatorių atžvilgiu ir sudaro nevienodas konkurencines sąlygas veikti tiek Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, tiek Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose. Telia pirmąją pagal valdomų vietinių linijų, įskaitant tas, kurių pagrindu gali būti suteikta prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, skaičių, yra pagrindinis prieigos prie RKKS teikėjas, o taip pat ir didžiausias Mažmeninių paslaugų teikėjas Lietuvos Respublikoje. Egzistuojanti Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos, prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros ir Mažmeninių paslaugų vertikali sąsaja, nesant reguliavimo, gali sudaryti paskatas Telia didmeninės vietinės prieigos ir prieigos prie kitos fizinės infrastruktūros kainodaroje taikyti nepagrįstai per aukštas kainas (angl. *excessive prices*) dėl ko gali atsirasti ir galimybė kitų paslaugų kryžminiam subsidijavimui, kainų diskriminavimui bei kainų spaudimui (angl. *price squeeze*). Be to, Telia, kontroliuodama prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos teikimą, gali neigiamai įtakoti elektroninių ryšių tinklą plėtrą ir konkurenciją Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, o tuo pačiu ir konkurenciją Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose.

Išvados:

1. Būdama didžiausia vertikaliai tarpusavyje susijusių Mažmeninių paslaugų, didmeninės vietinės prieigos, prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos ir prieigos prie RKKS teikėja, Telia turi konkurencinį pranašumą prieš mažiau vertikaliai integruotus ar mažesnes rinkos dalis vertikaliai susijusios rinkose valdančius kitus operatorius.

2. Telia turi motyvų, o nesant reguliavimo, ir galimybes nesuteikti prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos ir prieigos prie RKKS, o taip pat kontroliuoti šių paslaugų kainas bei kitas teikimo sąlygas ir tokiais veiksmais daryti neigiamą įtaką Mažmeninių paslaugų rinkose.

3.1.3 Įėjimo į rinką barjerai

Naujas rinkos dalyvis, iki šiol neteikęs didmeninės vietinės prieigos nei sau nei kitiems operatoriams, gali įeiti į Didmeninės vietinės prieigos rinką tik tokiu atveju, jei turi (ar per trumpą laiką gali įsigyti) pakankamai teritorinio padengimo prasme išvystytą vietinių metalinių vytos poros linijų ir (arba) vietinių šviesolaidinių linijų ir (arba) vietinių UTP ir STP linijų prieigos tinklą. Siekiant sukurti tokį tinklą galima rinktis vieną iš trijų alternatyvų:

1. Tiesti vietines linijas nesinaudojant kitų operatorių teikiama prieiga prie jų valdomos infrastruktūros

2. Tiesti vietines linijas perkant prieigą prie RKKS

3. Tiesti vietines linijas perkant prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos

Pirmuoju atveju operatorius statydamas prieigos tinklą ir tiesdamas vietines linijas, nesinaudoja rinkoje teikiamomis prieigos prie kitų operatorių valdomos infrastruktūros paslaugomis. Toks prieigos tinklo statybos būdas yra naudojamas: tose vietovėse, kur nėra išvystyta kitų operatorių

elektroninių ryšių infrastruktūra (pvz., mažai apgyvendintose vietovėse, naujai besikuriančiuose miestų kvartaluose ar priemiesčiuose ir pan.), kai jau nutiestus elektroninių ryšių tinklus valdantys operatoriai atsisako suteikti prieigą prie jų arba kai tokio tinklo vystytojas siekia būti pilnai atsakingas už savo tinklą. Toks prieigos tinko vystymo būdas reikalauja didelių finansinių išteklių ir gali užimti ilgą laiką. Kaip anketose pateikdami informaciją nurodė jų respondentai, 1 km šviesolaidinės linijos, kurią galima naudoti kaip vietinę liniją, tiesimo, nenaudojant kitų operatorių teikiamos prieigos prie jų valdomo tinklo infrastruktūros, klojant šias linijas į gruntą kainuoja nuo 8 000 iki 20 000 Eur. Galutinė kaina priklauso nuo šviesolaidinių linijų tipo, skaidulų skaičiaus, tinklo konfigūravimo ir techninio sprendimo. Taip pat kainą lemia ir tinklo vystymo vieta (miestas ar kaimiška vietovė) bei poreikis po tinklo tiesimo atlikti gerbūvio atstatymo darbus. Atsižvelgiant į anksčiau minėtas dideles finansines išlaidas ir laiko sąnaudas reikalingas vystyti savo vietines linijas, darytina išvada, kad įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerai vystant vietinių linijų tinklą nenaudojant kitų operatorių teikiama prieiga prie tinklo fizinės infrastruktūros yra aukšti.

Antruoju atveju operatorius tiesdamas vietines linijas naudojami kitų operatorių teikiama prieiga prie RKKS, t. y. ryšio linijas kloja ne į gruntą, o talpina RKKS. Kaip savo anketose nurodė keletas respondentų, toks tinklų vystymo būdas gali būti panaudotas tik ten, kur kiti operatoriai turi išvystę RKKS tinklą – miestuose ir didesnėse gyvenvietėse. Pagal anketose pateiktą informaciją 1 km šviesolaidinės linijos tiesimas naudojant RKKS kainuoja nuo 2 000 iki 4 000 Eur. Papildomais neišvengiamais barjeriais laikytinos finansinės ir laiko sąnaudos reikalingos atlikti techninių galimybių tyrimą, suderinti darbų projektą su RKKS valdytoju. Pastebėtina, kad šis analizuojamas elektroninių ryšių tinklo vystymo būdas yra pats populiariausias ir dažniausiai naudojamas, kadangi prieiga prie RKKS ženkliai sumažina tinklo tiesimo sąnaudas ir pagreitina visą darbų procesą, be to, nesukelia neigiamo poveikio aplinkai – tinklo tiesimo darbai vyksta po žeme esančioje RKKS, todėl nėra pažeidžiamas gyventojų gerbūvis. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad galimybė vystyti vietines linijas naudojant kitų operatorių teikiamą prieigą prie RKKS sumažina aukštus įėjimo į Didmeninę vietinės prieigos rinką barjerus.

Kaip nurodyta ataskaitos 3.1.2 skyriuje, tiriamuoju laikotarpiu Telia valdė didžiausią dalį RKKS, ir šio paslaugų teikėjo valdomojo RKKS buvo įverta daugiausiai kitų operatorių ryšio linijų. Ataskaitos 2.1.2 skyriuje pateikta informacija rodo, kad Telia yra didžiausia Mažmeninių paslaugų teikėja Lietuvoje. Todėl siekdama apsaugoti savo užimamą Mažmeninių paslaugų rinkos dalį ir ją padidinti, Telia turi motyvą, o nesant reguliavimo, ir galimybes kitiems operatoriams nesiūlyti ir neteikti prieigos prie RKKS. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad anksčiau minėta išvada, jog galimybė vystyti vietines linijas naudojant kitų operatorių teikiamą prieigą prie RKKS sumažina aukštus įėjimo į Didmeninę vietinės prieigos rinką barjerus realiai galioja tik su ta sąlyga, kad Telia prieigą prie RKKS privalo suteikti reguliuojamomis sąlygomis.

Trečiuoju nagrinėjamu atveju, operatorius, vystantis prieigos tinklą, vietines linijas vysto kitų operatorių teikiamos prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos pagrindu. Toks tinklo vystymo būdas netinka vystant metalines vietines linijas, tačiau atsižvelgiant į faktinę situaciją rinkoje, kur operatoriai naujus tinklus vysto šviesolaidinių linijų pagrindu, prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos gali būti panaudota siekiant įeiti į Didmeninės vietinės prieigos rinką. Šiuo būdu vystant savo tinklą operatorius patiria dar mažiau sąnaudų, kadangi didžiąją dalį vietinės šviesolaidinės linijos gali sukurti naudojantis prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, o paskutinę vietinės linijos atkarpą iki galutinio paslaugų gavėjo operatorius turi nutiesti savo lėšomis. Kaip ir prieigos prie RKKS atveju, taip ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos atveju, papildomais neišvengiamais barjeriais laikytinos finansinės ir laiko sąnaudos reikalingos atlikti techninių galimybių tyrimą. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad galimybė vystyti vietines linijas naudojant kitų operatorių teikiamą prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos sumažina aukštus įėjimo į Didmeninę vietinės prieigos rinką barjerus.

Kaip nurodyta ataskaitos 3.1.2 skyriuje, tiriamuoju laikotarpiu Telia valdė didžiausią dalį vietinių šviesolaidinių linijų. Ataskaitos 2.1.2 skyriuje pateikta informacija rodo, kad Telia yra didžiausia Mažmeninių paslaugų teikėja Lietuvoje. Todėl siekdama apsaugoti savo užimamą

Mažmeninių paslaugų rinkos dalį ir ją padidinti, Telia turi motyvų, o nesant reguliavimo, ir galimybes kitiems operatoriams nesiūlyti ir neteikti prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad anksčiau minėta išvada, jog galimybė vystyti vietines linijas naudojant kitų operatorių teikiamą prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos sumažina aukštus įėjimo į Didmeninę vietinės prieigos rinką barjerus realiai galioja tik su ta sąlyga, kad Telia prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos turi suteikti reguliuojamomis sąlygomis.

Išvados:

1. Įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerai yra aukšti.
2. Reguluojama Telia teikiama prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos gali sumažinti įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerus.

3.1.4 Pirkėjo derybinė galia

Pirkėjo derybinė galia nusako pirkėjų galimybes daryti įtaką produkto ir (arba) paslaugos pardavėjui, derantis dėl produkto ir (ar) paslaugos pirkimo – pardavimo sąlygų ir kainų. Šio Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo kontekste reikalinga įvertinti ar didmeninės vietinės prieigos gavėjai derėdamiesi dėl prieigos suteikimo su didmeninės vietinės prieigos teikėju, gali daryti įtaką paslaugų teikėjui, pvz., didmeninės vietinės prieigos teikėjui padidinus paslaugos kainas ar pabloginus paslaugos savybes, paslaugos gavėjas turi galimybę pasinaudoti Didmeninės vietinės prieigos rinkoje ar kitoje atitinkamoje rinkoje siūlomų paslaugų alternatyvomis, įskaitant alternatyvaus teikėjo pasirinkimą, ar priešingai: didmeninės vietinės prieigos teikėjas turi vienpusę lemiamą įtaką nustatydamas paslaugų pirkimo – pardavimo sąlygas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo, patvirtintų Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2000 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 52 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo“, 8 punktu, vienpusė lemiamą įtaką suprantama kaip ūkio subjekto galimybė veikti atitinkamoje rinkoje pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir galiausiai vartotojų, darant poveikį prekių (paslaugų) kainoms, įėjimo į rinką galimybėms ar kitoms veiklos sąlygoms (pvz., derybinis spaudimas, ignoravimas), dėl ko ribojama konkurencija toje rinkoje.

Ataskaitos 3.1.1 skyriuje nurodyta, kad didžiausią Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalį tiriamuoju laikotarpiu užėmė Telia. Atsižvelgiant į tai, pirkėjo derybinės galios kriterijų tikslinga vertinti tik Telia atžvilgiu.

Ataskaitos 3.1.1 skyriuje nurodyta, kad Telia tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė didžiausią Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalį. Ataskaitos 3.1.2 skyriuje nurodyta, kad Telia, kad Telia užėmė ir didžiausią su Didmeninės vietinės prieigos rinka susijusių prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulų rinkų dalį. Kaip nurodyta ataskaitos 2.1.2 ir 2.1.3 dalyse Telia užėmė didžiausią Mažmeninių paslaugų rinkos vertinant tiek visos Lietuvos Respublikos mastu, tiek ir daugumos savivaldybių mastu. Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad Telia, siekdama apsaugoti Mažmeninių paslaugų rinkos dalį ir įgyti konkurencinį pranašumą prieš kitus Mažmeninių paslaugų teikėjus turi motyvų, o nesant reguliavimo, ir galimybes kitiems operatoriams nesiūlyti ir neteikti ne tik didmeninės vietinės prieigos, bet ir prieigos prie RKKS, bei prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos arba nustatyti nepalankias šių didmeninių paslaugų teikimo kainas.

Esami ar potencialūs didmeninės vietinės prieigos gavėjai, atsižvelgiant į Telia užimamą didelę Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalį arba atvirkščiai, atsižvelgiant į mažą kitų operatorių užimamą Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalį, norėdami pirkti didmeninę vietinę prieigą praktiškai neturi kito pasirinkimo tik šias paslaugas pirkti iš Telia, o tai, nesant reguliavimo, sumažintų jų derybinę galią. Kaip alternatyva didmeninės vietinės prieigos pirkimui yra laikoma savo vietinių linijų tinklo kūrimas. Kaip nurodyta ataskaitos 3.1.3 skyriuje, operatorius savo vietinių linijų tinklą gali kurti trimis būdais: nesinaudojant kitų operatorių teikiama prieiga prie tinklo infrastruktūros, perkant prieigą prie RKKS ir perkant prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos.

Kaip nurodyta ataskaitos 3.1.3 skyriuje, vietinių linijų tinklo kūrimas nesinaudojant kitų operatorių teikiama prieiga prie tinklo infrastruktūros reikalauja didelių finansinių ir laiko sąnaudų. Šie aukšti įėjimo į rinką barjerai yra žinomi, tiek Telia, tiek šios bendrovės teikiamų didmeninės vietinės prieigos esamiems ar potencialiems gavėjams. Vadinasi, Telia, kaip didmeninės vietinės prieigos teikėja, disponuodama informacija apie tai, kad didmeninės vietinės prieigos pirkimui esanti alternatyva – nuosavo vietinių linijų tinklo vystymas, reikalautų didelių finansinių ir laiko sąnaudų, nesant reguliavimo, įgytų dar didesnę derybinę galią didmeninės vietinės prieigos gavėjų atžvilgiu.

Kuriant vietinių linijų tinklą naudojantis kitų operatorių teikiama prieiga prie RKKS arba prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, tokio tinklo kūrėjas gali sumažinti jo statybos kaštus. Tačiau, kaip nurodyta ataskaitos 3.1.2 skyriuje Telia yra didžiausias RKKS ir šviesolaidinių linijų, kurios gali būti panaudotos vietinių linijų kūrimui valdytojas, todėl esamas ar potencialus Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos pirkėjas, vietoj šių paslaugų pirkimo turėtų pirkti prieigą prie RKKS ar prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos iš tos pačios bendrovės kaip ir didmeninę vietinę prieigą – Telia. Ši situacija rinkoje yra žinoma tiek Telia, tiek šios bendrovės teikiamų didmeninės vietinės prieigos esamiems ar potencialiems gavėjams. Vadinasi Telia, kaip didmeninės vietinės prieigos teikėja, disponuodama informacija apie tai, kad didmeninės vietinės prieigos pirkimui esanti alternatyva – nuosavo vietinių linijų tinklo vystymas perkant prieigą prie RKKS ar prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos iš esmės reiškia, kad didmenines paslaugas vis tiek bus galima įsigyti tik iš Telia, nesant reguliavimo, įgytų dar didesnę derybinę galią didmeninės vietinės prieigos gavėjų atžvilgiu.

Atsižvelgiant į anksčiau pateiktą informaciją, konstatuotina, kad esami arba potencialūs Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos, prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos gavėjai Telia atžvilgiu derybinės galios neturi. Aplinkybių, leidžiančių manyti, kad pirkėjo derybinė galia egzistuoja Didmeninės vietinės prieigos rinkoje ir su ja vertikaliai susijusiose prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos rinkose, nėra.

Išvada:

Esami arba potencialūs Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos, prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos gavėjai derybinės galios Telia atžvilgiu neturi.

3.1.5 Potenciali konkurencija

Potencialią konkurenciją Didmeninės vietinės prieigos rinkoje galėtų sudaryti alternatyvūs didmeninės vietinės prieigos teikėjai, kurie konkuruotų tarpusavyje, siekdami teikti didmeninę vietinę prieigą. Tačiau, kaip rodo Tarnybos surinkti duomenys, absoliuti dauguma operatorių elektroninių ryšių tinklą, o ypač prieigos tinkle esančias vietines linijas, vysto siekdami juo teikti ne didmeninę vietinę prieigą, o pelningesnes Mažmenines paslaugas. T. y. operatorių motyvacija kitam operatoriui teikti prieigą prie arčiausiai Mažmeninių paslaugų gavėjo esančią elektroninių ryšio tinklo dalį – vietines linijas, yra nedidelė. Be to, kaip nurodyta ataskaitos 3.1.1 skyriuje, tiriamojo laikotarpio pabaigoje nė vienas Mažmeninių paslaugų teikėjas, potencialiai galintis teikti didmeninę vietinę prieigą, neturėjo tokios aprėpties prieigos tinklo, kaip Telia, t. y. didžiausiais Didmeninės vietinės prieigos rinkos dalyvis yra Telia, kuri tiriamojo laikotarpio pabaigoje valdė 59,4 proc. visų vietinių metalinių vytos poros linijų, vietinių šviesolaidinių linijų ir vietinių UTP ir STP linijų. Likusiems rinkos dalyviams kartu sudėjus priklausė 40,6 proc. minėtųjų linijų. Be to, kaip rodo ataskaitos 2.1.3 skyriuje pateikta informacija, vienintelė Telia teikė Mažmenines paslaugas kiekvienoje Lietuvos Respublikos savivaldybės teritorijoje, t. y. buvo išvysčiusi savo elektroninių ryšių tinklą visoje šalyje. Tuo tarpu kitų potencialių didmeninės vietinės prieigos teikėjų valdomi elektroninių ryšių tinklai buvo fragmentuoti ir didesne ar mažesne dalimi dengiantys ne visų, bet tik dalies savivaldybių teritorijas. Tai rodo, kad net ir norėdami savo valdomais elektroninių ryšių tinklais kitiems operatoriams teikti didmeninę vietinę prieigą, operatoriai negalėtų pateikti lygiavertės, visą Lietuvos Respublikos teritoriją apimančios paslaugų pasiūlos.

Tam, kad potencialūs didmeninės vietinės prieigos teikėjai lygiaverčiai konkuruotų su Telia Didmeninės vietinės prieigos rinkoje, jie privalo vystyti nuosavą atitinkamų vietinių linijų tinklą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Kaip rodo ataskaitos 3.1.2 skyriuje pateikta informacija apie aukštus įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerus, galima teigti, kad kol kas Lietuvos Respublikoje nėra vienas operatorius artimiausiu metu (per artimiausius tris metus) nesugebės išvystyti nuosavą vietinių linijų tinklą tokiu mastu, koku savo valdomą prieigos tinklą yra išplėtojęs Telia. Atsižvelgus į tai, darytina išvada, kad potencialios konkurencijos Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nėra.

Išvada:

Potencialios konkurencijos Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nėra.

3.2 Konkurencijos problemų nustatymas ir didelę įtaką Didmeninės prieigos rinkoje turinčio ūkio subjekto įvardijimas

Ataskaitos 3.1 skyriuje Atlikusi konkurencijos veiksmingumo tyrimą, Tarnyba konstatavo, kad Didmeninės vietinės prieigos rinkoje tiriamuoju laikotarpiu vyravo tokia situacija:

1. Telia tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė 59,4 proc. Didmeninės vietinės prieigos rinkos.

2. Didmeninė vietinė prieiga yra vertikalčiai susijusi su Mažmeninėmis paslaugomis, prieiga prie RKKS bei prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Telia tiriamojo laikotarpio pabaigoje valdė 97,9 proc. RKKS, matuojant pagal RKKS ilgį, ir 43,6 proc. vietinių šviesolaidinių linijų, kurias galima panaudoti prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimui Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3. Įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerai yra aukšti. Reguluojama Telia teikiama prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos gali sumažinti įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerus.

4. Esami arba potencialūs Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos, prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos gavėjai Telia atžvilgiu derybinės galios neturi. Aplinkybių, leidžiančių manyti, kad Didmeninės vietinės prieigos rinkoje egzistuoja pirkėjo derybinė galia, nėra.

5. Potencialios konkurencijos Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių Telia, nesant reguliavimo, Didmeninės vietinės prieigos rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų didmeninėse rinkose, konkurentų Mažmeninių paslaugų teikimo rinkose, potencialių didmeninės vietinės prieigos gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų.

Atlikus konkurencijos Didmeninės vietinės prieigos rinkoje tyrimą, Tarnyba konstatuoja, kad konkurencija Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. Kiek tai susiję su didmenine vietine prieiga (ir susijusiomis priemonėmis), Telia:

1.1. neturi motyvų siūlyti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) arba nutraukti šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimą;

1.2. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes riboti informacijos teikimą apie didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones);

1.3. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas bei kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui;

1.4. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas ir kontroliuoti kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas.

2. Kiek tai susiję su prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, Telia:

2.1. neturi motyvų siūlyti prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos arba nutraukti šių paslaugų teikimą;

2.2. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes riboti informacijos teikimą apie prieigą prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos;

2.3. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos kainas ir kitas šių paslaugų teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui;

2.4. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos kainas bei kontroliuoti kitas šių paslaugų teikimo sąlygas.

Telia yra elektroninių ryšių paslaugas ir elektroninių ryšių tinklus teikiantis juridinis asmuo. Telia kontroliuoja ir kitus juridinius asmenis, kurie teikia ne telekomunikacijų paslaugas. Ataskaitos 2 priede yra pateikti ūkio subjekto nustatymo principai. Atsižvelgiant į šiuos principus konstatuotina, kad ūkio subjektą Telia, sudaro Telia, Telia customer service, AB, Telia Global Services Lithuania, UAB, VšĮ „Numerio perkėlimas“, UAB „Mobilieji mokėjimai“ (toliau – ūkio subjektas Telia).

Atsižvelgiant į anksčiau nurodytas aplinkybes ir nustatytas konkurencijos problemas, darytina išvada, kad ūkio subjektas Telia turi didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas Telia turi didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje.
2. Ūkio subjektą Telia sudaro Telia, Telia customer service, AB, Telia Global Services Lithuania, UAB, UAB „Mobilieji mokėjimai“. VšĮ „Numerio perkėlimas“.

4 ĮPAREIGOJIMŲ ATITINKAMOJE RINKOJE NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (ARBA) PANAIKINIMAS

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodyta, kad trečiasis atitinkamo rinkos tyrimo procedūros etapas yra Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams. Šis atitinkamo rinkos tyrimo etapas atitinka Europos Sąjungos reguliavimo sistemos nuostatas.

Prieigos direktyvos preambulės 5 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad atviroje ir konkurencingoje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir susijungimo susitarimų, ypač dėl susitarimų su kitų valstybių įmonėmis. Be to, Prieigos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad nebūtų jokių apribojimų, kurie ūkio subjektams toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje neleistų tarpusavyje derėtis dėl susitarimų techniniais ar komerciniais prieigos ir (arba) sujungimo klausimais. Pažymėtina, kad pagal Įstatymo 1 straipsnio 5 dalį Įstatymu siekiama Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos tikslų, tarp jų plėsti vidaus rinką. Tai daryti nacionalines reguliavimo institucijas įpareigoja ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 3 dalis. Taigi, vadovaudamasi Įstatymo 1 straipsnio 5 dalies ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatomis, Tarnyba turi imtis visų reikiamų priemonių, siekdama skatinti konkurenciją elektroninių ryšių srityje.

Prieigos direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje nurodoma, kad nustatyti įpareigojimai turi būti pagrįsti nustatytos problemos pobūdžiu, turi būti proporcingi ir pateisinami atsižvelgiant į Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje nustatytus tikslus (konkurencijos skatinimas, vidaus rinkos plėtra ir Europos Sąjungos piliečių interesų užtikrinimas). Prieigos direktyvos preambulės 15 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad skiriant įmonei, turinčiai didelę įtaką rinkoje, įpareigojimus, papildomos rinkos analizės atlikti nereikia, tačiau būtina pagrįsti, kad būtent toks įpareigojimas yra tikslingas ir pagal nustatytos problemos pobūdį proporcingas.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytus įpareigojimus, atsižvelgdama į tai, kurie iš jų yra tinkami konkrečiu atveju, ir nustatydamas tokių įpareigojimų vykdymo pradžios momentą. Taisyklių V skyriuje (Taisyklių 20–23 punktuose) yra nustatyta įpareigojimų nustatymo, pakeitimo ir panaikinimo procedūra.

Taisyklių 20 punkte nurodyta, kad nustačius, jog konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, Tarnyba nustato įpareigojimus didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams. Įpareigojimai nustatomi vadovaujantis Įstatymo 17 straipsniu, taip pat vadovaujantis ir atsižvelgiant į Taisyklių 5 punkte nurodytus teisės aktus. Įstatymo 17 straipsnyje nurodyta, kad Tarnyba, atsižvelgdama į tai, kurie įpareigojimai yra tinkamiausi konkrečiu atveju, ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, gali nustatyti šiuos įpareigojimus:

1. skaidrumo įpareigojimą;
2. nediskriminavimo įpareigojimą;
3. apskaitos atskyrimo įpareigojimą;
4. įpareigojimą suteikti prieigą;
5. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus;
6. funkcinio atskyrimo įpareigojimą;
7. įpareigojimus, susijusius su paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams teikimu.

Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad Tarnyba, ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, palieka ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei įpareigojimai buvo nustatyti anksčiau. Tarnyba taip pat gali pakeisti minėtiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus.

Taisyklių 23 punkte nurodyta, kad įpareigojimai panaikinami Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka.

Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu buvo atskleistos tam tikros konkurencijos Didmeninės vietinės prieigos rinkoje problemos (žr. ataskaitos 3.2 skyrių) ir nustatytas didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje turintis ūkio subjektas (žr. ataskaitos 3.2 skyrių). Šios aplinkybės pateisina *ex ante* reguliavimą, t. y. Įstatymo 17 straipsnyje numatytų įpareigojimų taikymą. Atsižvelgiant į tai, kad tiriamuoju laikotarpiu Didmeninės vietinės prieigos rinkoje buvo taikomas *ex ante* reguliavimas ir didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje turinčiam ūkio subjektui Telia buvo nustatyti atitinkami įpareigojimai, toliau šiame skyriuje yra vertinama, kurie įpareigojimai turi būti nustatyti, pakeisti, panaikinti arba palikti galioti toliau.

4.1 Įpareigojimų ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas Telia turi didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos rinkoje. Dėl šios priežasties Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui Telia nustatyti atitinkamus įpareigojimus, kurie spręstų Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas Telia tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė 59,4 proc. Didmeninės vietinės prieigos rinkos. Didmeninė vietinė prieiga yra vertikaliai susijusi su Mažmeninėmis paslaugomis ir su prieiga prie RKKS bei prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Ūkio subjektas Telia tiriamojo laikotarpio pabaigoje valdė 97,9 proc. RKKS, matuojant pagal ilgį, ir 43,6 proc. vietinių šviesolaidinių linijų, kurias galima panaudoti prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimui Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Ūkio subjektas Telia valdo didžiausią visą Lietuvos Respublikos teritoriją dengiantį vietinių linijų tinklą, RKKS tinklą ir prieigos tinkle turi daugiausia šviesolaidinių linijų, kurias galima panaudoti prieigai prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikti, tačiau vengia suteikti prieigą tiek prie vietinių linijų, tiek prie RKKS, tiek ir prie šviesolaidinių linijų skaidulų, kas sukuria barjerus kitiems operatoriams įeiti į Didmeninės vietinės prieigos rinką. Todėl darytina išvada, kad įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerai yra aukšti. Esami arba potencialūs ūkio subjekto Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos ir (arba) prieigos prie RKKS ir (arba) šviesolaidinių linijų skaidulos gavėjai ūkio subjekto Telia atžvilgiu derybinės galios neturi. Aplinkybių, leidžiančių manyti, kad pirkėjo derybinė galia Didmeninės vietinės prieigos rinkoje egzistuoja, nėra. Įvertinus ūkio subjekto Telia turimą vietinių metalinių vytos poros linijų, vietinių šviesolaidinių linijų, vietinių UTP ir STP linijų, prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos kontrolę ir turimas rinkos dalis teikiant Mažmenines paslaugas, bei tai, kad įėjimo į Didmeninės vietinės prieigos rinką barjerai yra aukšti, darytina išvada, kad potencialios konkurencijos Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nėra.

Tarnyba ataskaitos 3.2 skyriuje nustatė šias Didmeninės vietinės prieigos rinkoje vyraujančias konkurencijos problemas:

1. Kiek tai susiję su didmenine vietine prieiga (ir susijusiomis priemonėmis), ūkio subjektas Telia:

1.1. neturi motyvų siūlyti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) arba nutraukti šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimą;

1.2. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes riboti informacijos teikimą apie didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones);

1.3. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas bei kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui;

1.4. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas ir kontroliuoti kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas.

2. Kiek tai susiję su prieiga prie RKKS ir prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos, ūkio subjektas Telia:

2.1. neturi motyvų siūlyti prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos arba nutraukti šių paslaugų teikimą;

2.2. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes riboti informacijos teikimą apie prieigą prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos;

2.3. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos kainas ir kitas šių paslaugų teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui;

2.4. turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos kainas bei kontroliuoti kitas šių paslaugų teikimo sąlygas.

Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu Tarnybos nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su 2014 m. rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis, kurios yra nurodytos 2014 m. rinkos tyrimo ataskaitos 4.2 skyriuje. 2014 m. rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui Telia nustatant įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimą, skaidrumo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus bei apskaitos atskyrimo įpareigojimą.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su 2014 m. rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui Telia nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje Didmeninės vietinės prieigos rinkoje vyraujančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Didmeninės vietinės prieigos rinkoje egzistuojančių problemų sprendimo, Tarnyba daro išvadą, kad reikia detaliai išnagrinėti 2014 m. rinkos tyrimo metu nustatytus įpareigojimus ir nuspręsti, ar siekiant efektyvesnio ataskaitos 3.2 skyriuje išvardintų Didmeninės vietinės prieigos rinkoje egzistuojančių problemų sprendimo, reikia juos pakeisti.

4.1.1 Įpareigojimas suteikti prieigą

Ūkio subjektui Telia 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1V-12 3 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, palikti galioti:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Pagal kurį: „Kiek tai susiję su Atsietos prieigos paslaugos teikimu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo:

3.1.1. Patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti visiškai ir iš dalies atsietą prieigą prie vietinės ar dalinės vietinės metalinės vytos poros linijos.

3.1.2. Suteikti Atsietos prieigos gavėjui prieigą prie vietinių ir dalinių vietinių metalinės vytos poros linijų, kurios yra:

3.1.2.1. aktyvios, t. y. visiškai įrengtos vietinės ir dalinės vietinės metalinės vytos poros linijos, kuriomis ūkio subjektas TEO LT, AB teikia elektroninių ryšių paslaugas savo galutiniams paslaugų gavėjams;

3.1.2.2. neaktyvios, t. y. visiškai įrengtos vietinės ir dalinės vietinės metalinės vytos poros linijos, kuriomis ūkio subjektas TEO LT, AB neteikia elektroninių ryšių paslaugų savo galutiniams paslaugų gavėjams;

3.1.2.3. iš dalies įrengtos, t. y. nenutiestos iki galutinio paslaugų gavėjo patalpų.

3.1.3. Suteikti prieigą prie tinklo elementų ir (ar) kitų priemonių skirtų prijungti Atsietos prieigos gavėjo elektroninių ryšių tinklui.

3.1.4. Sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti Atsietą prieigą.

3.1.5. Nenutraukti prieigos prie jau suteiktų priemonių.

3.1.6. Suteikti prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos Atsietos prieigos teikimui ir paslaugų suderinamumui.

3.1.7. Suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus.

3.1.8. Suteikti susijusias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą galutiniams paslaugų gavėjams.

3.1.9. Suteikti prieigą prie veiklos palaikymo sistemų ar kitų informacinių sistemų, būtinų sąžiningai paslaugų teikimo konkurencijai užtikrinti.

3.1.10. Ūkio subjektas TEO LT, AB gali atsisakyti suteikti Atsietą prieigą, vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kurie yra pagrįsti objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinklo vientisumą, jei teisės aktai nenustato kitaip.“

2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Pagal kurį:

„Kiek tai susiję su prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas TEO LT, AB:

4.1.1. Privalo patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti visiškai atsietą prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) ir (arba) visiškai atsietą prieigą prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių).

4.1.2. Privalo suteikti visiškai atsietą prieigą prie naudojamos vietinės UTP ir STP linijos, t. y. visiškai įrengtos vietinės UTP ir STP linijos, kuriomis ūkio subjektas TEO LT, AB teikia mažmenines elektroninių ryšių paslaugas savo galutiniams paslaugų gavėjams.

4.1.3. Privalo suteikti visiškai atsietą prieigą prie nenaudojamos vietinės UTP ir STP linijos, t. y. visiškai įrengtos vietinės UTP ir STP linijos, kuriomis ūkio subjektas TEO LT, AB neteikia mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų savo galutiniams paslaugų gavėjams.

4.1.4. Privalo suteikti visiškai atsietą prieigą prie iš dalies įrengtos vietinės UTP ir STP linijos, t. y. nenutiestos iki galutinio paslaugų gavėjo patalpų.

4.1.5. Privalo suteikti visiškai atsietą prieigą prie naudojamos vietinės šviesolaidinės ryšio linijos, t. y. visiškai įrengtos vietinės šviesolaidinės ryšio linijos, kuria ūkio subjektas TEO LT, AB teikia mažmenines elektroninių ryšių paslaugas savo galutiniams paslaugų gavėjams.

4.1.6. Privalo suteikti visiškai atsietą prieigą prie nenaudojamos vietinės šviesolaidinės ryšio linijos, t. y. visiškai įrengtos vietinės šviesolaidinės ryšio linijos, kuriomis ūkio subjektas TEO LT, AB neteikia mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų savo galutiniams paslaugų gavėjams.

4.1.7. Privalo suteikti prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos.

4.1.8. Privalo suteikti prieigą prie RKKS.

4.1.9. Privalo sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių).

4.1.10. Privalo nenutraukti jau suteiktos prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių).

4.1.11. Privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos ir (arba) vietinės UTP ir STP linijos, ir (arba) šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų suderinamumui.

4.1.12. Privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus.

4.1.13. Privalo suteikti konkrečias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą paslaugų gavėjams.

4.1.14. Privalo suteikti prieigą prie veiklos palaikymo sistemų ar kitų panašių programinių sistemų, būtinų sąžiningai prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos ir (arba) prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos, ir (arba) prieigos prie RKKS, ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų teikimo konkurencijai užtikrinti.

4.1.15. Gali atsisakyti suteikti prieigą prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių), vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinklo vientisumą, jei teisės aktai nenustato kitaip.“

Kaip nurodyta ataskaitos 4.1 skyriuje, šiame rinkos tyrime ir 2014 m. rinkos tyrime nustatytos Didmeninės vietinės prieigos rinkos problemos sutampa, todėl, siekiant spręsti Didmeninės vietinės prieigos rinkos rinkoje rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, tikslinga ūkio subjektui Telia palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.1 papunktyje ir Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.1 papunktyje nustatytus įpareigojimus suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto Telia galimybes vienašališkai nesuteikti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) arba nutraukti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimą. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į atitinkamą mažmeninių paslaugų teikimo rinkas barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs platesnes mažmeninių paslaugų pasirinkimo galimybes. Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

1. ūkio subjektas Telia neturi motyvų siūlyti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) arba nutraukti šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimą;

2. ūkio subjektas Telia neturi motyvų siūlyti prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių), turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti prieigos prie RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) arba nutraukti šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimą.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas Telia turės galimybes ir motyvus ne tik nesuteikti didmeninės vietinės prieigos ir (arba) prieigos prie RKKS ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių, bet ir vienašališkai nustatyti (keisti) šių prieigų teikimo sąlygas, tokiu būdu ribodamas konkurenciją teikiant Mažmenines paslaugas vertikalčiai susijusiose atitinkamų mažmeninių paslaugų teikimo rinkose.

Išvada:

Tarnyba ūkio subjektui Telia visa apimtimi palieka galioti:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.1 papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą, suteikiant prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos (ir susijusių priemonių), numatytą Įstatymo 21 straipsnyje.

2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.1 papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą, suteikiant prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių), numatytą Įstatymo 21 straipsnyje.

4.1.2 Nediskriminavimo įpareigojimas

Ūkio subjektui Telia 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1V-12 3 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, palikti galioti ūkio subjektui Telia:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.2 papunktyje nustatytas nediskriminavimo įpareigojimas. Pagal kurį:

„Ūkio subjektas TEO LT, AB, turintis didelę įtaką Atsietos prieigos rinkoje, privalo nediskriminuoti Atsietos prieigos ir su jos teikimu susijusių priemonių gavėjų, įskaitant analogiškų sąlygų analogiškomis aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiais pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniams, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.“

2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.2 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Pagal kurį:

„Kiek tai susiję su prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo nediskriminuoti prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) gavėjų, įskaitant analogišką sąlygų analogiškomis aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiais pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniams, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.“

Kaip nurodyta ataskaitos 4.1 skyriuje, šiame rinkos tyrime ir 2014 m. rinkos tyrime nustatytos Didmeninės vietinės prieigos rinkos problemos sutampa, todėl, siekiant spręsti Didmeninės vietinės prieigos rinkos rinkoje rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, tikslinga ūkio subjektui Telia palikti galioti 2014 m. rinkos tyrimo metu nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą.

Nediskriminavimo įpareigojimo tikslas yra apriboti vertikalčiai integruoto paslaugų teikėjo galimybes skirtingiems paslaugų gavėjams taikyti skirtingas sąlygas elektroninių ryšių paslaugoms, kurias naudoja pats vertikalčiai integruotas operatorius ir kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai konkuruodami vieni su kitais. Taigi, nediskriminavimo įpareigojimu bus ribojamos ūkio subjekto Telia galimybės sau ir kitiems didmeninės vietinės prieigos ir (arba) prieigos prie RKKS ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos gavėjams taikyti skirtingas paslaugų suteikimo sąlygas. Praktikoje nediskriminavimo įpareigojimo vykdymas ir priežiūra susideda iš kelių veiksmų.

Ūkio subjektas Telia, vykdydamas jam nustatytą skaidrumo įpareigojimą, Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka, privalo pateikti Tarnybai ir paskelbti viešai standartinį pasiūlymą suteikti didmeninę vietinę prieigą, prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos. Standartinis pasiūlymas suteikti prieigą turi būti pateiktas Tarnybai ir paskelbtas viešai 2 mėn. iki jo įsigaliojimo.

Tolesnis nediskriminavimo įpareigojimo taikymas užtikrins, kad skirtingiems didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) gavėjams, ūkio subjektas Telia taikys vienodas paslaugų teikimo sąlygas, o taip pat paslaugų teikimo sąlygos bus ne blogesnės nei ūkio subjektas Telia taiko sau. Šis įpareigojimas atitinka Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytus tikslus, nes ribojant ūkio subjekto Telia galimybes taikyti skirtingas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainas bei kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui, t. y. kitų Mažmeninių paslaugų teikėjų galimybės konkuruoti su ūkio subjektu Telia nebus ribojamos ūkio subjekto Telia galimais diskriminaciniais veiksmais, nustatant skirtingas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas skirtingiems paslaugų gavėjams (įskaitant ir save).

Nediskriminavimo įpareigojimas atitinka Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, nes, kaip nurodyta anksčiau, nediskriminavimo įpareigojimas užtikrins sąlygas vystytis konkurencijai, taip pat dėl tęsiamo reguliavimo bus užtikrintas teisinis tikrumas, ir apsaugoti didmeninės vietinės prieigos gavėjų ir šių gavėjų abonentų (galutinių paslaugų gavėjų) interesai. Ūkio subjektui Telia paliekamas galioti nediskriminavimo įpareigojimas, apibrėžtas Įstatymo 19 straipsnyje.

Išvada:

Tarnyba ūkio subjektui Telia visa apimtimi palieka galioti:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.2 papunktyje nustatyta nediskriminavimo įpareigojimą, suteikiant prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos (ir susijusių priemonių), numatyta Įstatymo 19 straipsnyje.

2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.2 papunktyje nustatyta nediskriminavimo įpareigojimą, suteikiant prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių), numatyta Įstatymo 19 straipsnyje.

4.1.3 Skaidrumo įpareigojimas

Ūkio subjektui Telia 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1V-12 4 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektui Telia Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.3 papunktyje ir Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.3 papunktyje nustatytas skaidrumo įpareigojimas buvo pakeistas į šį skaidrumo įpareigojimą, pagal kurį:

„Ūkio subjektas TEO, teikdamas didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusiais priemonės), ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemones), privalo:

4.1. standartiniame pasiūlyme suteikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusiais priemonės) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemones) viešai skelbti detalią informaciją Prieigos, įskatinant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis, įskaitant technines specifikacijas, tinklo charakteristikas, atitinkamos prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, prieigos ir susijusių priemonių kainas;

4.2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusiais priemonės) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemones) visą informaciją, būtiną šioms paslaugoms gauti;

4.3. skelbti informaciją apie didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusiais priemonės) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemones) Prieigos, įskatinant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. IV-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Kaip nurodyta ataskaitos 4.1 skyriuje, šiame rinkos tyrime ir 2014 m. rinkos tyrime nustatytos Didmeninės vietinės prieigos rinkos problemos sutampa, todėl, siekiant spręsti Didmeninės vietinės prieigos rinkos rinkoje rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, tikslinga ūkio subjektui Telia palikti galioti 2014 m. rinkos tyrimo metu nustatytą skaidrumo įpareigojimą.

Ūkio subjektui Telia tikslinga toliau taikyti skaidrumo įpareigojimą, nurodytą Įstatymo 18 straipsnyje. Skaidrumo įpareigojimas užtikrins galimybę stebėti nediskriminavimo, kainų kontrolės bei prieigos suteikimo įpareigojimų laikymąsi. Taip pat skaidrumo įpareigojimas palengvins Didmeninės vietinės prieigos rinkos konkurencinei situacijai kenksmingo elgesio stebėjimą, bei kitiems Mažmeninių paslaugų teikėjams padidins tikrumą, kad didmeninė vietinė prieiga (ir susijusios priemonės) ir (arba) prieiga prie RKKS (ir susijusios priemonės) ir (arba) prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusios priemonės) teikiama jų nediskriminuojant. Tokiu būdu bus užtikrinamos geresnės galimybės Mažmeninių paslaugų teikėjams prognozuoti savo veiklą.

Įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes ūkio subjektas Telia turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybes riboti informacijos teikimą apie didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemones). Be to, skaidrumo įpareigojimas apima tik būtinos įsitikinti, kad nėra konkurenciją ribojančių veiksmų, informacijos pateikimą bei skelbimą.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, Tarnyba palieka galioti ūkio subjektui Telia 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. IV-12 4 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, nustatytą skaidrumo įpareigojimą, kuris yra numatytas Įstatymo 18 straipsnyje.

Išvada:

Tarnyba ūkio subjektui Telia visa apimtimi palieka galioti 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. IV-12 4 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, nustatytą skaidrumo įpareigojimą, kuris yra numatytas Įstatymo 18 straipsnyje.

4.1.4 Kainų kontrolės įpareigojimas ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas

Ūkio subjektui Telia 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. IV-12 3 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, palikti galioti ūkio subjektui Telia:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. IV-818 3.4 papunktyje nustatytas kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas. Pagal kurį:

„Ūkio subjektas TEO LT, AB privalo, kiek tai susiję su Atsietos prieigos paslaugos teikimu:

3.4.1. Užtikrinti, kad Atsietos prieigos kaina neviršytų kainų, orientuotų į sąnaudas, apskaičiuotas pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą (angl. Fully Distributed Costs – FDC), ir pateikti Tarnybai tai patvirtinančius dokumentus. Taip pat ūkio subjektas TEO LT, AB turi užtikrinti Atsietos prieigos atskirų sudedamųjų dalių kainų orientavimą į sąnaudas.

3.4.2. Tvarkyti sąnaudų apskaitą pagal Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklės, patvirtintas Tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. IV-737 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. IV-1164 „Dėl Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2006, Nr. [70-2606](#)).“

2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. IV-629 4.4 papunktyje nustatytas kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas. Pagal kurį:

„Kiek tai susiję su prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo:

4.4.1. Tvarkyti sąnaudų apskaitą Sąnaudų, apskaičiuotų pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. IV-1164 (Žin., 2006, Nr. 2–45, Nr. 70–2606; 2011, Nr. 45–2146) (toliau – Sąnaudų apskaitos taisyklės), nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4.4.2. Teikti priegą prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), priegą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), priegą prie RKKS (ir susijusių priemonių), priegą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) tokiomis kainomis, kurios būtų ne didesnės nei sąnaudos, apskaičiuotos Sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4.4.3. Per 2 mėnesius nuo įsakymo įsigaliojimo dienos pateikti Tarnybai detalių prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) paslaugų kainų pagrindimą sąnaudomis.

4.4.4. Objektyviai įvertinęs investicijų į šviesolaidinių ryšio linijų prieigos tinklo infrastruktūrą riziką ir pagrįstai nustatęs, jog ši rizika yra ženkliai didesnė nei rizika, patiriama investuojant į kitų linijų prieigos tinklų infrastruktūrą, privalo apskaičiuoti atskirą kapitalo kainos dydį naudojamam kapitalui, investuotam į šviesolaidinių ryšio linijų prieigos tinklo infrastruktūrą bei pateikti Tarnybai visus skaičiavimus bei paaiškinimus, pagrindžiančius atskirą kapitalo kainos (t. y. papildomos rizikos premijos) dydį. Iki Tarnyba įsitikins šių skaičiavimų pagrįstumu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos bei prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos paslaugų savikainą nustatyti taikydamas tokį patį kapitalo kainos dydį kaip taiko prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugoms.

4.4.5. Taikyti ne aukštesnes prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) kainas nei tos, kurias jis taikė 2010 m. birželio 30 d. tol, kol Tarnyba Sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertins prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) kainų pagrįstumą sąnaudomis.

4.4.6. Netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, nebūtinai suteikti priegą prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos, priegą prie vietinės UTP ir STP linijos, priegą prie RKKS ir priegą prie šviesolaidinių linijų skaidulos.“

Vertinant sąnaudų apskaitos ir kainų kontrolės įpareigojimo pakeitimo, panaikinimo ar palikimo galioti tokia apimtimi, kokia yra nustatyta anksčiau minėtais Tarnybos direktoriaus įsakymais, tikslinga plačiau panagrinėti esamą situaciją.

Reguliavimo pagrindas

Kaip jau buvo minėta šio ataskaitos skyriaus pradžioje, Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. IV-818 3.4 papunktyje buvo nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai ūkio subjektui Telia, teikiant prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos

paslaugas, Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.4 papunkčiu ūkio subjektui Telia buvo nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai, teikiant prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos, prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos, prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinės linijos skaidulos, o Tarnybos direktoriaus 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1V-12 3 punktu buvo palikti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai ūkio subjektui Telia, kiek tai susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu. Ūkio subjektas Telia yra įpareigotas teikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusiais priemonėmis), prieigą prie RKKS (ir susijusias priemonėmis) ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemonėmis) kainomis, ne didesnėmis negu sąnaudos, apskaičiuotos pagal Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklės, patvirtintas Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-1164 „Dėl Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sąnaudų apskaitos taisyklės). Pagal Sąnaudų apskaitos taisyklės ūkio subjektas Telia gali nustatyti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainas, orientuotas į sąnaudas, apskaičiuotas pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą (angl. *Fully Distributed Costs*, toliau – FDC), taikant istorinių sąnaudų apskaitos principą (angl. *Historical Cost Accounting*, toliau – HCA).

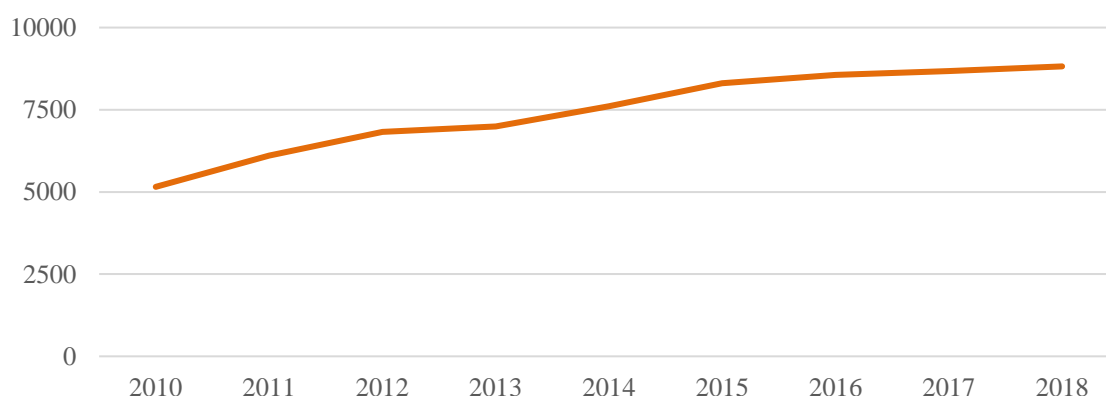
Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos nuostatos

Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacija rekomenduoja, nustatant Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugų kainas, šalims narėms taikyti išplėstinę ilgojo laikotarpio papildomųjų sąnaudų kylamojo apskaičiavimo metodiką BU-LRIC+ (angl. *Bottom-Up Long Run Incremental Costs*, toliau – BU-LRIC+). Kaip nurodyta Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje, šalys narės turi taikyti tokią sąnaudų apskaičiavimo metodiką, kuri turėtų būti grindžiama moderniu našiu tinklu, joje turėtų būti atsižvelgiama į poreikį užtikrinti stabilias ir nuspėjamas prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainas, kad būtų galima išvengti didelių kainų svyravimų ir užtikrinti aiškią sistemą investicijoms. Taikant šią metodiką turėtų būti įmanoma nustatyti sąnaudomis grindžiamų prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainas, kuriomis remiamasi nustatant NKP tinklais teikiamų didmeninių paslaugų kainas, ir joje turėtų būti tinkamai ir nuosekliai atsižvelgiama į šių paslaugų suteikto kiekio mažėjimą pereinant nuo vietinių metalinių vytos poros linijų prie NKP prieigos tinklų, t. y. išvengta dirbtinio prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainų didinimo, kuris, priešingu atveju, pasireikštų vartotojams pereinant prie didelę įtaką turinčio operatoriaus NKP tinklo.

Dabartinis reguliavimas: FDC vs BU-LRIC+

2016 m. rinkos tyrimo metu buvo nustatyta, kad sąnaudų apskaitos ir kainų kontrolės įpareigojimais nustatytas FDC modelis su istorinių sąnaudų apskaitos principu (HCA) turi daugiau privalumų lyginant su Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje nurodytu (rekomenduojamu) BU-LRIC+ modeliu ilgalaikio turto sąnaudas skaičiuojant einamąją vertę (CCA). Konkrečiai vertinant Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje apibrėžtą sprendimą „statyk arba pirk“ (angl. *build or buy*), Didmeninės vietinės prieigos rinkos atveju, FDC HCA yra pranašesnis. Tarnyba, siekdama įvertinti, ar, atsižvelgiant į Lietuvoje taikomą reguliavimo praktiką, yra poreikis Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos nuostatas taikyti ūkio subjekto Telia atžvilgiu, 2014 m. atliko ūkio subjekto Telia valdomų inžinerinių statinių turto vertinimą. Buvo perskaičiuota Telia valdomo inžinerinių statinių ir su jais susijusio turto, kuris gali būti panaudojamas NKP tinklui statyti, vertė, t. y. šio turto vertė buvo perskaičiuota pritaikius indeksavimo metodą, nurodytą Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos 34 punkte. Skaičiavimuose naudotas ūkio subjekto Telia turtas būtų naudojamas didmeninei vietinei prieigai (ir susijusioms priemonėms) ir (arba) prieigai prie RKKS (ir susijusioms priemonėms) ir (arba) prieigai prie

šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusioms priemonėms) teikti. Atlikus skaičiavimus buvo nustatyta, kad didžioji dalis Telia valdomų inžinerinių statinių ir su jais susijusio turto buvo įsigyti ir įtraukti į apskaitą jau pakankamai seniai, todėl inžinerinių statinių vertinimas einamąja verte neatspindėtų tikrų ūkio subjekto Telia investicijoms į šį tinklą patirtų išlaidų. Neteisingas tikrųjų ūkio subjekto Telia investicijoms į šį tinklą patirtų išlaidų apskaičiavimas leistų ūkio subjektui Telia teikiant didmenines paslaugas gauti perteklines pajamas, t. y. reali investicijų suma į infrastruktūrą būtų gerokai mažesnė nei indeksavimo metodu perskaičiuoto turto sąnaudos. Tarnybos turimais duomenimis, reikšmingą didmeninių vietinės prieigos paslaugų teikimui patiriamų sąnaudų dalį (apie 50–80 proc.) sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, todėl tikėtina, kad modeliuojant tinklą pagal BU-LRIC+ modelį ir turtą vertinant šiandienine įsigijimo verte, didmeninės vietinės prieigos sąnaudos reikšmingai išaugtų. Tai vienareikšmiškai lemtų reikšmingą ūkio subjekto Telia didmeninių paslaugų kainų didėjimą. Tarnybos nuomone, gauti modelio rezultatai prieštarautų Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje numatytiems tikslams, kuriuos privalo užtikrinti Tarnyba. Kyla didelė rizika, kad padidėjus kapitalo grąžos, infrastruktūros nusidėvėjimo ir su jos eksploatavimu susijusioms sąnaudoms didmeninė vietinė prieiga pabrangs. Labiausiai baiminamasi, kad brangs ūkio subjekto Telia teikiamos prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) teikimo kainos. Kadangi ūkio subjekto Telia valdomas RKKS tinklas išplėtotas visoje Lietuvos teritorijoje ir tiriamuoju laikotarpiu sudarė 99,5 proc. viso Lietuvos Respublikos teritorijoje išvystyto RKKS tinklo, matuojant pagal RKKS ilgį. Prieiga prie RKKS ypatingai svarbi didžiųjų Lietuvos miestų teritorijose, kuriose būtent prieiga prie RKKS yra pagrindinė didmeninė paslauga, kurią siekdami sumažinti savo elektroninių ryšių tinklo statybos sąnaudas perka alternatyvūs operatoriai. Tiriamuoju laikotarpiu 71,2–90,0 proc. (žr. ataskaitos 3 priedą) alternatyvių operatorių teikiamų Mažmeninių paslaugų gavėjų buvo pasiekiami naudojantis ūkio subjekto Telia suteikta prieiga prie RKKS. Atsižvelgiant į tai, pakeitus dabartinį sąnaudų apskaitos metodą į BU-LRIC+, yra rizika, kad ženkliai pabrangus prieigai prie RKKS, didės visų alternatyvių operatorių, kurie naudoja Telia RKKS tinklą savo Mažmeninėms paslaugoms teikti, teikiamų Mažmeninių paslaugų kainos. Telia teikiamos prieigos prie RKKS 1 km kaina nuo 2010 m. iki 2016 m. išliko stabili ir siekė 27,8 Eur/mėn., o 2016 m. šių paslaugų kaina neženkliai sumažėjo iki 27 Eur/mėn. ir buvo taikoma iki 2019 m. Perkamos prieigos prie RKKS apimtys kasmet didėja (žr., 18 pav.).

18 pav. Telia suteikta prieiga prie RKKS, km, 2010–2018 m. (vidutiniškai per metus)

Šaltinis: Tarnyba

Kaip jau minėta, Lietuvoje prieiga prie RKKS yra pagrindinė didmeninė paslauga, kurią operatoriai naudoja teikdami Mažmenines paslaugas, tuo tarpu netgi Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje ši paslauga nurodyta tik kaip susijusi priemonė, reikalinga teikti kitas Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugas. Tačiau pabrėžtina, kad 2019 m. Europos Komisija pripažino prieigos fizinės prie infrastruktūros (RKKS) svarbą ir svarsto išskirti atskirą didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką.

Vertinant sąnaudų apskaitos metodo FDC privalumus ir trūkumus, svarbu palyginti ir kitų Didmeninės vietinės prieigos rinkos ir su ja vertikaliai susijusių didmeninių paslaugų kiekius, suteiktus per ataskaitinį laikotarpį. Paslaugų kiekis (ir jo pokytis) leidžia įvertinti Telia didmeninių paslaugų paklausą, ir įvertinti, ar tikslinga investuoti į naujo modelio kūrimą, ar FDC metodas yra pakankama priemonė išlaikyti konkurenciją rinkoje ir padengti Telia patirtus kaštus, teikiant šias paslaugas bei užtikrinti investicijas. Tiriamuoju laikotarpiu visų Didmeninės vietinės prieigos rinkos ir su ja vertikaliai susijusių didmeninių paslaugų suteiktas kiekis mažėja, išskyrus prieigos prie RKKS apimtis (žr. 65 lentelę). Prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos teikimo apimtys tiriamuoju laikotarpiu mažėjo ženkliai, tikėtina, greituoju laikotarpiu paslauga taps visai nebenaudojama, todėl papildomi kaštai BU-LRIC+ modelio kūrimui neatsipirks.

65 lentelė: Suteiktų Didmeninės vietinės prieigos rinkos ir su ja vertikaliai susijusių didmeninių paslaugų apimtys, 2014–2018 m. (vidutiniškai per metus)

Paslauga	2014	2015	2016	2017	2018
Atsieta prieiga prie metalinės vytos poros linijos (pajungimai)	361	190	116	42	17
Procentinis pokytis	-37%	-90%	-64%	-176%	-147%
Vietinės šviesolaidinės linijos skaidula	1	1	0	0	0
Procentinis pokytis	0%	0%			
RKKS (km)	7 601	8 308	8 561	8 676	8 819
Procentinis pokytis	8%	9%	3%	1%	2%

Šaltinis: Tarnyba

Analizuojant, ar šiuo metu taikomas kainų kontrolės metodas užtikrina prieigos prie metalinių vytos poros linijų kainų stabilumą ir ar tai yra pakankama priemonė skatinti tolesnes investicijas į NKP prieigos tinklų steigimą ir plėtrą, buvo vertinama Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugų kainų pokytis. Pastebėta, kad ūkio subjekto Telia teikiamos Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugų bazinės (t. y. neskaitant nuolaidų) kainos 2015–2018 m. laikotarpiu nekito arba mažėjo, todėl galima teigti, kad kainos išlaikė stabilumą ir nuspėjamumą prieigos gavėjų atžvilgiu (žr. 66 lentelę), kas yra itin svarbu siekiant skatinti tiek alternatyvių operatorių, tiek Telia investicijas į NKP tinklus ir galimybes konkuruoti.

66 lentelė: Didmeninės vietinės prieigos rinkos su ja vertikaliai susijusių didmeninių paslaugų bazinės kainos 2015–2018 m.

Paslaugos	2015	2016	2017	2018
Visiškai atsieta prieiga prie metalinės vytos poros linijos				
Įrengimo užmokestis, Eur (be PVM)	12,89	12,89	12,89	12,89
Mėnesinis užmokestis, Eur (be PVM)	2,8	2,8	2,8	2,8
Iš dalies atsieta prieiga prie metalinės vytos poros linijos				
Įrengimo užmokestis, Eur (be PVM)	12,89	12,89	12,89	12,89
Mėnesinis užmokestis, Eur (be PVM)	2,0	2,0	2,0	2,0
Prieiga prie RKKS				
Įrengimo užmokestis, Eur (be PVM)	188,25	141,9	141,9	141,9
Mėnesinis užmokestis, Eur (be PVM)	27,8	27,0	27,0	27,0

Šaltinis: Tarnyba

Dabartinis sąnaudų apskaitos ir kainų kontrolės įpareigojimas (kainos orientuotos į sąnaudas bei FDC metodika) ūkio subjektui Telia leidžia pasidengti faktiškai patiriamas sąnaudas, gauti protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, o taip pat kompensuoti pagrįstą riziką dėl

investicijų į NKP tinklus. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.4.4 papunkčiu, ūkio subjektas Telia, objektyviai įvertinęs investicijų į vietinių šviesolaidinių linijų prieigos tinklo infrastruktūrą riziką ir pagrįstai nustatęs, jog ši rizika yra ženkliai didesnė nei rizika, patiriama investuojant į kitų vietinių linijų prieigos tinklo infrastruktūrą, privalo apskaičiuoti atskirą kapitalo kainos dydį naudojamam kapitalui, investuotam į vietinių šviesolaidinių linijų prieigos tinklo infrastruktūrą, bei pateikti Tarnybai visus skaičiavimus ir paaiškinimus, pagrindžiančius atskirą kapitalo kainos (t. y. papildomos rizikos premijos) dydį. Tokiu būdu, ūkio subjektas Telia turi galimybę gauti didesnę, tačiau pagrįstą, investicijų grąžą investicijų į NKP tinklus atsipirkimui, tačiau iki šiol Telia dėl didesnės investicijų grąžos taikymo į Tarnybą nesikreipė.

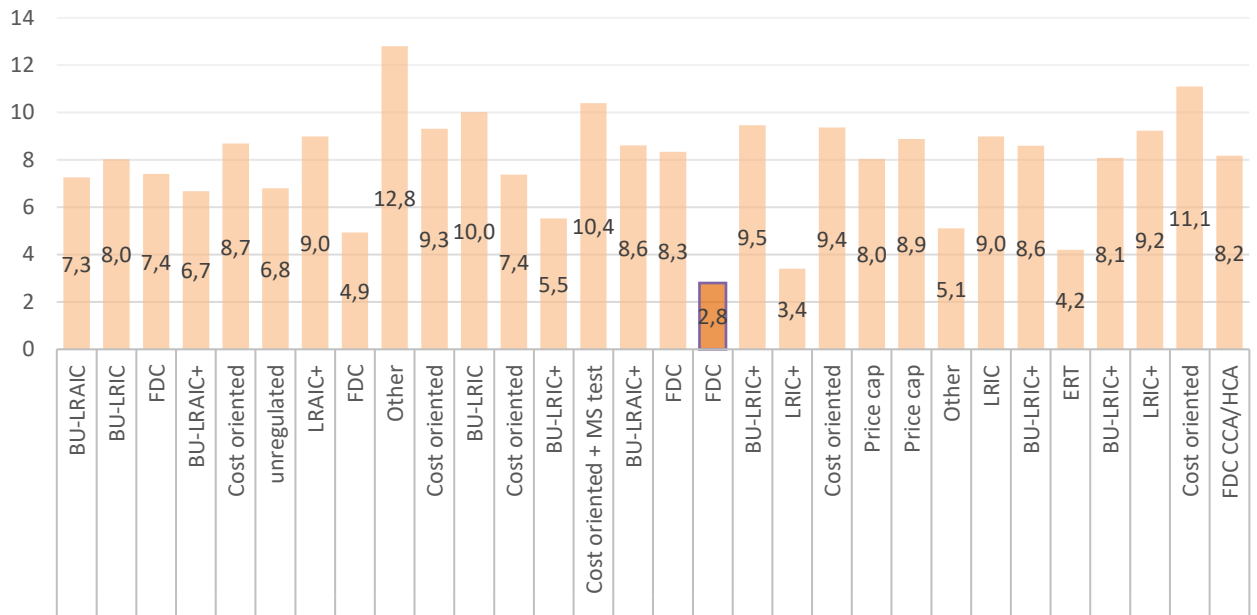
Siekiant įsigilinti į BU-LRIC+ modelio sukūrimui reikalingas finansinius bei žmogiškuosius resursus, ir jas vertinant su Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje nurodyta siektina potencialia reguliavimo nauda, Tarnyba 2017 m. atliko potencialių konsultantų apklausą dėl BU-LRIC+ modelio kūrimo darbų, t. y. kiek laiko reikėtų atlikti darbus, bei kiek kainuotų modelis. Tarnyba pateikė informaciją, pagal kurią būtų kuriamas BU-LRIC+ modelis, t. y. hipotetinio operatoriaus našaus NKP tinklo sąnaudos, skaičiuojamos einamąja verte, ir apklausė 5 konsultantų įmones (*TERA Consultants, Analysis Mason, Axon Partners, Ernst and Young Baltic, Deloitte Lietuva*). Mažiausia konsultantų pasiūlyta BU-LRIC+ modelio sukūrimo, pagal Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos gaires, kaina buvo 150 tūkstančių Eur (*Ernst and Young Baltic*), o didžiausia siekė 480 tūkstančius Eur (*Analysis Mason*), vidutinė kaina sudarė 300 tūkstančius Eur, o darbų trukmė turėjo trukti apie 9–12 mėn. Tarnyba pastebi, kad atliekant BU-LRIC+ modelio kūrimo darbus, reikalingi ne tik pasamdyti konsultantai, tačiau ir Tarnybos darbuotojai, kurie konkretizuotų užduotis, prižiūrėtų kaip vykdomi darbai ir galimai dirbtų kartu su konsultantais, kad būtų užtikrinamas rezultatų aktualumas. Apklauskos rezultatai parodė, kad potencialūs kaštai BU-LRIC+ modelio kūrimui, t. y. suma, reikalinga sukurti BU-LRIC+ modelį bei reikalingas Tarnybos žmogiškųjų išteklių, t. y. darbuotojų dirbančių konkrečiai prie šio projekto, skaičius, ir potencialiai gaunama nauda ženkliai prasilenkia, nes prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugos kiekiai mažėja, (o paslaugos pajamos per 2014–2017 m. sudarė 19,5 tūkst. Eur).

BU-LRIC+ modelio kūrimas, siekiant įgyvendinti Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos tikslus, neatsižvelgiant į faktinę situaciją Lietuvoje, galimai duos tik neigiamus rezultatus, t. y. didesnę alternatyviems operatoriams svarbių didmeninių paslaugų, t. y. prieigos prie RKKS, kainą, kuri lemtų Mažmeninių paslaugų kainų augimą vartotojams, o tai stabdytų rinkos plėtrą ir Europos skaitmeninės dienotvarkės (angl. *European Digital Agenda*, toliau – EAD) įgyvendinimą (iki 2020 m. visuose namų ūkiuose numatyta galimybė pasiekti iki 30 Mb/s greitaveiką, o 50 proc. namų ūkių turėtų galimybę naudotis 100 Mb/s greitaveika).

Siekiant FDC ir BU-LRIC+ modelių palyginimo, papildomai buvo vertinta, kokių rezultatų reikėtų tikėtis, jei didmeninės vietinės prieigos kainų apskaičiavimui būtų naudojamas BU-LRIC+ modelis ar modeliuojama alternatyvi jo versija. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių, kurios didmeninės vietinės prieigos kainų apskaičiavimui naudojo LRIC principu pagrįstą modelį (žr. 19 pav.) apskaičiuota, kad šių šalių visiškai atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainos vidurkis yra apie 7,92 Eur/mėn. Tuo tarpu Lietuvoje šiuo metu taikoma kaina siekia 2,8 Eur/mėn. (pagrįsta FDC HCA modelio skaičiavimais), t. y. beveik tris kartus mažesnė. Svarbu pabrėžti, kad net ir esant tokiai žemai kainai, ši paslauga nėra aktuali alternatyviems operatoriams, todėl papildomos investicijos į BU-LRIC+ modelio kūrimą, nebūtų efektyvios ir neduotų teigiamos naudos nei alternatyviems operatoriams nei vartotojams vien dėl to, kad Lietuvos atveju ši paslauga nepatraukli.

Palyginus šių Europos Sąjungos šalių narių apskaičiuotas visiškai atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainas su Lietuvos Respublikoje operatorių gaunamu ARPU teikiant interneto prieigos paslaugas, naudojant vietines metalinės vytos poros linijas (xDSL technologija) (žr. 1 lentelę, ataskaitos 2.1.2 skyrius) kyla grėsmė, jog apskaičiuotus didmeninės

vietinės prieigos kainas Lietuvoje naudojant BU-LRIC+ modelį ar panašią alternatyvą, bus gauti į kitų šalių skaičiavimus artimi rezultatai, kurie bus lygūs arba artimi Mažmeninių paslaugų kainoms.

19 pav. Visiškai atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainos Europos šalyse, Eur/mėn., 2018 m.
Šaltinis: Cullen international

Vertinant hipotetinį variantą, jog prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos Lietuvoje staiga taptų paklausi, reikia akcentuoti ir tai, kad prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos vidutinę kainą Europoje ir Lietuvoje lyginti nėra tikslinga. Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos 41 punkte nurodyta sąlyga, kad šios paslaugos vidutinė kaina turėtų atitikti 8–10 Eur (be visų mokesčių) intervalą (skaičiuojant 2012 m. kainomis) yra labiau pritaikoma kitoms Europos šalims, bet ne Lietuvai. Tokiu intervalu nustatčius visiškai atsietos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos mėnesio nuomos kainą, ši paslauga operatoriams taptų nuostolinga, nes sudarytų beveik 100 proc. interneto prieigos paslaugų ARPU, kurios 2017 m. buvo 9,9 Eur. Nustačius tokias didmeninių paslaugų kainas, neigiamos pasekmės pasijaustų ir galutiniams paslaugų gavėjams Lietuvoje, nes operatoriai, siekdami išlaikyti veiklos tęstinumą, ir toliau pirkdami paslaugas iš Telia, bus priversti padidinti interneto prieigos paslaugų kainas galutiniams paslaugų gavėjams, teikti jas nuostolingai arba jų iš viso atsisakyti. Dabartinė situacija rinkoje rodo, kad neaktualių Didmeninės vietinės prieigos rinkos paslaugų paklausa mažėja, o paslaugų, kuriomis operatoriai noriai naudojami (prieiga prie RKKS), kiekiai didėja, tačiau kaina išlieka stabili, todėl dirbtiniai bandymai pakeisti situaciją rinkoje, t. y. padidinti prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugų kainas iki tam tikro Europos mastu nustatyto intervalo, gali sukelti neigiamų pasekmių, t. y. dar labiau paspartinti šių paslaugų mažėjimą ir išnykimą. Kaip nurodyta aukščiau, nepaisant labai mažos prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugų kainos, lyginant su Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos 41 punkte nurodytu intervalu, alternatyvūs operatoriai vis vien šios paslaugos neperka, o atvirkščiai, investuoja ir plėtoja savo NKP tinklus, kuriais teikia Mažmenines paslaugas. Atsižvelgiant į tai, galima konstatuoti, kad Europos Komisijos Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje išreikštas tikslas, kad alternatyvūs operatoriai nesinaudotų per daug pigia paslauga, taip stabdydami investicijas ir plėtrą į NKP tinklus, Lietuvos atveju, net ir nepakeitus kainų kontrolės įpareigojimo iš FDC į LRIC yra įgyvendinamas. Alternatyvių operatorių bei Telia bendros investicijos ir investicijos į NKP tinklų statybą per 2015–2017 m. pateikiamos 67 lentelėje.

67 lentelė: Operatorių investicijos į NKP tinklų infrastruktūrą 2015-2017 m.

Investicijos	Metai		
	2015	2016	2017
Alternatyvių operatorių investicijos į NKP tinklų infrastruktūrą (mln. Eur)	16,55	11,3	14,33
Telia investicijos į NKP tinklų infrastruktūrą (mln. Eur)	23,74	26,58	34,98
Iš viso (mln. Eur):	40,29	37,88	49,31

Šaltinis: Tarnyba

67 lentelėje pateiktos investicijų apimtys (mln. Eur) tiriamuoju laikotarpiu rodo, kad ne tik Telia, bet ir kiti alternatyvieji operatoriai noriai investavo minėtu laikotarpiu į NKP tinklų statybą.

Ataskaitoje pateikta informacija apie situaciją Mažmeninių paslaugų rinkose, prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugų kiekius ir tendencijas, bei galimas reguliavimo pasekmes, prieigos kainas nustatant remiantis BU-LRIC+ sąnaudomis, rodo, kad BU-LRIC+ modelio sukūrimui reikalingos finansinės ir žmogiškojo kapitalo išlaidos viršys Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacija siekiamą sukurti naudą ir gali daryti neigiamą poveikį infrastruktūra paremtos konkurencijos vystymuisi Lietuvoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnybos vertinimu, kainų kontrolės metodas kainas grįsti sąnaudomis, apskaičiuotomis pagal Sąnaudų apskaitos taisyklių reikalavimus, taikant FDC HCA sąnaudų apskaitos principą šiuo metu geriausiai sprendžia šioje ataskaitoje nustatytas konkurencijos problemas ir sukuria reguliavimo stabilumą, bei yra tinkamas ir proporcingas kainų reguliavimo įrankis, kuris užtikrina alternatyvių operatorių investicijas į NKP tinklus ir galimybę konkuruoti su Telia, o taip pat ir Telia investicijas į NKP tinklus.

Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos išlygų vertinimas

Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos rekomenduojamas sąnaudų apskaitos modelis yra BU-LRIC+, tačiau Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos 40 punktas suteikia laisvę NRI taikyti iki šiol galiojusias alternatyvias metodikas, jei jos atitinka tam tikrus to paties punkto reikalavimus:

- *NRI naudojama metodika pirmiausiai turėtų būti grindžiama moderniu našiu tinklu; ji turėtų užtikrinti stabilias ir nuspėjamas prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainas; ją taikant turėtų būti įmanoma nustatyti sąnaudomis grindžiamų prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainas; turėtų būti išvengiama dirbtinio prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugų kainų didinimo.*

Tarnybos nuomone, didelę įtaką turinčio operatoriaus tinklas jau dabar yra modernus ir našus, kad užtikrintų Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos tikslus. Visas Telia turtas yra panaudotas efektyviai, t. y. nėra tinklo elementų, kurie būtų nepanaudoti. Didelė dalis Telia tinklo jau dabar yra NKP tinklas, nepaisant to, Telia į savo NKP tinklą kasmet investuoja vidutiniškai po 45,8 mln. Eur. Telia tinklas laikytinas moderniu atsižvelgiant į tai, kad Telia Mažmenines paslaugas siūlo visoje Lietuvos teritorijoje, ir Telia siūlomos greitaveikos prasideda nuo 100 Mb/s (NKP tinklu). 2017 m. Telia interneto prieigos paslaugas pradėjo teikti naudodama ir VDSL technologiją, kuria pasiekama net iki 250 Mb/s duomenų perdavimo greitaveika. Kaip jau minėta, EAD yra numaćiusi tikslą, kad iki 2020 m. visuose namų ūkiuose būtų galimybė pasiekti iki 30 Mb/s greitaveiką, iki 50 proc. namų ūkių turėtų galimybę naudotis 100 Mb/s greitaveika. Telia tiriamuoju laikotarpiu didino greitaveikų spartas ir siūlė technologijas, kuriomis yra pasiekiami EAD numatyti tikslai, todėl darytina išvada, kad Telia tinklas yra našus, efektyvus ir modernus.

Dabartinė naudojama metodika (FDC) suteikia galimybę didelę įtaką turinčiam ūkio subjektui pasidengti faktiškai patirtas sąnaudas, nes prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainos yra grindžiamos sąnaudomis ir naujos investicijos į šią technologiją nėra daromos. FDC metodika taip pat užtikrina prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos (ir kitų didmeninės vietinės prieigos paslaugų) kainų stabilumą (žr. 66 lentelę). Tarnybos nuomone, būtent Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje nurodyto metodo BU-LRIC+ pritaikymas Lietuvoje kaip tik sukeltų dirbtinį prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugų kainų

didėjimą, o taip pat BU-LRIC+ metodo įdiegimas Lietuvoje nebūtų naudingas ir pagrįstas naudos bei kaštų aspektu, todėl esama alternatyvi metodika labiau atitinka Lietuvoje esančią rinkos situaciją, atsižvelgiant į technologijų raidą.

Svarbu pabrėžti, kad prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos paslaugų naudojimas viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms teikti Lietuvos atveju irgi nėra aktualus ir reikalingas. Tiriamojo laikotarpio pabaigoje (2017 m. IV ketvirčio pabaigoje) Lietuvoje buvo 336,5 tūkst. metalinių vytos poros linijų, naudojamų viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms teikti ir 3 700,3 tūkst. aktyvių abonentų identifikavimo kortelių, naudojamų viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti. Iš to darytina išvada, kad galutinis paslaugos gavėjas aktyviai renkasi judriojo ryšio paslaugas, vietoj galimybės įsirengti fiksuotojo ryšio liniją, todėl prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos, su tikslu ją panaudoti viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms teikti, nėra paklausia.

- *NRI naudojamos metodikos pagrindinis principas turėtų būti – sąnaudų padengimas, t. y. kad operatoriai galėtų padengti efektyviai patirtas sąnaudas ir gautų atitinkamą investuoto kapitalo grąžą;*

Tarnybos nuomone, dabartinė naudojama alternatyvi metodika FDC, atitinka šiuos kriterijus, nes didelę įtaką turintis ūkio subjektas didmeninės vietinės prieigos paslaugas teikia remiantis nustatytu įpareigojimu, kad kainos negali būti didesnės nei patirtos sąnaudos, įskaitant investicijų grąžą, t. y. Telia visas patirtas sąnaudas pasidengia parduodama paslaugas. Taip pat Telia nesikreipė dėl didesnio investicijų grąžos dydžio skaičiavimo, iš ko darytina išvada, kad Telia pagal FDC metodiką skaičiuojama investicijų grąža yra pakankama Telia investicijoms į NKP tinklą padengti.

- *Naudojama metodika duotų tinkamą „statyk arba pirk“ (angl. build or buy) signalą, kuris užtikrintų tinkamą pusiausvyrą tarp galimybės efektyviai patekti į rinką ir pakankamų paskatų investuoti ir diegti NKP tinklus, t. y. teikti spartesnio ir geresnės kokybės plačiajuosčio ryšio paslaugas;*

Tarnybos nuomone, dabartinė naudojama alternatyvi metodika FDC, atitinka šį kriterijų: metodika yra taikoma ilgą laiką, ir statistika rodo, kad kiti rinkos dalyviai (alternatyvūs operatoriai) signalą „pirk arba statyk“ supranta teisingai, t. y. ten, kur Telia teikia prieigą prie RKKS, alternatyvūs operatoriai noriai šia paslauga naudojasi (sprendimas pirkti), ten, kur Telia neteikia prieigos prie RKKS, tačiau operatoriai mato galimybę turėti savo NKP tinklus, juos tiesia (sprendimas statyti).

- *Naudojama sąnaudų apskaičiavimo metodika turėtų užtikrinti skaidrumą ir nuoseklumą visoje Europos Sąjungoje, o taip pat turėtų būtų atsižvelgta į konkrečias nacionalines aplinkybes;*

Tarnybos nuomone, dabartinė naudojama FDC metodika yra skaidri – Tarnyba kasmet inicijuoja nepriklausomą auditą, kuris patikrina, ar Telia naudojama metodika atitinka teisės aktus, audito išvadą Tarnyba skelbia viešai, o taip pat pati Telia skelbia informaciją apie didmeninių verslo vienetų sąnaudas bei pačią metodiką. Naudojamos metodikos principai nesikeičia, nepriklausomas auditas nėra pateikęs nuomonės dėl naudojamos metodikos nenuoseklumo ar netinkamumo, todėl manytina, kad alternatyvi metodika, atitinka šio punkto kriterijus. Taip pat pabrėžtina, kad FDC metodikos naudojimas, atsižvelgiant į rinkos tyrimo metu identifikuotus rinkos dalyvių vartojimo įpročius ir poreikius, šiuo metu atitinka konkrečias nacionalines aplinkybes, t. y. didmeninės vietinės prieigos paslaugos Lietuvoje nėra aktualios ir jų naudojimas mažėja (išskyrus susijusią paslaugą prieigą prie RKKS), todėl Lietuvoje diegti BU-LRIC+ metodiką nėra tikslinga.

- *Jei NKP tinklas nemodeliuojamas, metodikoje turėtų būti numatytas laipsniškas perėjimas nuo varinės prieigos tinklo iki NKP tinklo;*

Tarnybos nuomone, Lietuvoje didmeninės prieigos rinkoje toks perėjimas jau vyksta (žr. 3 pav. 2.1.2 skyriuje). 3 paveiksle pateikta statistika rodo, kad NKP tinklų naudojimas sparčiausiai kinta (didėja) interneto prieigos paslaugų rinkoje, ir prognozuojant ateities augimą, manytina, kad varinės prieigos tinklas, t. y. metalinės vytos poros linijomis grįstas tinklas bus naudojamas tik teritorijose, kuriose komerciškai nepatrauklu vystyti NKP tinklus. Akcentuotina ir tai, kad prieiga prie vietinės metalinės vytos poros linijos yra neaktuali paslauga, todėl operatoriai nebeinvestuoja į senos kartos tinklus, o visas investicijas skiria NKP tinklo statybai (žr. 67 lentelę).

- *Metodikoje turėtų būti taikomas turto vertinimo metodas, pagal kurį atsižvelgiama, kad tam tikras inžinerinių statinių infrastruktūros turtas (RKKS) nebus kuriamas pakartotinai;*

Tarnybos nuomone, FDC metodikoje naudojamas turto vertinimo metodas geriausiai atspindi esančią situaciją Lietuvoje. Ataskaitos 4.1.4 skyriaus temoje „Dabartinis reguliavimas: FDC vs. BU-LRIC+“ kalbama apie Tarnybos 2014 m. atliktą Telia valdomo inžinerinių statinių ir su jais susijusio turto perskaičiavimą, kurio metu buvo paaiškėjo, kad Telia, indeksavus turtą pagal Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos nuostatas, padidins sąnaudas ir gaus perteklines pajamas. Dabartinė metodika siunčia teisingą signalą alternatyviems ūkio subjektams spręsti apie tinklo statybas, ar tinklo nuomą iš Telia. Todėl manytina, kad FDC metodika yra tinkama, kad tinkamai apskaityti inžinerinių statinių infrastruktūros (RKKS) sąnaudas ir užtikrinti, kad rinkai būtų siunčiamas teisingas signalas „pirkti ar statyti“.

- *Metodikos taikymas turėtų būti pagrįstas prieigos prie vietinės metalinės vytos poros linijos kainų prognozėmis, kuriose matytųsi, kad ilguoju laikotarpiu kainos bus stabilios;*

Tarnybos nuomone, suteiktos didmeninės vietinės prieigos ir vertikalios su ja susijusių paslaugų kiekiai (išskyrus prieigą prie RKKS) parodo, kad šios paslaugos nėra aktualios Lietuvos atveju, o taip pat kainų pokyčio informacija (žr. 66 lentelę) atspindi kainų dabartinį ir prognozuojamą stabilumą. Svarbu akcentuoti, kad Telia didmeninės vietinės prieigos paslaugų bazinės kainos ilgą laiką išlieka stabilios (nesikeičia) ir yra ne didesnės nei patirtos sąnaudos.

- *Siekiant užtikrinti aukščiau išvardintus punktus, metodika (jei neužtikrina šių punktų) turėtų reikalauti minimalių pakeitimų.*

Tarnybos nuomone, Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijoje numatyta alternatyvi metodika, t. y. FDC metodika, nereikalaus papildomų pakeitimų, todėl ir šio punkto kriterijus bus įgyvendintas.

Atsižvelgiant į visus aukščiau išdėstytus argumentus, Tarnyba mano, kad dabartinė naudojama metodika, t. y. FDC, atitinka visus Nediskriminavimo ir sąnaudų apskaitos rekomendacijos 40 punkto kriterijus ir atitinka specifinį Lietuvos atvejį bei šiuo metu yra labiau tinkama nei rekomenduojama BU-LRIC+ metodika.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, Tarnyba laiko, kad kainų kontrolės metodas kainas grįsti sąnaudomis, apskaičiuotomis pagal Sąnaudų apskaitos taisyklių reikalavimus, taikant FDC metodą, pagrįstą istorinėmis sąnaudomis (HCA) šiuo metu geriausiai sprendžia šioje ataskaitoje nustatytas konkurencijos problemas ir sukuria reguliavimo stabilumą, bei yra tinkamas ir proporcingas didmeninių prieigos paslaugų kainų reguliavimo įrankis.

Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimų keitimas

Kaip nurodyta ataskaitos 4.1 skyriuje, šiame rinkos tyrime ir 2014 m. rinkos tyrime nustatytos Didmeninės vietinės prieigos rinkos problemos sutampa, tačiau pastebėtina, kad ūkio subjektas Telia teikdamas prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos, šios didmeninės paslaugos kainą diferencijuoja priklausomai nuo to, kas bus vietinės šviesolaidinės linijos pagrindu teikiamos Mažmeninės paslaugos gavėjas: fizinis ar juridinis asmuo. Pagal ūkio subjekto Telia kainodarą, kai galutinis paslaugos gavėjas yra fizinis asmuo, tuomet bazinė (neskaitant nuolaidų) prieigos prie

vietinės šviesolaidinės linijos kaina siekia 10 Eur/mėn., kai galutinis paslaugų gavėjas juridinis asmuo – 18 Eur/mėn.

Tarnybos manymu, techninės prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos charakteristikos yra vienodos nepriklausomai nuo galutinio paslaugų gavėjo. Teikiant šias paslaugas gali skirtis tik taikomas skirtingas suteikiamos paslaugos aptarnavimo lygis (pvz., trumpesnis gedimų šalinimo laikas). Todėl manytina, kad ūkio subjekto Telia siūlomos prieigos prie šviesolaidinės linijos kainos turėtų būti vienodos, neskirstant pagal galutinius paslaugų gavėjus (fizinius ar juridinius asmenis).

Pažymėtina, kad siekiant geriau užtikrinti galimus skirtingus visų galutinių paslaugų gavėjų t. y. tiek juridinių asmenų, tiek ir fizinių asmenų, poreikius, kiek tai susiję su Mažmeninių paslaugų, o tuo pačiu ir prieigos prie šviesolaidinės linijos, kurios pagrindu šios Mažmeninės paslaugos bus teikiamos, teikimo ir aptarnavimo kokybe, Telia gali siūlyti skirtingus pasiūlymus dėl prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos su skirtingomis šių didmeninių paslaugų suteikimo sąlygomis, įskaitant kainas. Tačiau šie skirtingi pasiūlymai turi būti siūlomi neatsižvelgiant į galutinį paslaugos gavėją, t. y. skirtingi pasiūlymai turi būti siūlomi tiek tais atvejais, kai galutinis paslaugų gavėjas yra fizinis asmuo, tiek kai juridinis asmuo. Tokiu atveju nebūtų ribojama prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos gavėjui rinktis, kokiomis sąlygomis jis nori gauti šias didmenines paslaugas. Prieigos gavėjas galėtų pats rinktis, ar pirkti pigesnes, tačiau prastesnės kokybės paslaugas (dėl aptarnavimo sąlygų), ar pirkti brangesnes, tačiau geresnės kokybės paslaugas, atsižvelgdamas į savo galutinių paslaugų gavėjų poreikius.

Atsižvelgiant į anksčiau nurodytas aplinkybes, siekiant įpareigojimų proporcingumo, bei Didmeninės vietinės prieigos rinkoje rinkos tyrimo metu nustatytų ir ataskaitos 4.1 skyriuje išvardintų konkurencijos problemų sprendimo, Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.4 papunktyje ir 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.4 papunktyje nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai yra keičiami į Įstatymo 23 straipsnyje nurodytą kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą, pagal kurį kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas Telia privalo:

1. Tvarkyti sąnaudų apskaitą Sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.
2. Teikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) tokiomis kainomis, kurios būtų ne didesnės nei sąnaudos, apskaičiuotos Sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.
3. Netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, nebūtinai suteikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių).
4. Netaikyti skirtingų didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainų priklausomai nuo galutinių paslaugų gavėjų, kuriems prieigos gavėjas teiks Mažmenines paslaugas naudodamas ūkio subjekto Telia suteiktą prieigą, formos (fiziniai ar juridiniai asmenys).

Ūkio subjektui Telia nustatytas kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas ribos ūkio subjekto Telia galimybes vienašališkai nustatyti didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainas, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas Telia padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas neišvengiamas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) sąnaudas su papildoma investicijų grąža. Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje,

nes ūkio subjektas Telia turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybes taikyti per aukštas didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainas bei kontroliuoti kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas.

Pagal nustatytą kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą ūkio subjekto Telia teikiamos didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainos privalo nevirsti kainų, apskaičiuotų pagal FDC HCA metodą.

Išvada:

Tarnyba pakeičia Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.4 papunktyje ir 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.4 papunktyje nustatytus kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus į Įstatymo 23 straipsnyje nurodytą kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimą, pagal kurį kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas Telia privalo:

1. Tvarkyti sąnaudų apskaitą Sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.
2. Teikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) tokiomis kainomis, kurios būtų ne didesnės nei sąnaudos, apskaičiuotos Sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.
3. Netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, nebūtinai suteikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių).
4. Netaikyti skirtingų didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), ir (arba) prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) kainų priklausomai nuo galutinių paslaugų gavėjų, kuriems prieigos gavėjas teiks Mažmenines paslaugas naudodamas ūkio subjekto Telia suteiktą prieigą, formos (fiziniai ar juridiniai asmenys).

4.1.5 Apskaitos atskyrimo įpareigojimas

Ūkio subjektui Telia 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 1V-12 3 punktu, kiek tai yra susiję su didmeninės vietinės prieigos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, palikti galioti ūkio subjektui Telia:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.5 papunktyje nustatytas apskaitos atskyrimo įpareigojimas. Pagal kurį:

„Ūkio subjektas TEO LT, AB privalo vykdyti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje numatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą pagal Apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusius reikalavimus, patvirtintus Tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-738 „Dėl Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 70-2607).“

2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.5 papunktyje nustatytas kainų apskaitos atskyrimo įpareigojimą. Pagal kurį:

„Kiek tai susiję su prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas TEO LT, AB privalo vykdyti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje numatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos

atskyrimu susijusių reikalavimų, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-738 (Žin., 2006, Nr. 70-2607; 2011, Nr. 45-2147), nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Kaip nurodyta ataskaitos 4.1 skyriuje, šiame rinkos tyrime ir 2014 m. rinkos tyrime nustatytos Didmeninės vietinės prieigos rinkos problemos sutampa, todėl, siekiant spręsti Didmeninės vietinės prieigos rinkos rinkoje rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, tikslinga ūkio subjektui Telia palikti galioti ankstesnių Didmeninės vietinės prieigos rinkų tyrimų metu nustatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą.

Ūkio subjektui Telia paliekamas galioti apskaitos atskyrimo įpareigojimas, apibrėžtas Įstatymo 20 straipsnyje. Apskaitos atskyrimo įpareigojimas papildys nediskriminavimo bei kainų kontrolės ir skaidrumo įpareigojimus, bei atskleis finansinę informaciją apie vidiniams ūkio subjekto Telia padaliniams ir išoriniams Mažmeninių paslaugų teikėjams teikiamų paslaugų sąnaudas, pajamas, kainodarą. NKP rekomendacijos I priedo 1 skyriuje rekomenduojama taikyti apskaitos atskyrimo įpareigojimą, kuriuo priežiūros institucijos galės stebėti, ar didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintys ūkio subjektai nediskriminuoja kainomis, paslaugas teikiant sau ir kitiems paslaugų pirkėjams. Taigi, apskaitos atskyrimo įpareigojimas leis Tarnybai įvertinti su didmenine vietine prieiga (ir susijusiomis priemonėmis) ir (arba) prieiga prie RKKS (ir susijusiomis priemonėmis) ir (arba) prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusiomis priemonėmis) susijusias sąnaudas ir pajamas, bei stebėti, ar ūkio subjektas Telia kitiems ūkio subjektams suteikia didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones) ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) tokiomis pačiomis sąlygomis ir kainomis kaip suteikia sau.

Apskaitos atskyrimo įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes šiuo įpareigojimu užtikrinamas ūkio subjektui Telia nustatytų skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimų vykdymas ir sudaromos sąlygos spręsti Didmeninės vietinės prieigos rinkoje nustatytas konkurencijos problemas. Ūkio subjektas Telia jau turi įdiegęs apskaitos atskyrimo sistemą pagal Tarnybos nustatytus reikalavimus, todėl šio Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu nustatomo apskaitos atskyrimo įpareigojimo įgyvendinimas papildomos naštos nesudarys. Apibendrinant anksčiau pateiktą informaciją, Tarnyba ūkio subjektui Telia visa apimtimi palieka galioti:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.5 papunktyje nustatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą suteikiant prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos, numatytą Įstatymo 20 straipsnyje;
2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.5 papunktyje nustatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą suteikiant prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos, prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos, prieigą prie RKKS ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos, numatytą Įstatymo 20 straipsnyje.

Išvada:

Tarnyba ūkio subjektui Telia visa apimtimi palieka galioti:

1. Tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1V-818 3.5 papunktyje nustatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą suteikiant prieigą prie vietinės metalinės vytos poros linijos (ir susijusių priemonių), numatytą Įstatymo 20 straipsnyje;
2. Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymo Nr. 1V-629 4.5 papunktyje nustatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą suteikiant prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių), numatytą Įstatymo 20 straipsnyje.

Anketos respondentų sąrašas

Eil. Nr.	Pavadinimas
1.	H. Abramavičiaus įmonė
2.	UAB „Acta iuventus“
3.	UAB „AIRNET TV“
4.	UAB „Auridija“
5.	UAB „AVVA“
6.	UAB „BALTNETOS KOMUNIKACIJOS“
7.	UAB „BALTICUM TV“
8.	UAB „Bitė Lietuva“
9.	UAB „BITOSIS“
10.	UAB „Cgates“
11.	UAB „Consilium optimum“
12.	UAB „CSC TELECOM“
13.	UAB „Data Business“
14.	UAB „DUOMENŲ GREITKELIS“
15.	UAB „ECOFON“
16.	UAB „Etanetas“
17.	UAB „Eteris“
18.	UAB „Eurofonas“
19.	UAB „FUNARIS“
20.	UAB „Horda“
21.	UAB „Ignalinos televizija“
22.	UAB „Ilorā“
23.	UAB „Informacijos labirintas“
24.	UAB „Init“
25.	IĮ „IT Kubas“
26.	V. Ivančiko IĮ „Žaibas“
27.	J. Jasiulionio IĮ
28.	A. Judicko individuali įmonė
29.	UAB „Kalvanet“
30.	UAB „Kauno interneto sistemos“
31.	UAB „Kednetas“
32.	CLI LT, UAB
33.	UAB „KRĖNA“
34.	KTU Informacinių technologijų departamentas

35.	UAB „Kvartalo Tinklas“
36.	UAB „Lansneta“
37.	AB „Lietuvos geležinkeliai“
38.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras
39.	UAB „LINKOTELUS“
40.	UAB „Magnetukas“
41.	UAB „Mano kamanė“
42.	UAB „Marsatas“
43.	UAB Molėtų radijas ir televizija
44.	UAB „NNT“
45.	UAB „Parabolė“
46.	UAB „Patrimpas“
47.	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“
48.	UAB „Peoplefone“
49.	UAB „Progmera“
50.	UAB „Proitas“
51.	UAB „Radijo elektroninės sistemos“
52.	UAB Ramnet
53.	UAB „Roventa“
54.	IĮ „Satinet“
55.	UAB „Skaidula“
56.	UAB „Skylink LT“
57.	UAB „Socius“
58.	SPLIUS, UAB
59.	UAB „Sugardas“
60.	UAB „Šilutės internetas“
61.	UAB „Telekomunikaciniai projektai“
62.	UAB „Teleksas“
63.	Lietuvos ir Vokietijos UAB „Televizijos komunikacijos“
64.	Telia Lietuva, AB
65.	UAB „Verslo tiltas“
66.	UAB „Viltuva“
67.	UAB „Vinetika“
68.	UAB „Zirzilė“

Ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principai

Įstatymo 3 straipsnio 67 dalyje nurodyta, kad ūkio subjektas – tai „*asmuo ar asmenų, susijusių kontrolės ar priklausomybės santykiais, grupė, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu jie būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.*“.

Atsižvelgiant į Įstatymą, šioje Ataskaitoje susijusiais asmenimis yra laikomi:

1. Asmenys, kuriuose, kaip ir nagrinėjamame juridiniame asmenyje, tas pats fizinis asmuo arba tie patys fiziniai asmenys turi akcijų dalį, kuri sudaro daugiau kaip 1/3 įstatinio kapitalo, arba turi teises į daugiau kaip 1/3 procentų visų balsų;

2. Asmenys, kurie su nagrinėjamu juridiniu asmeniu yra bendrai valdomi ar turi bendrą administracinį padalinį, arba kurių stebėtojų taryboje, valdyboje ar kitame valdymo organe yra pusė ar daugiau tų pačių narių, kaip ir nagrinėjamo juridinio asmens valdymo organuose;

3. Asmenys, kuriuose nagrinėjamas juridinis asmuo turi akcijų dalį, sudarančią daugiau kaip 1/3 procentų įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/3 ar daugiau visų balsų arba kurie yra išpareigoję derinti savo ūkinės veiklos sprendimus su nagrinėjamu juridiniu asmeniu, arba už kurių prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą yra išpareigojęs atsakyti nagrinėjamas juridinis asmuo, arba kurie yra išpareigoję perduoti visą arba dalį pelno ar suteikę teisę naudoti daugiau kaip 1/3 savo turto nagrinėjamam juridiniam asmeniui;

4. Asmenys, kurie nagrinėjamame juridiniame asmenyje turi akcijų dalį, sudarančią 1/3 ar daugiau įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/3 ar daugiau visų balsų arba su kuriais nagrinėjamas juridinis asmuo yra išpareigojęs derinti savo ūkinės veiklos sprendimus, arba kurie yra išpareigoję atsakyti už nagrinėjamo juridinio asmens prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba kuriems nagrinėjamas juridinis asmuo yra išpareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti 1/3 ar daugiau savo turto;

5. Asmenys, kurie veikia Lietuvos Respublikoje ir yra tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus juridinius asmenis, įskaitant ir veikiančius kitose valstybėse, susiję su anksčiau išvardintuose 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais asmenimis bet kuriuo iš anksčiau išvardintuose 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų būdų;

6. Nagrinėjamo juridinio asmens Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės ar patronuojančios bendrovės, susijusios su nagrinėjamu juridiniu asmeniu per kitose valstybėse veikiančias bendroves, arba nagrinėjamo juridinio asmens patronuojančių bendrovių Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės bendrovės Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo prasme;

7. Kiti kontrolės ar priklausomybės santykiais su nagrinėjamu juridiniu asmeniu susiję fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje ar kurių veiksmai daro įtaką arba ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.

8. Laikoma, kad ūkio subjektą sudaro visi su nagrinėjamu juridiniu asmeniu pagal anksčiau išvardintus principus susiję juridiniai asmenys.

**Alternatyvių operatorių Mažmeninių paslaugų abonentų pasiekiamų per Telia
teikiamą prieigą prie RKKS dalis nuo visų Mažmeninių paslaugų abonentų**

Eil. Nr.	Savivaldybė	Mokamos televizijos paslaugos			Interneto prieigos paslaugos			Fiksuotojo telefono ryšio paslaugos		
		2015 m.	2016 m.	2017 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
1	Akmenės r.	53,0%	59,8%	63,0%	40,9%	52,7%	66,7%	74,5%	83,3%	83,3%
2	Alytaus m.	100%	100%	100%	90,7%	94,7%	99,6%	97,5%	98,1%	95,2%
3	Alytaus r.	n.a.	n.a.	n.a.	0%	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.
4	Anykščių r.	13,5%	13,8%	12,2%	10,7%	11,1%	11,4%	1,8%	1,6%	1,9%
5	Birštono	100%	100%	100%	100%	100%	100%	n.a.	n.a.	n.a.
6	Biržų r.	100%	100%	100%	80,9%	89,2%	98,5%	n.a.	100%	100%
7	Druskininkų	100%	100%	100%	92,2%	96,3%	99,7%	n.a.	n.a.	n.a.
8	Elektrėnų	n.a.	100%	100,0%	n.a.	97,8%	99,6%	0%	0%	85,7%
9	Ignalinos r.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
10	Jonavos r.	15,5%	14,4%	14,5%	95,3%	94,7%	94,7%	0%	0%	0%
11	Joniškio r.	100%	100%	100%	72,6%	87,6%	99,6%	100%	100%	100%
12	Jurbarko r.	100%	100%	100%	87,1%	92,8%	99,3%	0%	0%	100%
13	Kaišiadorių r.	n.a.	100%	100%	0%	95,4%	99,8%	0%	0%	0,4%
14	Kalvarijos	n.a.	n.a.	n.a.	99,7%	99,9%	99,9%	n.a.	n.a.	n.a.
15	Kauno m.	94,1%	94,2%	94,5%	79,4%	82,1%	92,0%	96,1%	87,1%	88,1%
16	Kauno r.	66,5%	59,3%	39,0%	8,5%	7,1%	7,5%	n.a.	n.a.	n.a.
17	Kazlų Rūdos	100%	100%	100%	95,5%	96,1%	99,1%	n.a.	n.a.	n.a.
18	Kelmės r.	100%	100%	100%	88,8%	91,8%	99,3%	95,9%	95,7%	95,9%
19	Kėdainių r.	100%	100%	100%	97,3%	97,6%	99,2%	9,5%	1,4%	1,4%
20	Klaipėdos m.	99,6%	99,5%	99,5%	76,9%	81,2%	87,6%	96,5%	87,4%	88,0%
21	Klaipėdos r.	99,0%	99,0%	98,8%	99,1%	99,0%	98,4%	82,4%	81,8%	79,2%
22	Kretingos r.	100%	100%	99,9%	80,1%	87,2%	97,2%	33,3%	28,6%	23,5%
23	Kupiškio r.	n.a.	n.a.	n.a.	0%	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.
24	Lazdijų r.	n.a.	n.a.	n.a.	0%	0%	0%	0%	0%	0%
25	Marijampolės	100%	100%	100%	99,6%	99,6%	99,6%	84,1%	98,4%	98,5%
26	Mažeikių r.	100%	100%	100%	94,6%	97,4%	99,8%	81,5%	91,3%	90,9%
27	Molėtų r.	n.a.	n.a.	n.a.	87,5%	90,0%	50,0%	n.a.	n.a.	n.a.
28	Neringos	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
29	Pagėgių	0%	0%	0%	66,3%	71,0%	76,5%	0%	0%	0%
30	Pakruojo r.	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
31	Palangos m.	100%	100%	99,9%	92,7%	95,8%	98,9%	3,7%	9,6%	12,4%
32	Panevėžio m.	100%	100%	100%	85,8%	97,2%	94,8%	17,1%	48,1%	89,7%
33	Panevėžio r.	100%	100%	99,7%	98,8%	98,7%	96,2%	n.a.	n.a.	n.a.
34	Pasvalio r.	100%	100%	100%	73,1%	84,6%	98,5%	100%	100%	100%
35	Plungės r.	100%	100%	100%	85,2%	91,5%	99,1%	0%	0%	0%
36	Prienų r.	100%	100%	100%	82,5%	88,5%	98,2%	0%	0%	0%
37	Radviliškio r.	100%	100%	100%	99,8%	99,9%	99,9%	87,6%	92,7%	95,8%

38	Raseinių r.	100%	100%	100%	99,7%	99,8%	99,9%	0%	0%	0%
39	Rietavo	n.a.	n.a.	n.a.	0%	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.
40	Rokiškio r.	1,8%	2,3%	2,5%	2,3%	2,0%	0,7%	0%	0%	0%
41	Skuodo r.	100%	100%	100%	92,3%	98,7%	99,9%	100%	100%	100%
42	Šakių r.	100%	100%	100%	86,2%	99,8%	99,7%	0%	0%	0%
43	Šalčininkų r.	100%	100%	100%	33,2%	35,4%	35,3%	n.a.	n.a.	n.a.
44	Šiaulių m.	100%	100%	100%	76,2%	79,3%	85,5%	98,4%	98,1%	98,3%
45	Šiaulių r.	100%	100%	99,9%	99,9%	99,9%	99,6%	100%	100%	100%
46	Šilalės r.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
47	Šilutės r.	100%	100%	100%	92,4%	93,7%	95,4%	100%	100%	100%
48	Širvintų r.	n.a.	n.a.	n.a.	0%	0%	0%	0%	0%	0%
49	Švenčionių r.	46,3%	46,2%	44,1%	0%	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.
50	Tauragės r.	n.a.	0%	0%	3,8%	9,1%	20,9%	0%	0%	0%
51	Telšių r.	100%	100%	100%	77,5%	88,7%	98,1%	0%	0%	0%
52	Trakų r.	100%	100%	100%	89,1%	93,0%	98,6%	0%	0%	0%
53	Ukmergės r.	100%	100%	100%	90,4%	94,4%	99,7%	80,0%	82,1%	85,4%
54	Utenos r.	100%	100%	100%	72,6%	86,0%	98,1%	0%	0%	0%
55	Varėnos r.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.
56	Vilkaviškio r.	100%	100%	100%	98,4%	99,4%	99,9%	100%	100%	100%
57	Vilniaus m.	83,2%	83,7%	84,3%	65,2%	72,0%	81,6%	88,3%	80,3%	74,7%
58	Vilniaus r.	100%	100%	99,7%	98,6%	98,6%	94,9%	100%	100%	50%
59	Visagino	100%	100%	100%	99,3%	99,6%	99,9%	n.a.	n.a.	100%
60	Zarasų r.	100%	100%	100%	96,9%	98,1%	100%	34,6%	100%	100%
Lietuvos Respublika		86,27%	89,76%	90,02%	71,22%	79,04%	85,59%	87,98%	82,81%	82,04%

n.a. - nėra alternatyvių operatorių

Operatorių tinklų išvystymas (padengiamumas) atitinkamų savivaldybių teritorijų gyvenamosiose patalpose, 2017 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Operatoriaus fiksuoto tinklo išvystymas (padengiamumas), proc.																				
		Telia Lietuva, AB	UAB „Cgates“	„Splus“, UAB	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“	H. Arbamavičiaus įmonė	UAB „AVVA“	UAB „Data Business“	UAB „Etanetas“	UAB „Ignalinos televizija“	UAB „Kednetas“	UAB „Kauno interneto sistemos“	UAB „Kvartalo Tinklas“	UAB „Parabolė“	UAB „Radijo elektroninės sistemos“	IĮ „Satinet“	UAB „Socius“	UAB „Sugar-das“	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	Lietuvos ir Vokietijos UAB „Televizijos komunikacijos“	UAB „Viltuva“	UAB „Zirzilė“
1.	Akmenės rajono	72,85%	0,00%	33,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2.	Alytaus miesto	97,07%	71,47%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
3.	Alytaus rajono	22,20%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
4.	Anykščių rajono	36,43%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	24,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
5.	Birštono	70,12%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
6.	Biržų rajono	59,32%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
7.	Druskininkų	80,37%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
8.	Elektrėnų	67,53%	45,96%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
9.	Ignalinos rajono	42,29%	1,04%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,60%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10.	Jonavos rajono	80,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	58,38%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11.	Joniškio rajono	60,40%	0,00%	19,35%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
12.	Jurbarko rajono	58,22%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
13.	Kaišiadorių rajono	58,64%	21,42%	0,00%	0,00%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
14.	Kalvarijos	46,62%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
15.	Kauno miesto	96,59%	70,02%	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	56,91%	0,00%	4,70%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
16.	Kauno rajono	62,01%	9,85%	0,00%	0,00%	1,55%	0,00%	1,88%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Eil. Nr.	Savivaldybė	Operatoriaus fiksuoto tinklo išvystymas (padengiamumas), proc.																					
		Telia Lietuva, AB	UAB „Cgates“	„Splius“, UAB	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“	H. Arbamavičiaus įmonė	UAB „AVVA“	UAB „Data Business“	UAB „Etnetas“	UAB „Ignalinos televizija“	UAB „Kednetas“	UAB „Kauno interneto sistemos“	UAB „Kvartalo Tinklas“	UAB „Parabolė“	UAB „Radio elektroninės sistemos“	UAB „Satinet“	UAB „Socius“	UAB „Sugar-das“	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	Lietuvos ir Vokietijos UAB „Televizijos komunikacijos“	UAB „Viltuva“	UAB „Zirzilė“	
17.	Kazlų Rūdos	64,88%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	27,93%	0,00%
18.	Kėdainių rajono	75,66%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,17%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
19.	Kelmės rajono	44,14%	0,00%	12,93%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
20.	Klaipėdos miesto	98,98%	8,92%	67,92%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21.	Klaipėdos rajono	59,26%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
22.	Kretingos rajono	69,55%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
23.	Kupiškio rajono	48,66%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
24.	Lazdijų rajono	33,56%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
25.	Marijampolės	81,83%	49,06%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
26.	Mažeikių rajono	79,36%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
27.	Molėtų rajono	31,46%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
28.	Neringos	99,13%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
29.	Pagėgių	57,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	11,61%	0,00%	0,00%
30.	Pakruojo rajono	49,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31.	Palangos miesto	88,28%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
32.	Panevėžio miesto	95,92%	73,99%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
33.	Panevėžio rajono	48,75%	5,68%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
34.	Pasvalio rajono	46,26%	0,00%	16,16%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Eil. Nr.	Savivaldybė	Operatoriaus fiksuoto tinklo išvystymas (padengiamumas), proc.																					
		Telia Lietuva, AB	UAB „Cgates“	„Splus“, UAB	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“	H. Arbamavičiaus imonė	UAB „AVVA“	UAB „Data Business“	UAB „Etnetas“	UAB „Ignalinos televizija“	UAB „Kednetas“	UAB „Kauno interneto sistemos“	UAB „Kvartalo Tinklas“	UAB „Parabolė“	UAB „Radijo elektroninės sistemos“	UAB „Satinet“	UAB „Socius“	UAB „Sugar-das“	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	Lietuvos ir Vokietijos UAB „Televizijos komunikacijos“	UAB „Viltuva“	UAB „Zirzilė“	
35.	Plungės rajono	68,71%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	32,19%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36.	Prienų rajono	50,94%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
37.	Radviškio rajono	61,32%	0,00%	23,34%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
38.	Raseinių rajono	53,49%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	13,65%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
39.	Rietavo	48,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
40.	Rokiškio rajono	57,58%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	29,00%
41.	Skuodo rajono	53,28%	23,39%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
42.	Šakių rajono	55,59%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	13,34%	0,00%
43.	Šalčininkų rajono	35,45%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	14,21%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
44.	Šiaulių miesto	96,48%	66,86%	86,68%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
45.	Šiaulių rajono	64,26%	0,02%	13,92%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46.	Šilalės rajono	45,38%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	13,35%	0,00%	0,00%
47.	Šilutės rajono	71,92%	32,64%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
48.	Širvintų rajono	42,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
49.	Švenčionių rajono	52,59%	3,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,59%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
50.	Tauragės rajono	69,93%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	29,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	38,94%	0,00%	0,00%
51.	Telšių rajono	63,97%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	34,39%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
52.	Trakų rajono	49,17%	20,70%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
53.	Ukmergės rajono	68,17%	26,98%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
54.	Utenos rajono	66,23%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	40,94%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Eil. Nr.	Savivaldybė	Operatoriaus fiksuoto tinklo išvystymas (padengiamumas), proc.																					
		Telia Lietuva, AB	UAB „Cgates“	„Splus“, UAB	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“	H. Arbamavičiaus įmonė	UAB „AVVA“	UAB „Data Business“	UAB „Etnetas“	UAB „Ignalinos televizija“	UAB „Kednetas“	UAB „Kauno interneto sistemos“	UAB „Kvartalo Tinklas“	UAB „Parabolė“	UAB „Radijo elektroninės sistemos“	UAB „Satinet“	UAB „Socius“	UAB „Sugar-das“	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	Lietuvos ir Vokietijos UAB „Televizijos komunikacijos“	UAB „Viltuva“	UAB „Zirzilė“	
55.	Varėnos rajono	46,43%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56.	Vilkaviškio rajono	59,97%	24,70%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
57.	Vilniaus miesto	95,31%	60,29%	0,00%	46,47%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
58.	Vilniaus rajono	55,52%	2,39%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
59.	Visagino	98,76%	89,76%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	97,78%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
60.	Zarasų rajono	53,24%	23,74%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

*informacija 2017 m. gruodžio 31 d.

Šaltinis: Tarnybos informacija, parengta pagal operatorių į OTIS pateiktus duomenis

**Gyvenamųjų patalpų atitinkamoje savivaldybėje proc. nuo visų toje savivaldybėje esančių gyvenamųjų patalpų,
kurias savo tinklais dubliuoja bent 3 operatoriai, 2017 m. gruodžio 31 d.**

Eil. Nr.	Savivaldybė	Bent 3 operatorių dubliuojamos tos pačios gyvenamosios patalpos, proc.	Bent 3 operatorių dubliuojamų tos pačių gyvenamųjų patalpų skaičius	Bendras gyvenamųjų patalpų skaičius atitinkamoje savivaldybėje
1.	Akmenės rajono	38,86%	4.284	11.023
2.	Alytaus miesto	0,00%	0	23.807
3.	Alytaus rajono	0,00%	0	12.894
4.	Anykščių rajono	0,01%	1	13.788
5.	Birštono	0,00%	0	2.222
6.	Biržų rajono	0,00%	0	12.440
7.	Druskininkų	0,27%	28	10.348
8.	Elektrėnų	0,55%	62	11.304
9.	Ignalinos rajono	0,00%	0	10.269
10.	Jonavos rajono	54,67%	11.261	20.599
11.	Joniškio rajono	0,00%	0	11.097
12.	Jurbarko rajono	24,08%	3.053	12.676
13.	Kaišiadorių rajono	0,34%	42	12.369
14.	Kalvarijos	0,00%	0	4.657
15.	Kauno miesto	67,03%	98.628	147.131
16.	Kauno rajono	6,33%	2.277	35.959
17.	Kazlų Rūdos	0,00%	0	5.464
18.	Kėdainių rajono	40,01%	9.682	24.198
19.	Kelmės rajono	0,16%	22	13.497
20.	Klaipėdos miesto	65,84%	51.537	78.276
21.	Klaipėdos rajono	0,00%	1	20.551
22.	Kretingos rajono	0,00%	0	14.597
23.	Kupiškio rajono	0,00%	0	9.404
24.	Lazdijų rajono	0,00%	0	9.875
25.	Marijampolės	46,14%	11.252	24.386
26.	Mažeikių rajono	56,39%	13.374	23.717
27.	Molėtų rajono	0,00%	0	10.825
28.	Neringos	0,00%	0	1.732
29.	Pagėgių	0,00%	0	4.006
30.	Pakruojo rajono	0,00%	0	9.932
31.	Palangos miesto	0,00%	0	11.039
32.	Panevėžio miesto	0,49%	203	41.559
33.	Panevėžio rajono	0,00%	0	15.821
34.	Pasvalio rajono	0,00%	0	11.647

Eil. Nr.	Savivaldybė	Bent 3 operatorių dubliuojamos tos pačios gyvenamosios patalpos, proc.	Bent 3 operatorių dubliuojamų tos pačių gyvenamųjų patalpų skaičius	Bendras gyvenamųjų patalpų skaičius atitinkamoje savivaldybėje
35.	Plungės rajono	31,52%	4.412	13.997
36.	Prienų rajono	0,00%	0	12.115
37.	Radviliškio rajono	0,01%	2	18.411
38.	Raseinių rajono	0,00%	0	14.954
39.	Rietavo	0,00%	0	3.317
40.	Rokiškio rajono	0,00%	0	16.302
41.	Skuodo rajono	0,23%	17	7.515
42.	Šakių rajono	0,00%	0	12.298
43.	Šalčininkų rajono	11,11%	1.418	12.763
44.	Šiaulių miesto	71,06%	33.804	47.570
45.	Šiaulių rajono	11,29%	1.995	17.670
46.	Šilalės rajono	0,00%	0	9.288
47.	Šilutės rajono	0,00%	0	17.091
48.	Širvintų rajono	0,00%	0	7.326
49.	Švenčionių rajono	0,59%	77	13.056
50.	Tauragės rajono	28,99%	5.006	17.267
51.	Telšių rajono	33,37%	6.195	18.562
52.	Trakų rajono	13,46%	1.995	14.823
53.	Ukmergės rajono	25,10%	4.531	18.051
54.	Utenos rajono	2,88%	547	18.976
55.	Varėnos rajono	0,00%	0	12.044
56.	Vilkaviškio rajono	0,34%	56	16.438
57.	Vilniaus miesto	62,92%	162.689	258.565
58.	Vilniaus rajono	0,00%	0	35.381
59.	Visagino	89,29%	9.946	11.139
60.	Zarasų rajono	0,04%	4	9.224

Šaltinis: Tarnybos informacija, parengta pagal operatorių į OTIS pateiktus duomenis